

F-171
1987

ISSN 0206-2674

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
ბრძანებათა და ინსტრუქციათა

კ რ ე ბ უ ლ ი

3

ს ბ ო რ ნ ი კ

ПРИКАЗОВ И ИНСТРУКЦИЙ МИНИСТЕРСТВА
ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

რედაქტორი ზ. ალადაშვილი
Редактор З. Аладашвили

ტექრედაქტორი ა. ბაბურაძე
კორექტორები: ი. დოლიძე,
ბ. დვალისხვილი

Техредактор А. БАКУРАДЗЕ
Корректоры Л. ДОЛИДЗЕ,
Б. ДВАЛИШВИЛИ

გადაეცა ასაწყობად 3/III-87 წ.; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 23/III-87 წ.;
ანაწყობის ზომა $6\frac{1}{4} \times 9$; ქაღალდის ზომა 60×84 ; საბეჭდი თაბახი 7,25;
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 6,5.
შეკვეთა № 153 უფ 09569 ტირაჟი 6000

უფასო

ბაქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სტამბა, ნუცუბიდის ქ. № 7
Центрграфия Министерства просвещения ГССР, ул. Нуцубидзе № 7

1995-7

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და საქართველოს სსრ იუსტიციის სამინისტროს კოლეგიების დადგენილება

რესპუბლიკის სახალხო განათლების დაწესებულებებში სახალხო განათლების კანონის ახალი რედაქციის შესწავლისა და პროპაგანდის ორგანიზაციის შესახებ
19 თებერვალი, 1987 წელი

კოლეგია აღნიშნავს, რომ ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითადი მიმართულებების მიღებასთან და პარტიისა და მთავრობის მიერ რეფორმის კონკრეტულ საკითხებთან დაკავშირებით მიღებული დადგენილებების შუქზე შეტანილია ცვლილებები და დამატებანი ამ სფეროში მოქმედ კანონმდებლობაში. შექმნილია შესაბამისი იურიდიული ბაზა სასკოლო რეფორმის წარმატებით განსახორციელებლად.

1986 წლის 27 ნოემბერს სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ დაამტკიცა სსრ კავშირის და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების ახალი რედაქცია, რამაც მთელ რიგ საკანონმდებლო აქტებში ცვლილებები გამოიწვია.

შესაბამისმა ცვლილებებმა გამოხატულება ჰპოვა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მიერ დამტკიცებულ საქართველოს სსრ სახალხო განათლების კანონსა და რესპუბლიკის ზოგიერთ საკანონმდებლო აქტში.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის საფუძვლები და საქართველოს სსრ სახალხო განათლების კანონი სახალხო განათლების სისტემის სრულყოფისათვის ნორმატიული წესრიგით გამაგრებული მთელი მიზანმიმართული მუშაობის ლოგიკური შედეგია და აქტიურად შეუწყობს ხელს განვითარებული, შემოქმედებითად მოაზროვნე და ღრმა ცოდნით შეიარაღებული ახალგაზრდობის მომზადებას, იმ პირობით უფლებებისა და ინტერესების დაცვას, რომლებიც აღმზრდელობით და სასწავლო პროცესში იღებენ მონაწილეობას.

ითვალისწინებენ რა სახალხო განათლების მუშაკების, რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეების მიერ სახალხო განათლების შესახებ კანონის ახალი რედაქციის ღრმა გააზრების მნიშვნელობას, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და საქართველოს სსრ იუსტიციის სამინისტროს კოლეგიებმა დაადგინეს:

1. დაევალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სახელმძღვანელოების სამმართველოს (ამხ. ნ. დლონტი) მიმდინარე წლის 1-ლ აპრილამდე რესპუბლიკის განათლების სისტემის

სსრ განათლების სამინისტროს

დაწესებულება უზრუნველყოს საქართველოს სსრ სახალხო ბის კანონის ტექსტით.

2. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებმა, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ:

— შეიმუშაონ და განახორციელონ კონკრეტული ღონისძიებები ადგილებზე სახალხო განათლების კანონის ახალი რედაქციის პროპაგანდისა და განხილვისათვის;

— კანონის ძირითადი დებულებების, მათი პოლიტიკური და საერთო-სახალხო მნიშვნელობის ფართო განხილვის მიზნით, ჩაატარონ სახალხო განათლების ორგანოებისა და დაწესებულებების მოსწავლეთა კოლექტივების შეკრებები;

— მოსწავლეებში სახალხო განათლების კანონის დებულებათა განხილვისას დაეყრდნონ პარტიისა და მთავრობის დოკუმენტების შესწავლისა და პროპაგანდის საქმეში ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, მიერ დაგროვილ გამოცდილებას. აქტიურად გამოიყენონ ისეთი ფორმები, როგორცაა დისპუტები, ლექციები, საზოგადოებრივი კითხვები, შეხვედრები, კონფერენციები და სხვ.;

— სახალხო განათლების კანონის პროპაგანდა და განხილვა მოაწიონ შრომით კოლექტივებში, მშობელთა საზოგადოებრიობებს შორის, ოჯახისა და სკოლის ურთიერთხელშეწყობ საბჭოებზე, მშობელთა საზოგადოებებზე, კომიტეტებზე და საზოგადოებრივი თვითმმართველობის სხვა ორგანოებზე დაყრდნობით, აქტიურად გამოიყენონ ამ მიმართებით მშობელთა პედაგოგიზაციის სისტემა;

— სახალხო განათლების კანონის განხილვისა და პროპაგანდისათვის წარმართონ მუშაობა ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითადი მიმართულებების მთელი პროცესის განვითარებისა და სრულყოფის რეალიზაციის, საფუძველზე სკკპ და საქართველოს კპ 27-ე ყრილობების დადგენილებებისა და გადაწყვეტილებების შესასრულებლად.

3. იუსტიციის ორგანოებმა, სასამართლოებმა აუცილებელი პრაქტიკული დახმარება აღმოუჩინონ ადგილებზე სახალხო განათლების დაწესებულებებს სახალხო განათლების კანონმდებლობის განსახილველი ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებაში.

4. რესპუბლიკის პედაგოგიური ბეჭდვითი ორგანოების რედაქციებმა გააშუქონ განათლების სისტემაში სახალხო განათლების კანონის ახალი რედაქციის პროპაგანდისა და შესწავლის მიმდინარეობა.

5. ფართო პროპაგანდა გაუწიონ სახალხო განათლების კანონმდებ-

ლობას მასობრივი ინფორმაციების საშუალებებით, უზრუნველყოფს მათი თემაზე თვალსაჩინო მასალის შემუშავება (ამხ. გ. მიქანაძე).

6. კონტროლი აღნიშნული დადგენილების შესრულებაზე დაევალოს განათლების სამინისტროს აღმზრდელობითი მუშაობის სამმართველოს (ამხ. ე. ზარქუა) და იუსტიციის სამინისტროს უფლებრივი პროპაგანდის სამმართველოს (ამხ. გ. მიქანაძე).

7. აღნიშნული დადგენილება დაეგზავნოთ: აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლებისა და იუსტიციის სამინისტროებს, სამხრეთ ოსეთის საოლქო აღმასკომის სახალხო განათლებისა და იუსტიციის განყოფილებებს, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს, რესპუბლიკის ყველა ქალაქისა და რაიონის სახალხო განათლების დაწესებულებებსა და სახალხო სასამართლოებს.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი ნ. ვახტანგაძე

საქართველოს სსრ იუსტიციის
მინისტრი ბ. შუშანავაძე

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის
კ ა ნ ო ნ ი

ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის
ძირითად მიმართულებებთან დაკავშირებით სახალხო განათლების
თაობაზე საქართველოს სსრ კანონში ცვლილებათა
შეტანის შესახებ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი
საბჭო ადგენს:

მუხლი 1. შეტანილ იქნეს „სახალხო განათლების შესახებ“ საქარ-
თველოს სსრ 1975 წლის 28 ივნისის კანონში (საქართველოს სსრ უმაღ-
ლესი საბჭოს უწყებები, 1975 წ., № 6, მუხ. 139; 1979 წ., № 13,
მუხ. 350) „ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რე-
ფორმის ძირითად მიმართულებებთან დაკავშირებით სახალხო განათ-
ლების შესახებ სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონ-
მდებლობის საფუძვლებში ცვლილებათა შეტანის თაობაზე“ სსრ კავ-
შირის 1985 წლის 27 ნოემბრის კანონიდან გამომდინარე ცვლილება-
ნი და დამატებანი და დამტკიცდეს საქართველოს სსრ აღნიშნული კა-
ნონის ახალი რედაქცია.

მუხლი 2. დაევალოს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრე-
ზიდიუმს განსაზღვროს სახალხო განათლების შესახებ საქართველოს
სსრ კანონის 26-ე მუხლის გამოყენების წესი.

მუხლი 3. დაევალოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს შეუ-
საბამოს საქართველოს სსრ მთავრობის გადაწყვეტილებები სახალხო
განათლების შესახებ საქართველოს სსრ კანონის ახალ რედაქციას.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს
პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **პ. ზილაშვილი**,
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
მდივანი **თ. ლაშქარაშვილი**.

თბილისი
1986 წლის 29 ნოემბერი

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის კ ა ნ ო ნ ი

სახალხო განათლების შესახებ

დიდი ოქტომბრის სოციალისტურმა რევოლუციამ შექმნა ჩვენს ქვეყანაში სახალხო განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის განვითარების პოლიტიკური და სოციალურ-ეკონომიკური პირობები. მოკლე ისტორიულ პერიოდში საბჭოთა საზოგადოების სულიერი ცხოვრების ყველა სფეროში დამკვიდრდა სოციალისტური იდეოლოგია. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით წარმატებით წყდება ახალი ადამიანის — კომუნისტის აქტიური მშენებლის — ჩამოყალიბების ამოცანა. კაცობრიობის ისტორიაში პირველად შეიქმნა სახალხო განათლების ჭეშმარიტად დემოკრატიული სისტემა. თანამიმდევრულად ხორციელდება ლენინური იდეები სახალხო განათლებისა და კომუნისტური აღზრდის შესახებ.

სოციალიზმის გამარჯვებამ სსრ კავშირში, რომლის შემადგენლობაშიც სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებთან ნებაყოფლობითი გაერთიანებისა და თანასწორუფლებიანობის საფუძველზე შედის საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა, უზრუნველყო ქვეყნის სწრაფი და ყოველმხრივი განვითარება, საბჭოთა ხალხის მატერიალური კეთილდღეობის, განათლებისა და კულტურის დონის განუზრელი ამაღლება, შესაძლებელი გახდა ბავშვთა სკოლამდელი აღზრდისათვის ხელშემწყობი პირობების შექმნა, ახალგაზრდობის საყოველთაო საშუალო განათლების თანამიმდევრულად განხორციელება, პროფესიულ-ტექნიკური, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი განათლების ფართოდ განვითარება.

საბჭოთა სახელმწიფოში ყველა მოქალაქეს აქვს განათლების მიღების რეალური შესაძლებლობა, მათ ეძლევათ პროფესიის, საქმიანობისა და სამუშაოს სახეობის არჩევის უფლება მოწოდების, უნარის, პროფესიული მომზადების, განათლების შესაბამისად და საზოგადოებრივ მოთხოვნილებათა გათვალისწინებით.

სსრ კავშირში სახალხო განათლების მიზანია სოციალიზმის გეგმაზომიერი და ყოველმხრივი სრულყოფის, ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დაჩქარების საფუძველზე კომუნისმისაკენ საბჭოთა საზოგადოების შემდგომი სვლის პირობებში მოამზადოს დიდად განათლებული, შემოქმედებითად მოაზროვნე, ღრმა ცოდნით აღჭურვილი, ყოველმხრივ, ჰარმონიულად განვითარებული მოქალაქენი, კომუნისმისათვის მტკიცე მებრძოლნი, რომლებიც აღზრდილი იქნებიან მარქსიზმ-ლენინიზმის იდეებზე, ბურჟუაზიული იდეოლოგიისა და მორალისადმი შეუწყნარებლობის, სამშობლოს სიყვარუ-

ლის, სოციალისტური სამშობლოს მოქალაქეობისათვის სწავლების ხალხთა მეგობრობისა და ძმობის, შრომისადმი შეგნებული დამოკიდებულების, პასუხისმგებლობის, ორგანიზებულობისა და დისციპლინის, სსრ კავშირის კონსტიტუციის, საქართველოს სსრ კონსტიტუციისა და საბჭოთა კანონების დაცვის, სოციალისტური საერთო ცხოვრების წესების პატივისცემის სულისკვეთებით, საზოგადოებრივი და სახელმწიფოებრივი ცხოვრების აქტიური მონაწილენი.

თანამედროვე ეტაპზე უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება ახალგაზრდა თაობის სწავლებისა და აღზრდის ხარისხის ამაღლებას, კომუნისტური მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბებას, შრომისათვის მომზადების ძირულ გაუმჯობესებას, ქვეყანაში საყოველთაო პროფესიული განათლების თანდათანობით შემოღებას, კომუნისტური მშენებლობის ყველა უბნის კვალიფიციური მუშათა კადრებითა და სპეციალისტებით უზრუნველყოფას, მათი პროფესიული დონის დღენიადაგ ამაღლებას. ამ დიდი და პასუხსაგები ამოცანების წარმატებით გადაწყვეტამ ხელი უნდა შეუწყოს მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის ბაზაზე ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დაჩქარებას, შრომის ნაყოფიერების უმაღლესი მსოფლიო დონის მიღწევას, საბჭოთა ადამიანების სულიერ მოთხოვნილებათა განვითარებასა და უფრო სრულად დაკმაყოფილებას, სოციალისტურ საზოგადოებრივ ურთიერთობათა სრულყოფას.

ჩვენს ქვეყანაში განათლება ჭეშმარიტად საყოველთაო-სახალხო საქმეა. სახელმწიფო, ოჯახი, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, შრომითი კოლექტივები ერთობლივი მეცადინეობით უზრუნველყოფენ მოზარდი თაობის კომუნისტურ აღზრდასა და განათლებას. ამ საქმეში განსაკუთრებული როლი განეკუთვნებათ პედაგოგიურ მუშაკებს, რომელთა საქმიანობას საფუძვლად უდევს იდეური რწმენა, თავიანთი პროფესიული და საზოგადოებრივი პასუხისმგებლობის მაღალი შეგნება, პედაგოგიური ოსტატობა, ერუდიცია და კულტურა. მასწავლებლის, აღმზრდელის, სხვა პედაგოგიური მუშაკების შრომა კეთილშობილური და საპატიო საქმეა. ისინი აყალიბებენ ნორჩი პიროვნების სულიერ სამყაროს, საზოგადოება მათ ანღობს ყველაზე ძვირფასს — ბავშვებს, ახალგაზრდობას.

სახალხო განათლების განვითარებაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს საბჭოთა მეცნიერებას, რომლის მიღწევები ფართოდ გამოიყენება ყოველმხრივ განვითარებული ადამიანის, როგორც საზოგადოების მთავარი საწარმოო ძალისა და უდიდესი ფასეულობის, ჩამოყალიბებაში.

საბჭოთა სახალხო განათლების კანონმდებლობა აქტიურად უნდა ემსახურებოდეს ქვეყანაში სახალხო განათლების საქმის სრულყოფას.

ფას, საზოგადოებრივ ურთიერთობათა ამ დარგში სოციალისტური კანონიერების შემდგომ განმტკიცებას.

პ ა რ ი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. საბჭოთა სახალხო განათლების კანონმდებლობის ამოცანები

სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ სახალხო განათლების კანონმდებლობა აწესრიგებს საზოგადოებრივ ურთიერთობებს სახალხო განათლების დარგში იმ მიზნით, რომ უფრო სრულად დაკმაყოფილდეს საბჭოთა ადამიანების საჭიროებანი და სოციალისტური საზოგადოების მოთხოვნილებანი ბავშვებისა და ახალგაზრდობის, როგორც საბჭოთა სახელმწიფოს მოქალაქეების, კომუნისმის აქტიური მშენებლების, განათლებასა და კომუნისტურ აღზრდაზე, ჩამოყალიბდეს ყოველმხრივ, ჰარმონიულად განვითარებული პიროვნება, უზრუნველყოფილ იქნეს სახალხო მეურნეობა კვალიფიციური მუშათა კადრებითა და სპეციალისტებით.

მუხლი 2. სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ სახალხო განათლების კანონმდებლობა

სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ სახალხო განათლების კანონმდებლობა შედგება სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების და მათ შესაბამისად გამოცემული სსრ კავშირის სახალხო განათლების კანონმდებლობის სხვა აქტების, ამ კანონისა და საქართველოს სსრ სახალხო განათლების კანონმდებლობის სხვა აქტებისაგან.

მუხლი 3. საქართველოს სსრ მოქალაქეთა განათლების უფლება

საქართველოს სსრ მოქალაქეებს აქვთ განათლების უფლება. ამ უფლებას უზრუნველყოფს ყველა სახეობის უფასო განათლება, ახალგაზრდობის საყოველთაო საშუალო განათლების განხორციელება, ცხოვრებასთან, წარმოებასთან სწავლების კავშირის საფუძველზე პროფესიულ-ტექნიკური, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი განათლების ფართოდ განვითარება; დაუსწრებელი და საღამოს განათლების განვითარება; მოსწავლეებისა და სტუდენტებისათვის სახელმწიფო სტიპენდიებისა და შეღავათების მიცემა; სასკოლო სა-

ხელმძღვანელოების უფასო გაცემა; სკოლაში დედაენაზე სწავლება შესაძლებლობა; თვითგანათლების პრობლების შექმნა.

სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ შრომის კანონმდებლობის შესაბამისად ეწყობა უფასო პროფესიული სწავლება, კადრების შრომითი კვალიფიკაციის ამაღლება და გადამზადება.

მუხლი 4. სახალხო განათლების ძირითადი პრინციპები საქართველოს სს რესპუბლიკაში

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლებს შესაბამისად საქართველოს სს რესპუბლიკაში სახალხო განათლების ძირითადი პრინციპებია:

1) განათლების მიღებაში სსრ კავშირის ყველა მოქალაქის თანასწორობა წარმოშობის, სოციალური და ქონებრივი მდგომარეობის, რასობრივი და ეროვნული კუთვნილების, სქესის, ენის, რელიგიისადმი დამოკიდებულების, საქმიანობის სახეობისა და ხასიათის, საცხოვრებელი ადგილისა და სხვა ვითარებათა მიუხედავად;

2) ახალგაზრდობის საყოველთაო საშუალო განათლება;

3) ახალგაზრდობის პროფესიული განათლება;

4) ყველა სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულების სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი ხასიათი;

5) ყველა სახეობის განათლების უსასყიდლობა, სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა და მოსწავლეთა ნაწილის სრულ სახელმწიფო კმაყოფაზე შენახვა, მოსწავლეთა და სტუდენტთათვის სტიპენდიებისა და შეღავათების მიცემა, სასკოლო სახელმძღვანელოების უფასო გაცემა, სხვადასხვაგვარი მატერიალური დახმარების გაწევა;

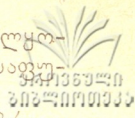
6) სწავლების ენის არჩევის თავისუფლება: სწავლება დედაენაზე ან სსრ კავშირის სხვა ხალხის ენაზე;

7) სახალხო განათლების სისტემის ერთიანობა და ყველა ტიპის სასწავლებლებში განათლების შემდგომადობა, რაც უზრუნველყოფს სწავლების დაბალი საფეხურიდან უმაღლეს საფეხურზე გადასვლის შესაძლებლობას;

8) სწავლებისა და კომუნისტური აღზრდის ერთიანობა; სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებების, ოჯახის, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, შრომითი კოლექტივების თანამშრომლობა ბავშვებისა და ახალგაზრდობის აღზრდაში;

9) მოზარდი თაობის სწავლებისა და აღზრდის კავშირი ცხოვრებასთან, კომუნისტური მშენებლობის პრაქტიკასთან, საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერ შრომასთან; პოლიტექნიკური, შრომითი აღზრდა და სწავლება;

10) განათლების მეცნიერული ხასიათი, მისი მუდმივი სრულყოფა მეცნიერების, ტექნიკის, კულტურის უახლეს მიღწევათა საფუძველზე;

11) განათლებისა და აღზრდის ჰუმანისტური, მაღალზნებობრივი ხასიათი;

12) განათლების საერო ხასიათი, რაც გამორიცხავს რელიგიის გავლენას;

13) ორივე სქესის პირთა ერთად სწავლება.
საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები, პროფესიულ-ტექნიკური, საშუალო სპეციალური, უმაღლესი სასწავლებლები და სხვა სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებანი, ახორციელებენ რა მათთვის დაკისრებულ ამოცანებს, დღენიდაგ სრულყოფენ ბავშვთა და ახალგაზრდობის სწავლებისა და აღზრდის ხარისხს სოციალურ-ეკონომიკური და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

მუხლი 5. სახალხო განათლების სისტემა საქართველოს სსრ რესპუბლიკაში

სსრ კავშირის კონსტიტუციისა და საქართველოს სსრ კონსტიტუციის შესაბამისად საქართველოს სსრ რესპუბლიკაში არსებობს და იხვეწება სახალხო განათლების ერთიანი სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს მოქალაქეთა ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიულ მომზადებას, ემსახურება ახალგაზრდობის კომუნისტურ აღზრდას, სულიერ და ფიზიკურ განვითარებას, ამზადებს მას შრომისა და საზოგადოებრივი საქმიანობისათვის.

საქართველოს სსრ რესპუბლიკაში სახალხო განათლების სისტემა მოიცავს:

- სკოლამდელ აღზრდას;
- ზოგად საშუალო განათლებას;
- პროფესიულ-ტექნიკურ განათლებას;
- უმაღლეს განათლებას;
- სკოლისგარეშე აღზრდას.

მუხლი 6. სსრ კავშირის კომპეტენცია სახალხო განათლების დარგში

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლებზე შესაბამისად სახალხო განათლების დარგში სსრ კავშირის გამგებლობას მისი სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მმართველობის უმაღლესი ორგანოების სახით განეკუთვნება:

- 1) სსრ კავშირში სახალხო განათლების ორგანოების ხელმძღვანელობისა და მართვის სისტემის საერთო პრინციპების დადგენა;
- 2) სახალხო განათლების განვითარების საერთო-საკავშირო მუშაობისა და სახალხო მეურნეობისათვის კვალიფიციურ მუშათა კადრებისა და სპეციალისტთა მომზადების გეგმების დადგენა;
- 3) სსრ კავშირის სახალხო განათლების ორგანოების ხელმძღვანელობა, სახალხო განათლების სისტემის საკავშირო დაქვემდებარების სასწავლო-აღმზრდელითი, სამეცნიერო-კვლევითი და სხვა დაწესებულებების, ორგანიზაციებისა და საწარმოების მართვა;
- 4) სასწავლებლებისა და სახალხო განათლების სხვა დაწესებულებათა ტიპების დადგენა, მათი დებულებების (წესდებების) დამტკიცება; სასწავლებლებში მიღების ასაკის დადგენა, მათში სწავლების ვადების განსაზღვრა;
- 5) საკავშირო დაქვემდებარების უმაღლესი სასწავლებლების, აგრეთვე საშუალო სპეციალური, პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ორგანიზაცია, რეორგანიზაცია და ლიკვიდაცია;
- 6) სასწავლებლებისა და სახალხო განათლების სხვა დაწესებულებების მუშაკთა შტატების განსაზღვრა, მათი შრომის ნორმირებისა და ანაზღაურების წესის დადგენა;
- 7) ყველა სასწავლო-აღმზრდელითი დაწესებულების სასწავლო-მეთოდური ხელმძღვანელობის საერთო პრინციპების დადგენა, სასწავლო გეგმების დამტკიცება და სასწავლო პროგრამების დამტკიცების წესის განსაზღვრა;
8. სასწავლებლებისა და სახალხო განათლების სხვა დაწესებულებათა სასწავლო-მატერიალური ბაზის განვითარების საერთო-საკავშირო გეგმების დადგენა;
- 9) სასწავლო-აღმზრდელითი დაწესებულებების მოსწავლეთა და აღსაზრდელთა მატერიალური დახმარების სახეობათა და ნორმათა დადგენა;
- 10) სახელმწიფო კონტროლი სახალხო განათლების დარგში და მისი განხორციელების წესის დადგენა;
- 11) სახალხო განათლების დარგში სტატისტიკური აღრიცხვისა და ანგარიშების ერთიანი სისტემის დადგენა;
- 12) სახალხო განათლების საერთო-საკავშირო მნიშვნელობის სხვა საკითხებს გადაწყვეტა სსრ კავშირის კონსტიტუციის, სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლებისა და სსრ კავშირის კანონმდებლობის სხვა აქტების შესაბამისად.

**მუხლი 7. საქართველოს სსრ კომპეტენცია სახალხო
განათლების დარგში**

სახალხო განათლების დარგში საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის გამგებლობას მისი სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მმართველობის უმაღლესი ორგანოების სახით განეკუთვნება:

1) სახალხო განათლების განვითარების რესპუბლიკური გეგმებისა და სახალხო მეურნეობისათვის, კვალიფიციური მუშათა კადრებისა და სპეციალისტთა მომზადების გეგმების დადგენა;

2) საქართველოს სსრ სახალხო განათლების ორგანოების ხელმძღვანელობა; სახალხო განათლების სისტემის რესპუბლიკური დაქვემდებარების სასწავლო-აღმზრდელობითი, სამეცნიერო-კვლევითი და სხვა დაწესებულებების, ორგანიზაციებისა და საწარმოების მართვა;

3) რესპუბლიკური დაქვემდებარების საშუალო სპეციალური, პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ორგანიზაცია, რეორგანიზაცია და ლიკვიდაცია კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

4) რესპუბლიკური და ადგილობრივი დაქვემდებარების სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებების სასწავლო-მეთოდური ხელმძღვანელობის განხორციელება დადგენილი წესით;

5) რესპუბლიკური და ადგილობრივი დაქვემდებარების სახალხო განათლების დაწესებულებათა სასწავლო-მატერიალური ბაზის განვითარების რესპუბლიკური გეგმების დადგენა;

6) ცალკეული დისციპლინების მიხედვით ძირითადი და დამხმარე სახელმძღვანელოებისა და სასწავლო პროგრამების დამტკიცება დადგენილი წესით;

7) პედაგოგიკურ მეცნიერებათა დარგში სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის განვითარებისა და მოპოვებული მიღწევების პრაქტიკაში გამოყენების რესპუბლიკური გეგმების დადგენა;

8) სახელმწიფო კონტროლის განხორციელება სასწავლებლებისა და სახალხო განათლების სხვა დაწესებულებათა საქმიანობისადმი საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე;

9) სახალხო განათლების მუშაკებისათვის საქართველოს სსრ საპატიო წოდებათა დადგენა და მინიჭება;

10) სახალხო განათლების სხვა საკითხების გადაწყვეტა, თუ ისინი არ განეკუთვნებიან სსრ კავშირის კომპეტენციას.

**მუხლი 8. აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ კომპეტენცია
სახალხო განათლების დარგში**

სახალხო განათლების დარგში აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ გამგებლობას მათი სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მმართველობის უმაღლესი ორგანოების სახით განეკუთვნება:

1) სახალხო განათლების განვითარების რესპუბლიკური (აფხაზეთის ახსრ, აჭარის ახსრ) გეგმის დადგენა;

2) ავტონომიური რესპუბლიკის სახალხო განათლების ორგანოების ხელმძღვანელობა;

3) რესპუბლიკური (აფხაზეთის ახსრ, აჭარის ახსრ) დაქვემდებარების სახალხო განათლების სისტემის სასწავლო-აღმზრდელითი, სამეცნიერო-კვლევითი და სხვა დაწესებულებების, ორგანიზაციებისა და საწარმოების მართვა;

4) სახელმწიფო კონტროლის განხორციელება სასწავლებლებისა და სახალხო განათლების სხვა დაწესებულებათა საქმიანობისადმი შესაბამისად აფხაზეთის ახსრ, აჭარის ახსრ ტერიტორიაზე;

5) სახალხო განათლების სხვა საკითხების გადაწყვეტა, თუ ისინი სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კომპეტენციას არ განეკუთვნება.

მუხლი 9. სახალხო განათლების ხელმძღვანელობა საქართველოს სს რესპუბლიკაში

სსრ კავშირის კონსტიტუციის, საქართველოს სსრ, აფხაზეთის ახსრ და აჭარის ახსრ კონსტიტუციების შესაბამისად საქართველოს სს რესპუბლიკაში სახალხო განათლებას ხელმძღვანელობენ სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ, აფხაზეთის ახსრ და აჭარის ახსრ სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მმართველობის უმაღლესი ორგანოები, სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოები და მათი აღმასრულებელი კომიტეტები.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად სსრ კავშირის სახალხო განათლების სახელმწიფო მართვის ორგანოები — სსრ კავშირის განათლების სამინისტრო, სსრ კავშირის პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტი, სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტრო — ახორციელებენ ერთიან სახელმწიფო პოლიტიკას სახალხო განათლების დარგში, სახალხო მეურნეობისათვის კვალიფიციური მუშათა კადრებისა და სპეციალისტთა მომზადებაში. სსრ კავშირის სახალხო განათლების სახელმწიფო მართვის ორგანოები, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ მათ შესახებ დამტკიცებულ დებულებათა შესაბამისად, ზოგად საშუალო, პროფესიულ-ტექნიკურ, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს განათლებას, სკოლამდელ და სკოლისგარეშე აღზრდას საქართველოს სს რესპუბლიკაში, როგორც წესი, ხელმძღვანელობენ მათ სისტემებში შემავალი საქართველოს სსრ საკავშირო-რესპუბლიკური სამინისტროებისა და სახელმწიფო კომიტეტების მეშვეობით და მართავენ უშუალოდ მათდამი დაქვემდებარებულ სასწავლო-აღმზრდელითი, სამეცნიერო-კვლევით და სხვა დაწესებულებებს, ორგანიზაციებსა და საწარმოებს.

სხვა სამინისტროები, სახელმწიფო კომიტეტები, უწყებები, კო-
ორეაციული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ცენტრული
ორგანოები ხელმძღვანელობენ თავიანთ საქვეუწყებო სასწავლო-
აღმზრდელობით დაწესებულებებს.

სსრ კავშირის სახალხო განათლების სახელმწიფო მართვის ორგა-
ნოები შეიმუშავებენ სასწავლო, აღმზრდელობითი, მეთოდური, სამე-
ცნიერო მუშაობის ზოგად დებულებებს, რომლებიც სავალდებულოა
სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებებისათვის, მათი უწყებ-
რივი დაქვემდებარების მიუხედავად; აგრეთვე სამინისტროების, სა-
ხელმწიფო კომიტეტებისა და უწყებებისათვის, რომელთა გამგებლო-
ბაშიც ეს სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებებია, აკონტრო-
ლებენ სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებების საქმიანობას,
სსრ კავშირის კანონმდებლობის შესაბამისად ახორციელებენ სხვა უფ-
ლებამოსილებას სახალხო განათლების ხელმძღვანელობაში.

საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სახელმწიფო მართვის
ორგანოები — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, საქარ-
თველოს სსრ პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კო-
მიტეტი, საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური გა-
ნათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მიერ
მათ შესახებ დამტკიცებულ დებულებათა შესაბამისად, ზოგად სა-
შუალო, პროფესიულ-ტექნიკურ, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს
განათლებას, სკოლამდელ და სკოლისგარეშე აღზრდას, როგორც წე-
სი, ხელმძღვანელობენ მათ სისტემებში შემავალი აფხაზეთის ასსრ
და აჭარის ასსრ სამინისტროებისა და რესპუბლიკური სამმართველოე-
ბის, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო დეპუტატთა
საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის შესაბამისი სამმართველოებისა
და განყოფილებების და სახალხო დეპუტატთა რაიონული, საქალაქო,
ქალაქის რაიონული საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების შესა-
ბამისი განყოფილებების მეშვეობით, მართავენ უშუალოდ მათდამი
დაქვემდებარებულ სასწავლო-აღმზრდელობით, სამეცნიერო-კვლე-
ვითსა და სხვა დაწესებულებებს, ორგანიზაციებსა და საწარმოებს.

**10. სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების
უფლებამოსილებანი სახალხო განათლების
ხელმძღვანელობის დარგში**

საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოე-
ბის უფლებამოსილებას სახალხო განათლების ხელმძღვანელობის
დარგში განსაზღვრავს სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ, აფხაზეთის
ასსრ და აჭარის ასსრ კანონმდებლობა.

სახალხო დემუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელ
კომიტეტები:

ხელმძღვანელობენ მათდამი დაქვემდებარებულ სასწავლო-კვლევით
დებლობით დაწესებულებებს, იღებენ ზომებს მათი ქსელის განვითარებისა და სწორი განლაგებისათვის, ამ დაწესებულებათა სასწავლო-მატერიალური ბაზის განმტკიცებისათვის, აგრეთვე საბჭოების ტერიტორიაზე განლაგებული სასწავლებლების შენობათა სასწავლო წლის დაწყებამდე ამოწმებისათვის;

უზრუნველყოფენ საყოველთაო საშუალო განათლებას და ახალგაზრდობის საყოველთაო პროფესიულ განათლებაზე. გადასვლას: ხელმძღვანელობენ სკოლამდელ და სკოლისგარეშე აღზრდას; ხელს უწყობენ ოჯახს ბავშვთა და მოზარდთა აღზრდაში;

ეხმარებიან სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებებს პედაგოგთა კადრების შერჩევასა და განაწილებაში;

ორგანიზაციასა და კონტროლს უწევენ: მოსწავლეებისათვის სასკოლო სახელმძღვანელოთა უფასოდ გაცემას, უფასო სამედიცინო უზრუნველყოფას, საზოგადოებრივ კვებას, აგრეთვე სკოლების, საბავშვო სკოლამდელი, სკოლისგარეშე და სხვა სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებების სამეურნეო უზრუნველყოფას;

იღებენ ზომებს ცხოვრებასთან, წარმოებასთან სწავლებისა და აღზრდის კავშირის განმტკიცებისათვის, დადგენილი წესით განსაზღვრავენ მოსწავლეთა შრომითი მომზადების პროფილებს; ორგანიზაციას უწევენ მათ შრომით სწავლებას სათანადო საწარმოო და სასწავლო-მატერიალურ ბაზაზე, კადრებზე სახალხო მეურნეობის მოთხოვნილებს, აგრეთვე მოსწავლათა მიდრეკილებისა და უნარის გავალისწინებით; ორგანიზაციას უწევენ მოსწავლეთა საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერ შრომას, რაც დაკავშირებულია სწავლებასა და შრომით აღზრდასთან, მუშაობას მათი პროფესიული ორიენტაციისათვის;

იღებენ ზომებს საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლებისა და საშუალო სპეციალური სასწავლებლების მოსწავლეებით დაკომპლექტების უზრუნველსაყოფად ამ სასწავლებლებში მათი მიღების გეგმების შესაბამისად, კონტროლს უწევენ ამ გეგმების შესრულებას; ხელს უწყობენ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების კურსდამთავრებულთა შრომით მოწყობას საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების კურსდამამთავრებელი ახალგაზრდობის შრომითი მოწყობის გეგმების შესაბამისად და ახალგაზრდა მუშათა და სპეციალისტთა კადრების დამკვიდრებას;

ეხმარებიან მუშაობაში საბჭოების ტერიტორიაზე განლაგებულ საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებს, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებლებს;

აღრიცხავენ სასკოლო ასაკის ბავშვებს;

დადგენილი წესით ანაწილებენ საყოველთაო სწავლების, ფონდს და კონტროლს უწევენ მის გამოყენებას;

კოორდინაციას უწევენ სახელმწიფო საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების, კოლმეურნეობების, სხვა კოოპერაციული და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების საქმიანობას სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებებისათვის დახმარების აღმოჩენის საქმეში;

სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ კანონმდებლობის შესაბამისად ახორციელებენ სხვა უფლებამოსილებას სახალხო განათლების ხელმძღვანელობაში.

მუხლი 11. სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებათა დაქვემდებარება

სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებანი ექვემდებარებიან სახალხო განათლების სახელმწიფო მართვის ორგანოებსა და სხვა სახელმწიფო ორგანოებს. ცალკეულ სახეობათა სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებანი შეიძლება ექვემდებარებოდნენ კოლმეურნეობებს, სხვა კოოპერაციულ და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს.

მუხლი 12. სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებათა გახსნის პირობები

სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებები გაიხსნება დადგენილი წესით, მათზე მოთხოვნების გათვალისწინებით და მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს შესაბამისი შენობები, სასწავლო და სხვა საჭირო მოწყობილობანი. თუ უზრუნველყოფილია პედაგოგიური (საინჟინრო-პედაგოგიური, სამეცნიერო-პედაგოგიური) კადრებით.

მუხლი 13. სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულების ხელმძღვანელობა

სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებას ხელმძღვანელობს შესაბამისად გამგე, დირექტორი, რექტორი, რომელიც თავის მუშაობაში ეყრდნობა პედაგოგიურ კოლექტივსა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს.

სასწავლო, აღმზრდელობითი, მეთოდური, სამეცნიერო მუშაობის საკითხების კოლევგიური განხილვის უზრუნველსაყოფად სასწავლო-

აღმზრდელით დაწესებულებაში პედაგოგიური მუშაკების, საზოგადოებრიობის წარმომადგენლებისა და საწარმოთა, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციათა შრომითი კოლექტივების წარმომადგენლებისა განიჭმნება პედაგოგიური საბჭო (უმალღესი სასწავლებლის საბჭო) და სხვა სახის სასწავლო-აღმზრდელითი დაწესებულების საზოგადოებრივი ორგანიზაციები და შრომითი კოლექტივები მონაწილეობენ მოსწავლეთა და სტუდენტთა სწავლების, აღზრდისა და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების სრულყოფის ღონისძიებათა შემუშავებასა და განხორციელებაში, აგრეთვე სასწავლო-აღმზრდელითი დაწესებულების საქმიანობის სხვა საკითხების გადაწყვეტაში.

მუხლი 14. სახალხო განათლების მეცნიერული საფუძვლები საქართველოს სს რესპუბლიკაში

საქართველოს სს რესპუბლიკაში სახალხო განათლება ვითარდება და სრულყოფილი ხდება სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის მოთხოვნათა შესაბამისად, მეცნიერების, ტექნიკის, კულტურის მიღწევათა საფუძველზე მათი განვითარების პერსპექტივების გათვალისწინებით, პედაგოგიური მეცნიერება შეიმუშავებს სახალხო განათლების პრობლემებს მეცნიერების სხვა დარგებთან ურთიერთკავშირში.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად სათავო სამეცნიერო დაწესებულება, რომელიც ეწევა კვლევა-ძიებას პედაგოგიური მეცნიერების დარგში და ახდენს მის კოორდინაციას, არის სსრ კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემია, რომელიც თავის ამოცანებს ასრულებს სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიასთან, სხვა სამეცნიერო, აგრეთვე სასწავლო-აღმზრდელითი დაწესებულებებთან ერთად.

უმალღესი, საშუალო სპეციალური და პროფესიულ-ტექნიკური განათლების პრობლემებს აგრეთვე იკვლევენ შესაბამისი სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებები და უმალღესი სასწავლებლები.

რესპუბლიკის სახალხო განათლების ორგანოები საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიასთან, სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებთან ერთად ორგანიზაციის უწყვეტ სასწავლო-აღმზრდელითი დაწესებულებათა მუშაობაში მეცნიერების, ტექნიკის, კულტურის მიღწევების დანერგვას.

მუხლი 15. საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების, მათი შრომითი კოლექტივების მონაწილეობა სახალხო განათლების განვითარებაში

სახელმწიფო საწარმოები, დაწესებულებები, ორგანიზაციები, კოლმეურნეობები, სხვა კოოპერაციული, პროფკავშირული, კომკავში-

რული ორგანიზაციები, შემოქმედებითი კავშირები, სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები ურად მონაწილეობენ სახალხო განათლების განვითარებაში, აგრეთვე მშრომელთა პროფესიულ სწავლებაში, კვალიფიკაციის ამაღლებაში, ეხმარებიან მუშებს, კოლმეურნეებსა და მოსამსახურეებს განათლების მიღებაში, ხელს უწყობენ ბავშვთა და ახალგაზრდობის იდეურ-პოლიტიკური, შრომითი, ზნეობრივი, სამართლებრივი, ესთეტიკური და ფიზიკური აღზრდის გაუმჯობესებას, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა პროფესიულ ორიენტაციას, სასწავლებელთა მუშაობას კვალიფიკაციური მუშათა კადრებისა და სპეციალისტების მოსამზადებლად.

საწარმოთა, დაწესებულებათა, ორგანიზაციათა შრომითი კოლექტივები მონაწილეობენ სახალხო განათლების განვითარებაში „შრომითი კოლექტივებისა და საწარმოთა, დაწესებულებათა, ორგანიზაციათა მართვაში მათი როლის ამაღლების შესახებ“ სსრ კავშირის კანონის, სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების, ამ კანონისა და კანონმდებლობის სხვა აქტების შესაბამისად.

მუხლი 16. მოსწავლეთა და სტუდენტთა სამართლებრივი აღზრდის ორგანიზაცია

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტი, საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტრო, აგრეთვე საქართველოს სსრ სხვა სამინისტროები, სახელმწიფო კომიტეტები და უწყებები, რომელთა დაქვემდებარებაშია სასწავლებლები, ორგანიზაციას უწყვენ მუშაობას მოსწავლეთა და სტუდენტთა სამართლებრივი აღზრდისათვის. აღნიშნული მუშაობა ტარდება საქართველოს სსრ იუსტიციის სამინისტროს მონაწილეობით.

მუხლი 17. მოსწავლეთა და სტუდენტთა ჯანმრთელობის დაცვა

სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობის შესაბამისად ყველა სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებაში უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს აუცილებელი პირობები მოსწავლეთა და სტუდენტთა ჯანმრთელობის შენარჩუნებისა და განმტკიცებისათვის. საქართველოს სსრ სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებებში სასწავლო-შრომითი დატვირთვის დადგენილი ნორმების, რეჟიმის, სწავლის, დასვენების პირობების დაცვას და გამაჯანსაღებელ

ლონისძიებათა გატარებას საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მონაწილეობით კონტროლს უწყევნ ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოები დაწესებულებები სახალხო განათლების სახელმწიფო მართვის ორგანოებთან და სხვა სახელმწიფო ორგანოებთან ერთად, რომელთა გამგებლობაშია ეს სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებები.

მუხლი 18. მოქალაქეთა თვითგანათლება

მოქალაქეთა თვითგანათლების, მათი ზოგადსაგანმანათლებლო, პროფესიული და კულტურული ღონის ამადლებისათვის ხელის შეწყობის მიზნით ეწყობა სახალხო უნივერსიტეტები, ლექტორიუმები, კურსები და პოლიტიკური და მეცნიერული ცოდნის გავრცელების სხვა საზოგადოებრივი ფორმები.

სახალხო განათლების ორგანოები და დაწესებულებები ეხმარებიან მოქალაქეებს თვითგანათლების ორგანიზაციაში.

მოქალაქეთა თვითგანათლებას, ხელს უწყობენ აგრეთვე კულტურის ორგანოები და დაწესებულებები, პრესა, ტელევიზია, რადიო და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებანი.

პ ა რ ი II

სკოლამდელი აღზრდა

მუხლი 19. საბავშვო სკოლამდელი დაწესებულებანი

სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა აღზრდის რაც შეიძლება ხელსაყრელი პირობების უზრუნველყოფისა და ოჯახებისათვის საჭირო დახმარების გაწევის მიზნით გეგმავსომიერად ვითარდება საბავშვო ბავშვების, საბავშვო ბაღების, ზოგადი დანიშნულების საბავშვო ბავაბაღებისა და სხვა საბავშვო სკოლამდელი დაწესებულებების ქსელი.

ფიზიკური ან გონებრივი განვითარების ნაკლის მქონე ბავშვების მიზანმიმართული აღზრდისათვის იქმნება სპეციალური დანიშნულების საბავშვო სკოლამდელი დაწესებულებები.

ბავშვებისათვის, რომელთაც ხანგრძლივი მკურნალობა ესაჭიროებათ, იხსნება სკოლამდელი გამაჯანსაღებელი სანატორიული დაწესებულებები.

მუხლი 20. საბავშვო სკოლამდელ დაწესებულებათა დებულება

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად საბავშვო სკოლა-

დელი დაწესებულებები თავიანთ საქმიანობას წარმართავენ სსრკ-ის შირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დადგენილი წესით დამტკიცებული დებულების საფუძველზე.

მუხლი 21. სკოლამდელი აღზრდის ამოცანები

საბავშვო სკოლამდელი დაწესებულებები ოჯახთან მჭიდრო თანამშრომლობით ახორციელებენ ბავშვთა ყოველმხრივ, ჰარმონიულ განვითარებასა და აღზრდას, იცავენ და აკაჟებენ მათ ჯანმრთელობას, უზრუნველყოფენ ფიზიკურ და ესთეტიკურ აღზრდას, უვითარებენ ბავშვებს შემეცნებით ინტერესებსა და ნიჭს, უნერგავენ ბუნების, მშობლიური მხარის, სამშობლოს სიყვარულს, უფროსების პატივისცემას, სიკეთის, ამხანაგობასა და კოლექტივიზმს, სხვა მაღალზნებრივ თვისებებს, ქცევის კულტურას, შრომისმოყვარეობას, დამოუკიდებლობას. პირველდაწყებით პრაქტიკულ ჩვევებს, აჩვენებენ ორგანიზებულობასა და დისციპლინას, ამზადებენ სკოლაში სწავლისათვის.

საქართველოს სს რესპუბლიკაში ბავშვები იზრდებიან საბჭოთა სამშობლოს მშვიდობისმოყვარულ მისწრაფებებისა და მსოფლიოს ხალხების პატივისცემის სულისკვეთებით.

მუხლი 22. საბავშვო სკოლამდელ დაწესებულებათა ორგანიზაცია

საბავშვო სკოლამდელ დაწესებულებებს ხსნიან სახალხო დეპუტატთა რაიონული, საქალაქო, ქალაქის რაიონული, სადაბო და სასოფლო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები, აგრეთვე მათი ნებაართვით სახელმწიფო საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები, კოლმეურნეობები, სხვა კოოპერაციული და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები.

მუხლი 23. საბავშვო სკოლამდელი დაწესებულებების პედაგოგიური ხელმძღვანელობა

საბავშვო სკოლამდელ დაწესებულებებს, მათი უწყებრივი დაქვემდებარების მიუხედავად, პედაგოგიურ ხელმძღვანელობას უწევენ, პედაგოგიური მუშაკებით უზრუნველყოფენ სსრ კავშირის განათლების სამინისტრო, საქართველოს სსრ, აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროები და მათი ადგილობრივი ორგანოები.

მუხლი 24. საბავშვო სკოლამდელ დაწესებულებათა სამედიცინო მომსახურება

საბავშვო სკოლამდელ დაწესებულებებში ბავშვებთან სამკურნალო-პროფილაქტიკურ და სანიტარიულ-ჰიგიენურ მუშაობას დადგენი-

ლი წესით ეწევიან სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს, საქართველოს სსრ, აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროები, მათი ადგილობრივი ორგანოები, აგრეთვე სამინისტროები, სახელმწიფო კომიტეტები და უწყებები. რომელთა გამგებლობაშია ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებანი.

საბავშვო სკოლმადელ დაწესებულებებს, მათი უწყებრივი დაქვემდებარების მიუხედავად, მედიცინის მუშაკებით უზრუნველყოფენ ჯანმრთელობის დაცვის შესაბამისი ორგანოები.

კ ა რ ი III

საყოველთაო საშუალო განათლება. პროფესიული განათლება

მუხლი 25. საყოველთაო საშუალო განათლება

მოსახლეობის განათლების, შეგნებისა და კულტურის დონის შემდგომი ამაღლების, ცხოვრების, შრომისა და საზოგადოებრივი საქმიანობისათვის ახალგაზრდობის მომზადების მიზნით საქართველოს სსრ რესპუბლიკაში ყველგან ხორციელდება ახალგაზრდობის საყოველთაო საშუალო განათლება სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისა და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მოთხოვნათა შესაბამისად, კომუნისტური მშენებლობის პერსპექტივის გათვალისწინებით. საბჭოთა სახელმწიფო უქმნის მოზარდ თაობას საყოველთაო საშუალო განათლების საჭირო პირობებს.

საყოველთაო საშუალო განათლება ხორციელდება საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში, საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში. რომლებშიც საქართველოს სსრ რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე უზრუნველყოფილია სწავლები-სა და აღზრდის ზუსტი შემდეგობა, ზოგადი საშუალო განათლების თავისი საფუძვლით ერთიანი შინაარსი და ერთიანი დონე. სასწავლებლებს, მათ პედაგოგიურ კოლექტივებს ეკისრებათ პასუხისმგებლობა მოსწავლეთა სწავლებისა და აღზრდის ხარისხისათვის.

საშუალო განათლების მიღება საქართველოს სსრ თითოეული ახალგაზრდა მოქალაქის მოვალეობაა.

მუხლი 26. პროფესიული განათლება

ახალგაზრდობის საყოველთაო პროფესიულ განათლებაზე თანამიმდევრული გადასვლის მიზნით ვითარდება და სრულყოფილი ხდება პროფესიული განათლება საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ, აგრეთვე საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებლებში: საშუალო

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში პოლიტექნიკურ საფუძვლად ხორციელდება შრომითი სწავლება გარკვეული პროფესიის დასთან შესამები.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად პროფესიას (სპეციალობას) დაუფლებულ პირთა ატესტაცია და მათთვის კვალიფიკაციის მინიჭება ხდება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ განსაზღვრული წესით.

სასწავლებლის კურსდამთავრებულთათვის მინიჭებული თანრიგები, კლასები, კატეგორიები, აგრეთვე კვალიფიკაცია (სპეციალობა) სავალდებულოა ყველა საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციისათვის.

მუხლი 27. სწავლების ენა

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მოსწავლეებს შესაძლებლობა ეძლევათ ისწავლონ დედაენაზე ან სსრ კავშირის სხვა ხალხის ენაზე. მშობლებს ან მათ შემცვლელ პირებს უფლება აქვთ შეიღებოს სურვილისამებრ შეურჩიონ სკოლა, სადაც სწავლება შესაბამის ენაზეა გარდა იმ ენისა, რომელზეც მიმდინარეობს სწავლება, მოსწავლეებს სურვილისამებრ შეუძლიათ შეისწავლონ სსრ კავშირის სხვა ხალხის ენა.

სასწავლებლებში, სადაც სწავლება მიმდინარეობს არარუსულ ენაზე, დედაენასთან ერთად რუსული ენის შესასწავლად, რომელიც საბჭოთა ადამიანებმა ნებაყოფლობით მიიღეს ერებს შორის ურთიერთობის საშუალებად, იქმნება საჭირო პირობები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ამ ენების თავისუფლად დაუფლებას, ზოგადსაგანმანათლებლო მომზადების ერთიან დონეს საქართველოს სსრ მოსახლეობის ეროვნულ თავისებურებათა გათვალისწინებით.

მსოფლიოს ხალხთა კულტურის უფრო ფართოდ გაცნობისა და პროფესიული ცოდნის გაღრმავების შესაძლებლობათა გაფართოების მიზნით სასწავლებლებში ხორციელდება აგრეთვე უცხო ენათა სწავლება.

კ ა რ ი IV

ზოგადი საშუალო განათლება

მუხლი 28. საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები

საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა არის ერთიანი, შრომითი, პოლიტექნიკური სკოლა, რომელიც ახორციელებს ბავშვებისა და

ახალგაზრდობის ზოგად საშუალო განათლებასა და კომუნისტურ
ზრდას.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათ-
ლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად საშუალო ზო-
გადსაგანმანათლებლო სკოლის ერთიანობას უზრუნველყოფს საქარ-
თველოს სსრ მთელ ტერიტორიაზე სასწავლო-აღმზრდელობითი პრო-
ცესის ორგანიზაციის პრინციპების ერთობა, ზოგადი საშუალო განათ-
ლების თავისი საფუძვლით ერთიანი შინაარსი და ერთიანი დონე სა-
ქართველოს სსრ მოსახლეობის ეროვნულ თავისებურებათა ყოველ-
მხრივი გათვალისწინებით.

საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა ახორციელებს მოს-
წავლეთა შრომით აღზრდასა და სწავლებას საზოგადოებრივად სა-
სარგებლო, ნაყოფიერ შრომასთან შეხამებით.

საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში პოლიტექნიკური
სწავლება უზრუნველყოფილია მთელი სასწავლო-აღმზრდელობითი
პროცესის შინაარსითა და ორგანიზაციით, მოსწავლეთათვის თანამედ-
როვე წარმოების საფუძვლების თეორიული და პრაქტიკული გაცნო-
ბით.

საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მოსწავლეთა სწავ-
ლება და აღზრდა ხორციელდება სასწავლო მეცადინეობის, საზოგა-
დოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერი შრომის, მრავალფეროვანი
კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის პროცესში. სკოლაში სას-
წავლო-აღმზრდელობითი პროცესის ორგანიზაციის ძირითადი ფორმაა
გაკვეთილი.

მუხლი 29. სკოლაში ბავშვთა სწავლების დაწყების ასაკი

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათ-
ლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად ბავშვთა სწავ-
ლება სკოლაში იწყება 6 წლის ასაკიდან. აღნიშნული ასაკიდან სწავ-
ლების შემოდების წესს განსაზღვრავს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო.

მუხლი 30. მოსამზადებელი კლასები

სკოლისათვის იმ ბავშვთა მომზადების მიზნით, რომლებიც დედა-
ენაზე არ ისწავლიან, ან რომლებიც საბავშვო სკოლამდელ დაწესებუ-
ლებებში არ იზრდებოდნენ, სკოლებში, როცა საჭიროა, იხსნება მო-
სამზადებელი კლასები საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დადგე-
ნილი წესით.

მუხლი 31. საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის წესდება

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლებზე შესაბამისად საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები თავიანთ საქმიანობას წარმართავენ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის წესდების საფუძვლებზე.

მუხლი 32. საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მთავარი ამოცანები

საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მთავარი ამოცანებია: ბავშვებისა და ახალგაზრდობის ზოგადი საშუალო განათლების განხორციელება სოციალურ-ეკონომიკური და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისად, მოსწავლეთა შეიარაღება მეცნიერებათა საფუძვლების ღრმა და მტკიცე ცოდნით, კომპიუტერული განათლების უზრუნველყოფა და ელექტრონულ-გამოთვლითი ტექნიკით სარგებლობის ჩვევების ჩანერგვა, ცოდნის დღენიადაგ სრულყოფისადმი მისწრაფების, მისი დამოუკიდებლად შევსებისა და პრაქტიკულად გამოყენების უნარის გამომუშავება;

მოსწავლეთა იდეურ-პოლიტიკური აღზრდა, მათთვის მარქსისტულ-ლენინური მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბება, კომუნისტური რწმენის, სამშობლოს სიყვარულის, საბჭოთა პატრიოტიზმისა და სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის, სოციალისტური სამშობლოს დაცვისათვის მზადყოფნის, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს საშინაო და საერთაშორისო პოლიტიკის, ქვეყნისა და მსოფლიოში მიმდინარე მოვლენების სწორი გაგების უნარის გამომუშავება;

მოსწავლეთა შრომითი აღზრდა და სწავლება, მათი პროფესიული ორიენტაცია საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერ შრომასთან შეხამებით, რაც უზრუნველყოფს პროფესიის შეგნებულად არჩევას, აქტიური შრომითი და საზოგადოებრივი საქმიანობისათვის მომზადება; ეკონომიკური აღზრდა;

მოსწავლეთათვის მალაზნეობრივი თვისებების, ჰუმანიზმის, ამხანაგობისა და კოლექტივიზმის, პასუხისმგებლობის, ორგანიზებულობისა და დისციპლინის, ქცევისა და ყოფა-ცხოვრების კულტურის, სოციალისტური საკუთრების, ბუნების, ისტორიისა და კულტურის ძეგლებისადმი მზრუნველი დამოკიდებულების აღზრდა;

მოსწავლეთა სამართლებრივი აღზრდა, საბჭოთა კანონებისა და სოციალისტური საერთო ცხოვრების წესებისადმი პატივისცემის გამომუშავება, მათი დაცვის აუცილებლობის შეგნების ჩამოყალიბება;

მოსწავლეთა ესთეტიკური აღზრდა, ცხოვრებაში, შრომასა და ხელოვნებაში მშვენიერების შექმნაში მონაწილეობის მოთხოვნებისა და უნარის განვითარება;

მოსწავლეთა ფიზიკური აღზრდა, მათი ჯანმრთელობის გასაძლიერებლად საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა, ახორციელებს რამდენიმე დაკისრებულ ამოცანებს, უზრუნველყოფს მოსწავლეთა ყოველმხრივ, ჰარმონიულ განვითარებას.

მუხლი 33. მოსწავლეთა შრომითი აღზრდა და სწავლება

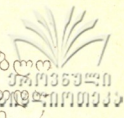
შრომითი აღზრდა და სწავლება სკოლაში, რაც მოიცავს მოსწავლეთა სისტემატურ მონაწილეობას საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერ შრომაში, ხორციელდება მათი ასაკობრივი და ინდივიდუალური თავისებურებების, უნარის, ჯანმრთელობის მდგომარეობის გათვალისწინებით და საჭირო პირობების არსებობისას მთავრდება ერთ-ერთი მასობრივი პროფესიის დაუფლებით.

საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერი შრომა, რომელიც ეწყობა მოსწავლეთა შრომითი აღზრდის, სწავლებისა და პროფესიული ორიენტაციის მიზნით, ხორციელდება ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში, სასკოლათაშორისო სასწავლო-საწარმოო კომბინატებში, სასკოლო და სასკოლათაშორისო სასწავლო და სასწავლო-საწარმოო სახელოსნოებში, საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებელთა სახელოსნოებში, საწარმოთა სასწავლო საამქროებში და უბნებზე, აგრეთვე მოსწავლეთა საწარმოო ბრიგადებში და სხვა ფორმით. ამავე მიზნით საზაფხულო არდადეგების პერიოდში ნებაყოფლობით საწყისებზე, მშობელთა თანხმობით, სკოლისა და ჯანმრთელობის დაცვის ორგანიზაციის კონტროლით, მოსწავლეებს შეუძლიათ მონაწილეობა მიიღონ სახალხო მეურნეობაში შეძლებისდაგვარ საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერ შრომაში.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად მოსწავლეთა საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერი შრომის პირობები და ორგანიზაცია განისაზღვრება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დადგენილი წესით.

მუხლი 34. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და საბაზო საწარმოების, ორგანიზაციების ურთიერთდა-მოკიდებულება

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად ყოველ საშუალო და არასრულ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლასთან მიმაგ-

რებულია საბაზო საწარმო, ორგანიზაცია, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და საბაზო საწარმოების, ორგანიზაციების ურთიერთმოკიდებულებას აწესრიგებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული დებულება.

მუხლი 35. კლასგარეშე მუშაობა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში მთელ სასწავლო-აღმზრდელობით პროცესთან მჭიდრო კავშირით, კომკავშირული და პიონერული ორგანიზაციების, საზოგადოებრიობისა და მშობელთა აქტიური მონაწილეობით სწავლისაგან თავისუფალ დროს ტარდება კლასგარეშე მუშაობა: ეწყობა ფაქულტატიური მეცადინეობანი ცალკეული სასწავლო საგნების, ცოდნის დარგების გაღრმავებული შესწავლისათვის, წრეები, სექციები, სტუდიები, მხატვრული თვითმოქმედების კოლექტივები, მუზეუმები, კლუბები, აგრეთვე გამოიყენება კლასგარეშე მუშაობის სხვა ფორმები: საწარმოთა, დაწესებულებათა, ორგანიზაციათა შრომითი კოლექტივები, კულტურის, სპორტის დაწესებულებები, პროფკავშირული და კომკავშირული ორგანიზაციები, ნებაყოფლობითი საზოგადოებები, შემოქმედებითი კავშირები, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები ხელს უწყობენ კლასგარეშე მუშაობას.

მუხლი 36. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის ტერიტორიული ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა

მოსწავლეთათვის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის ტერიტორიულ ხელმისაწვდომობას უზრუნველყოფს ოპტიმალური სასკოლო დარაიონება, სოფლად მოსწავლეთა უფასო მგზავრობა სკოლაში და სკოლიდან, სკოლასთან არსებული კეთილმოწყობილი ინტერნატები.

ადგილობრივი პირობების შესაბამისად ცალკე იქმნება დაწყებითი სკოლები I-IV კლასების შემადგენლობით, არასრული საშუალო სკოლები I-IX კლასების შემადგენლობით და საშუალო სკოლები I-XI კლასების შემადგენლობით, ამასთან შენარჩუნებულია საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში სწავლების ყველა საფეხურის ერთიანობა და შემდგომადობა.

მუხლი 37. სოფლად მოსწავლეთა სკოლაში მიყვანისა და შინ წაყვანის უზრუნველყოფა

სახალხო დებუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები შესაბამისი სამინისტროების, სახელმწიფო კომიტეტებისა და უწყებების მონაწილეობით უზრუნველყოფენ სოფელში

მცხოვრები ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა ლარულ უფასო მიყვანას სკოლაში და შინ წაყვანას, რისთვისაც იყენებენ სამარშრუტო ავტობუსებს, საგარეუბნო და ადგილობრივ მატარებლებს. აგრეთვე კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების, სატყეო მეურნეობების და სხვა საწარმოებისა და ორგანიზაციების ტრანსპორტს, რომელიც სპეციალურად მოწყობილია ბავშვების სამგზავროდ.

მუხლი 38. საყოველთაო სწავლების ფონდი

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში იქმნება საყოველთაო სწავლების ფონდი საჭიროების შემთხვევაში მოსწავლეთათვის მატერიალური დახმარების გასაწევად, მათ გასაჯანსაღებლად, კულტურულ ღონისძიებათა ჩასატარებლად და კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ხარჯების გასაწევად.

საყოველთაო სწავლების ფონდის დებულებას ამტკიცებს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო.

მუხლი 39. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებთან არსებული მშობელთა კომიტეტები

ბავშვებისა და მოზარდების კომუნისტურ აღზრდაში სკოლისა და ოჯახისათვის ხელის შეწყობის, ახალგაზრდობის ზოგადი საშუალო განათლების განხორციელების და ცნობრების, შრომისა და საზოგადოებრივი საქმიანობისათვის მისი მომზადების მიზნით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებთან იქმნება საერთო სასკოლო და კლასის მშობელთა კომიტეტები.

მუხლი 40. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ცალკეული სახეობანი. სკოლა-ინტერნატები, სკოლებთან არსებული ინტერნატები. საბავშვო სახლები

საზოგადოებრივი აღზრდის გაფართოების, მოსწავლეთა ყოველმხრივი განვითარებისათვის უფრო ხელშემწყობი პირობების შექმნის, აგრეთვე ოჯახისათვის ბავშვების აღზრდაში დახმარების მიზნით. დადგენილი წესით, სასწავლო-მატერიალური ბაზის არსებობის შემთხვევაში იქმნება გახანგრძლივებული დღის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები ან გახანგრძლივებული დღის ჯგუფები, ცალკეული სასწავლო საგნების. ცოდნის დარგების, ხელოვნებისა და სპორტის სახეობათა გაღრმავებული შესწავლის სკოლები და კლასები, სკოლა-საბავშვო ბაღები, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა-ინტერნატები, სკოლასთან არსებული ინტერნატები.

ობოლი ბავშვები, მშობელთა მზრუნველობას მოკლებული
შეები და მოზარდები იზრდებიან მათთვის მოწყობილ საბავშვო
ლებსა და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა-ინტერნატებში და იმყო-
ფებიან სრულ სახელმწიფო კმაყოფაზე.

ბავშვებისა და მოზარდებისათვის, რომელთაც ხანგრძლივი მკურ-
ნალობა ესაჭიროებათ, იხსნება ზოგადსაგანმანათლებლო გამაჯანსა-
ღებელი სანატორიულ-სატიყო სკოლები, სანატორიული სკოლა-ინ-
ტერნატები, სანატორიული საბავშვო სახლები. ასეთ ბავშვებსა და მო-
ზარდებს, სასწავლო მეცადინეობა უტარდებათ აგრეთვე საავადმყო-
ფებში, სანატორიუმებში და შინ.

ბავშვებისა და მოზარდებისათვის, რომლებსაც აქვთ ფიზიკური
ან გონებრივი განვითარების ნაკლი, რაც ხელს უშლის მათ ისწავლონ
ჩვეულებრივ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში, აგრეთვე იმათთვის,
ვისაც ესაჭიროება აღზრდის განსაკუთრებული პირობები, იხსნება
სპეციალური ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები, სკოლა-ინტერნატები
და საბავშვო სახლები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ამ ბავშვთა და
მოზარდთა სწავლებას, აღზრდას, მკურნალობასა და მომზადებას სა-
ზოგადოებრივად სასარგებლო შრომისათვის.

**მუხლი 41. სკოლა-ინტერნატებსა და საბავშვო
სახლებში მიღების წესი**

სსრ კავშირის კანონმდებლობის შესაბამისად ბავშვებსა და მო-
ზარდებს სკოლა-ინტერნატებსა და საბავშვო სახლებში მიიღებენ სსრ
კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ განსაზღვრული წესით.

**მუხლი 42. შეფობა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებსა და
საბავშვო სახლებზე**

სახელმწიფო საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები,
კოლმეურნეობები, სხვა კოოპერაციული, პროფკავშირული, კომკავში-
რული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები შეფობას უწყვეტ
ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებს, სკოლა-ინტერნატებსა და საბავ-
შვო სახლებს. დადგენილი წესით ისინი ეხმარებიან მათ მატერიალური
ბაზის განმტკიცებაში, სხვადასხვა კლასგარეშე და სკოლისგარეშე
ღონისძიებათა ჩატარებაში, შრომითი და დასვენების ბანაკების მო-
წყობაში, ხელს უწყობენ მოსწავლეთა შრომითი აღზრდისა და პრო-
ფესიული ორიენტაციის გაუმჯობესებაში.

**მუხლი 43. საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები
მომუშავე ახალგაზრდობისათვის**

სახალხო მეურნეობაში მომუშავე პირთათვის, რომლებსაც არა
აქვთ საშუალო განათლება, იხსნება საშუალო ზოგადსაგანმანათლებ-

ლო საღამოს (ცვლიანი) და დაუსწრებელი სკოლები, აგრეთვე გამო-
იყენება ზოგადი საშუალო განათლების მიღების ექსტერნატული
ფორმა.

საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები, მათი თან-
თი კოლექტივები, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები მოვალე არიან
სული შეუწყონ მომუშავე ახალგაზრდობის ჩაბმას საღამოს (ცვლიან)
და დაუსწრებელ სკოლებში, შექმნან ამ სკოლების ნორმალური საქ-
მიანობისა და მოსწავლეთა მეცადინეობის, სწავლასთან მუშაობის
შეთავსებისათვის საჭირო პირობები.

**მუხლი 44. სპეციალური საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო
სკოლები სახალხო მეურნეობაში მომუშავე და
საშუალო განათლების არმქონე პირთათვის**

სახალხო მეურნეობაში მომუშავე, მხედველობა--სმენა--და მეტყვე-
ლებამოშლილ პირთათვის იხსნება სპეციალური ზოგადსაგანმანათლებ-
ლო საღამოს (ცვლიანი) და დაუსწრებელი სკოლები ან სპეციალური
კლასები მომუშავე ახალგაზრდობისათვის განკუთვნილ საშუალო ზო-
გადსაგანმანათლებლო სკოლებში.

მუხლი 45. არასრული საშუალო განათლების მოწმობა

არასრული საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის კურსდამ-
თავრებულებს ეძლევათ არასრული საშუალო განათლების მოწმობა,
ხოლო იმათ, ვინც წარმატებებს მიაღწია სწავლაში და ამავე დროს
სანიმუშო ყოფაქცევისა არიან, — წარჩინების მოწმობა.

არასრული საშუალო განათლების მოწმობა იძლევა საშუალო ზო-
გადსაგანმანათლებლო სკოლაში სწავლის გაგრძელების, საშუალო
პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებელში ან საშუალო სპეციალურ სას-
წავლებელში შესვლის უფლებას.

**მუხლი 46. ზოგადი საშუალო განათლების ატესტატი და
პროფესიის მიხედვით კვალიფიკაციის მინიჭების
მოწმობა**

საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის კურსდამთავრებუ-
ლებს ეძლევათ ზოგადი საშუალო განათლების ატესტატი. ხოლო იმათ,
ვინც სკოლაში სწავლის პერიოდში დაეუფლა გარკვეულ პროფესიას,
დადგენილი წესით ეძლევათ აგრეთვე მოწმობა პროფესიის მიხედ-
ვით კვალიფიკაციის (თანრიგის, კლასის, კატეგორიის) მინიჭების შე-
სახებ.

მუხლი 47. საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის
კურსდამთავრებულთა დაჯილდოება ოქროსა
და ვერცხლის მედლებით და ქების სიგელით

საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის კურსდამთავრებულებს, რომელთაც განსაკუთრებულ წარმატებებს მიაღწიეს სწავლასა და შრომაში და ამავე დროს სანიმუშო ყოფაქცევის არიან, აჯილდოებენ ოქროსა და ვერცხლის მედლებით, ხოლო მათ, ვინც განსაკუთრებულ წარმატებებს მიაღწია ცალკეული საგნების შესწავლაში — ქების სიგელით.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად დებულებას ოქროსა და ვერცხლის მედლების შესახებ ამტკიცებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო, ხოლო დებულებას ქების სიგელის შესახებ — სსრ კავშირის განათლების სამინისტრო.

კ ა რ ი V

პროფესიულ-ტექნიკური განათლება

მუხლი 48. საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები

ახალგაზრდობის პროფესიულ-ტექნიკური განათლება ხორციელდება ერთიანი ტიპის პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში — საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში, რომლებიც უზრუნველყოფენ კვალიფიციურ მუშათა კადრების გეგმაზომიერ მომზადებას.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში სსრ კავშირის მთელ ტერიტორიაზე უზრუნველყოფილია სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის ორგანიზაციის პრინციპების ერთიანობა, ზოგადი საშუალო განათლების თავისი საფუძვლით ერთიანი შინაარსი და ერთიანი დონე, ერთიანი მოთხოვნები კვალიფიციური მუშათა კადრების მომზადებისადმი.

საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში მოსწავლეთა განათლებისა და შრომითი მომზადების დონის, მათ მიერ მისაღები პროფესიების სირთულის გათვალისწინებით წესდება სწავლების დიფერენცირებული ვადები, იხსნება შესაბამისი განყოფილებები და ჯგუფები.

სწავლება საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში /
ხორციელდება დღისა და საღამოს ფორმებით.

მუხლი 49. საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების დებულება

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლებზე შესაბამისად საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები თავიანთ საქმიანობას წარმართავენ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლის დებულების საფუძველზე.

მუხლი 50. საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებელთა მთავარი ამოცანები

საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებელთა მთავარი ამოცანებია:

სოციალურ-ეკონომიკური და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მოთხოვნათა შესაბამისად სახალხო მეურნეობისათვის ტექნიკურად განათლებული ახალგაზრდა კვალიფიციური მუშათა კადრების მომზადება, რომლებსაც აქვთ თანამედროვე ეკონომიკური აზროვნება, მეცნიერებათა საფუძვლების, წარმოების, თანამედროვე გამოთვლითი ტექნიკის ღრმა და მყარი ცოდნა, მაღალი პროფესიული ოსტატობა, უნარი შესწევთ წარმატებით აითვისონ ახალი ტექნიკა და ტექნოლოგია, აქტიური მონაწილეობა მიიღონ მათ შექმნაში;

ახალგაზრდობის პროფესიული და ზოგადი საშუალო განათლების განხორციელება;

მოსწავლეთა იდეურ-პოლიტიკური აღზრდა, მათთვის მარქსისტულ-ლენინური მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბება, კომუნისტური რწმენის, საბჭოთა პატრიოტიზმისა და სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის, სოციალისტური სამშობლოს დაცვისათვის მზადყოფნის, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს საშინაო და საერთაშორისო პოლიტიკის, ქვეყანასა და მსოფლიოში მიმდინარე მოვლენების სწორი გაგების უნარის გამომუშავება;

მომავალი ახალგაზრდა მუშების აღზრდა განვითარებული სოციალისტური საზოგადოების შეგნებულ და აქტიურ წევრებად, თავიანთი ქვეყნის მზრუნველ პატრონებად, მუშათა კლასისათვის დამახასიათებელი რევოლუციური იდეოლოგიით, მორალით, ინტერესებით, კოლექტივისტური ფსიქოლოგიით, მაღალი ზნეობრივი თვისებებით, შრომის, ქცევისა და ყოფა-ცხოვრების კულტურით;

სოციალისტური საკუთრების, ბუნების, ისტორიისა და კულტურის ძეგლებისადმი მზრუნველი დამოკიდებულების აღზრდა;

მოსწავლეთა სამართლებრივი აღზრდა, მათთვის საბჭოთა კანონებისა და სოციალისტური საერთო ცხოვრების წესებისადმი პატივისცემის გამომუშავება, მათი დაცვის აუცილებლობის შეგნების ჩამოყალიბება;

ესთეტიკური აღზრდა, ცხოვრებაში, შრომასა და ხელოვნებაში მშვენიერების შექმნაში მონაწილეობის მოთხოვნილებისა და უნარის განვითარება;

მოსწავლეთა ფიზიკური აღზრდა, ჯანმრთელობის გააყემა.

საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები, ახორციელებენ რა მათზე დაკისრებულ ამოცანებს, უზრუნველყოფენ მოსწავლეთა ყოველმხრივ, ჰარმონიულ განვითარებას.

მუხლი №1. არასასწავლო მუშაობა საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში

საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში ეწყობა ფაქულტატიური მეცადინეობანი, იქმნება გამომგონებელთა და რაციონალიზატორთა სრულიად საკავშირო საზოგადოებისა და სხვა ნებაყოფლობით საზოგადოებათა პირველადი ორგანიზაციები, წრეები, სექციები, სტუდიები, მუზეუმები, მხატვრული თვითმოქმედების კოლექტივები, კლუბები, აგრეთვე გამოიყენება არასასწავლო მუშაობის სხვა ფორმები. კომკავშირული, პროფკავშირული ორგანიზაციები, შემოქმედებითი კავშირები და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, საწარმოთა, დაწესებულებათა, ორგანიზაციათა შრომითი კოლექტივები, კულტურის, სპორტის დაწესებულებანი, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებანი აქტიურად მონაწილეობენ არასასწავლო მუშაობაში, რომელიც ტარდება საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში, მოსწავლეთა საერთო საცხოვრებლებში.

მუხლი №2. საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლებისა და საბაზო საწარმოების, გაერთიანებების, ორგანიზაციების ურთიერთდამოკიდებულება

საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები სპეციალდებიან სახალხო მეურნეობის შესაბამისი დარგებისათვის კვალიფიციურ მუშათა კადრების მომზადებაში და იქმნებიან დადგენილი წესით საწარმოთა, გაერთიანებათა, ორგანიზაციათა ბაზაზე; საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებს შეუძლიათ თავიანთი მუშაობა ჩაატარონ აგრეთვე შესაბამის დაწესებულებათა ბაზაზე.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად საშუალო სიულ-ტექნიკურ სასწავლებელთა ურთიერთდამოკიდებულებას საბაზო საწარმოებთან აწესრიგებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული დებულება.

მუხლი 53. საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში შესვლის უფლება

საქართველოს სს რესპუბლიკაში საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში შესვლის უფლებით სარგებლობენ არასრული საშუალო ან ზოგადი საშუალო განათლების მქონე სსრ კავშირის მოქალაქენი.

საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში მიღება წარმოებს სსრ კავშირის პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის მიერ დამტკიცებული წესების შესაბამისად.

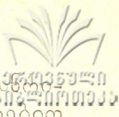
მუხლი 54. საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების მოსწავლეთა საწარმოო პრაქტიკა

საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების მოსწავლეთა საწარმოო პრაქტიკა კვალიფიციური მუშათა კადრების პროფესიული მომზადების მნიშვნელოვანი შემადგენელი ნაწილია. საწარმოო პრაქტიკა ეწყობა მოწინავე საწარმოებში, გაერთიანებებში, ორგანიზაციებში, საამქროებში, უბნებსა და სამუშაო ადგილებზე, რომლებიც აღჭურვილი არიან თანამედროვე ტექნიკით, სადაც დანერგილია პროგრესული ტექნოლოგია და შრომის ორგანიზაციის მაღალი დონე.

საწარმოო პრაქტიკა ხორციელდება საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების მოსწავლეთა საწარმოო პრაქტიკის დებულების შესაბამისად, რომელსაც დადგენილი წესით ამტკიცებს სსრ კავშირის პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტი

მუხლი 55. კვალიფიკაციის მინიჭება, დიპლომისა და ატესტატის გაცემა

საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების კურსდამთავრებულებს, რომლებმაც ამ სასწავლებლებში ან იქ შესვლამდე მიიღეს ზოგადი საშუალო განათლება, ეძლევათ შესაბამისად დიპლომი პროფესიის მიხედვით კვალიფიკაციის (თანრიგის, კლასის, კატეგორიის) მინიჭებისა და ზოგადი საშუალო განათლების მიღების შე-

სახებ ან დიპლომი პროფესიის მიხედვით კვალიფიკაციის (თანრივის, კლასის, კატეგორიის) მინიჭების შესახებ, ხოლო განსაკუთრებით თავგამოჩენილებს — წარჩინების დიპლომი.

პირებს, რომლებმაც რაიმე მიზეზით ვერ მიიღეს ზოგადი საშუალო განათლება საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში ან იქ შესვლამდე, ეძლევათ ატესტატი პროფესიის მიხედვით კვალიფიკაციის (თანრივის, კლასის, კატეგორიის) მინიჭების შესახებ, ხოლო განსაკუთრებით თავგამოჩენილებს — წარჩინების ატესტატი.

მუხლი 56. მომუშავე ახალგაზრდობის პროფესიულ-ტექნიკური განათლება. პროფესიული სწავლება წარმოებაში

პროფესიულ-ტექნიკური განათლება პირებისა, რომლებიც მუშაობენ სახალხო მეურნეობაში და სურთ მიიღონ ახალი მუშის პროფესია ან აიმაღლონ კვალიფიკაცია. და ახალგაზრდებისა, რომლებიც წარმოებაში მიდიან ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის დამთავრების შემდეგ, მაგრამ არა აქვთ პროფესია, ხორციელდება საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში საღამოს (ცვლიანი) სწავლების ფორმით.

ამ მუხლის პირველ ნაწილში აღნიშნულ პირთა პროფესიული სწავლება წარმოებს კურსებზე, სასწავლო-საკურსო კომბინატებში და წარმოებაში მუშათა პროფესიული სწავლების სხვა ფორმებით, აგრეთვე შეიძლება მოეწყოს საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებელთა ბაზაზე. იმ პირებს, რომლებმაც გაიარეს პროფესიული სწავლება წარმოებაში და ჩააბარეს საკვალიფიკაციო გამოცდები, დადგენილი წესით ეძლევათ ერთიანი ფორმის მოწმობა პროფესიის მიხედვით კვალიფიკაციის (თანრივის, კლასის, კატეგორიის) მინიჭების შესახებ.

საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები ქმნიან საჭირო პირობებს და სასწავლო-საწარმოო ბაზას წარმოებაში მუშათა პროფესიული სწავლებისათვის და კონტროლს უწევენ მათ სწავლებას.

კ ბ რ ი VI

საშუალო სპეციალური განათლება

მუხლი. 57. საშუალო სპეციალური სასწავლებლები

საშუალო სპეციალურ განათლებას იღებენ ტექნიკუმებში, სასწავლებლებსა და სხვა სასწავლო დაწესებულებებში, რომლებიც დადგენილი წესით საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებს განეკუთვნებიან.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად საშუალო სპეციალური სასწავლებლებში სსრ კავშირის მთელ ტერიტორიაზე უზრუნველყოფილია სასწავლო-აღმზრდელიობითი პროცესის ორგანიზაციის პრინციპების ერთიანობა, ზოგადი საშუალო განათლების თავისი საფუძვლით ერთიანი შინაარსი და ერთიანი დონე, ერთიანი მოთხოვნები საშუალო სპეციალური განათლების კვალიფიციურ სპეციალისტთა მომზადებისადმი.

სპეციალისტთა მომზადება საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში ხორციელდება დღის, საღამოსა და დაუსწრებელი სწავლების ფორმებით.

საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში განათლების დონისა და მისაღები სპეციალობის სირთულის გათვალისწინებით წესდება სწავლების დიფერენცირებული ვადები. იმ პირობების, რომელთაც დაამთავრეს საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები საშუალო სპეციალურ სასწავლებელში შესასწავლად არჩეული სპეციალობის შესაბამისი პროფესიის მიხედვით. შეიძლება დაწესდეს სწავლების შემცირებული ვადები.

მუხლი 58. საშუალო სპეციალურ სასწავლებელთა დებულება. საშუალო სპეციალურ სასწავლებელთა წესდება

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად საშუალო სპეციალური სასწავლებლები თავიანთ საქმიანობას წარმართავენ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული სსრ კავშირის საშუალო სპეციალურ სასწავლებელთა დებულებისა და იმ წესდებათა საფუძველზე, რომელთაც აღნიშნული დებულების შესაბამისად შეიმუშავენს თითოეული საშუალო სპეციალური სასწავლებელი.

მუხლი 59. საშუალო სპეციალურ სასწავლებელთა მთავარი დებულება. საშუალო სპეციალურ სასწავლებელთა წესდება

საშუალო სპეციალურ სასწავლებელთა მთავარი ამოცანებია: სოციალურ-ეკონომიკური და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მოთხოვნათა შესაბამისად საშუალო სპეციალური განათლების კვალიფიციურ სპეციალისტთა მომზადება, რომლებსაც აქვთ მეცნიერებათა საფუძვლების ღრმა და მყარი ცოდნა, თანამედროვე ეკონომიკური აზროვნება, საჭირო თეორიული მომზადება და პრაქტიკული ჩვევები სპეციალობაში, უნარი შესწევთ მონაწილეობა მიიღონ ახალი ტექნიკისა და ტექნოლოგიის შექმნისა და გამოყენებაში, შეუძლიათ იმუ-

შონ ელექტრონულ-გამოთვლით ტექნიკასთან, დაუფლებული წარმოების პირველადი რგოლების მართვისა და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და აღმზრდელობითი მუშაობის ჩვევებს;

ახალგაზრდობის პროფესიული და ზოგადი საშუალო განათლების განხორციელება;

მოსწავლეთა იდეურ-პოლიტიკური აღზრდა, მათთვის მარქსისტულ-ლენინური მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბება, კომუნისტური რწმენის, საბჭოთა პატრიოტიზმისა და სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის, სოციალისტური სამშობლოს დაცვისათვის მზადყოფნის, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს საშინაო და საერთაშორისო პოლიტიკის, ქვეყანასა და მსოფლიოში მიმდინარე მოვლენების სწორი გაგების უნარის გამომუშავება;

მაღალზნობრივი თვისებების, პასუხისმგებლობის, ორგანიზებულობის, დისციპლინის, შრომისადმი შემოქმედებითი დამოკიდებულების, ჰუმანიზმის, ამხანაგობისა და კოლექტივიზმის, ქცევისა და ყოფა-ცხოვრების კულტურის, სოციალისტური საკუთრების, ისტორიისა და კულტურის ძეგლებისადმი მზრუნველი დამოკიდებულების აღზრდა; ეკოლოგიური აღზრდა;

მოსწავლეთა სამართლებრივი აღზრდა, მათთვის საბჭოთა კანონებისა და სოციალისტური საერთო ცხოვრების წესებისადმი პატივისცემის გამომუშავება, მათი დაცვის აუცილებლობის შეგნების ჩამოყალიბება;

ესთეტიკური აღზრდა, ცხოვრებაში, შრომასა და ხელოვნებაში მშვენიერების შექმნაში მონაწილეობის მოთხოვნილებისა და უნარის განვითარება;

მოსწავლეთა ფიზიკური აღზრდა, მათი ჯანმრთელობის გაკეთება. საშუალო სპეციალური სასწავლებლები, ახორციელებენ რა მათზე დაკისრებულ ამოცანებს, უზრუნველყოფენ მოსწავლეთა ყოველმხრივ, ჰარმონიულ განვითარებას.

მუხლი 60. არასასწავლო მუშაობა საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში

საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში ეწყობა ფაკულტატიური მეცადინეობანი, იქმნება ნებაყოფლობით საზოგადოებათა პირველადი ორგანიზაციები, წრეები, სექციები, სტუდიები, მუზეუმები, მხატვრული თვითმოქმედების კოლექტივები, კლუბები, აგრეთვე გამოიყენება არასასწავლო მუშაობის სხვა ფორმები. კომკავშირული, პროფკავშირული ორგანიზაციები, შემოქმედებითი კავშირები და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, საწარმოთა, დაწესებულებათა, ორგანიზაციათა შრომითი კოლექტივები, კულტურის, სპორტის დაწესე-

ბუღალტერი, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებანი აქტიურად ჩაერთა
წილებენ არასასწავლო მუშაობაში.

**მუხლი 61. საშუალო სპეციალური სასწავლებლებში
შესვლის უფლება**

საქართველოს სს რესპუბლიკაში საშუალო სპეციალურ სასწავ-
ლებლებში შესვლის უფლებით სარგებლობენ არასრული საშუალო
ან საშუალო განათლების მქონე სსრ კავშირის მოქალაქენი.
საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში მიღება წარმოებს სსრ
კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინის-
ტროს მიერ დამტკიცებული წესების შესაბამისად.

**მუხლი 62. საშუალო სპეციალური სასწავლებლების
მოსწავლეთა პრაქტიკა**

საშუალო სპეციალური სასწავლებლების მოსწავლეთა პრაქტიკა
სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის მნიშვნელოვანი შემადგენელი
ნაწილია. პრაქტიკის დროს მოსწავლეები იძენენ სპეციალისტიზად
მუშაობის ჩვევებს, ხოლო ტექნიკურ, სასოფლო-სამეურნეო და სხვა
სპეციალობებში, გარდა ამისა, — ერთ-ერთ მუშურ პროფესიას, რომ-
ლის მიხედვითაც კვალიფიკაცია (თანრივი, კლასი, კატეგორია) ენი-
ჭებათ დადგენილი წესით.

პრაქტიკა ხორციელდება საშუალო სპეციალური სასწავლებლე-
ბის მოსწავლეთა პრაქტიკის დებულების შესაბამისად, რომელსაც
დადგენილი წესით ამტკიცებს სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო
სპეციალური განათლების სამინისტრო.

მუხლი 63. კვალიფიკაციის მინიჭება და დიპლომის გაცემა

საშუალო სპეციალური სასწავლებლების კურსდამთავრებულებს
ენიჭებათ კვალიფიკაცია მიღებული სპეციალობის შესაბამისად, ეძლე-
ვათ დიპლომი და დაწესებული ნიმუშის სამკერდე ნიშანი.

საშუალო სპეციალური სასწავლებლების კურსდამთავრებულებს,
რომლებმაც დიდ წარმატებებს მიაღწიეს სწავლაში და თავი გამოიჩი-
ნეს საზოგადოებრივ მუშაობაში, ეძლევათ წარჩინების დიპლომი.

კ ა რ ი VII

უმაღლესი განათლება

მუხლი 64. უმაღლესი სასწავლებლები

უმაღლეს განათლებას იღებენ უნივერსიტეტებში, ინსტიტუტებ-
ში, აკადემიებში, ქარხანა-უმაღლეს ტექნიკურ სასწავლებლებსა და

სხვა სასწავლო დაწესებულებებში, რომლებიც დადგენილი წესით უნდა
 ნაკეთვნიან უმაღლეს სასწავლებლებს.

სპეციალისტთა მომზადება უმაღლეს სასწავლებლებში ხორცი-
 ელდება დღის, საღამოსა და დაუსწრებელი სწავლების ფორმებით.

უმაღლეს სასწავლებლებში შეიძლება დაწესდეს სწავლების შე-
 მცირებული ვადები საშუალო სპეციალური სასწავლებლების კურს-
 დამთავრებულთათვის იმ სპეციალობაში, რომელიც შეესაბამება უმაღ-
 ლეს სასწავლებელში შესასწავლად არჩეულ სპეციალობას.

**მუხლი 55. უმაღლეს სასწავლებელთა დებულება. უმაღლეს
 სასწავლებელთა წესდებანი**

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათ-
 ლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად უმაღლესი სას-
 წავლებლები თავიანთ საქმიანობას წარმართავენ სსრ კავშირის მინის-
 ტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული სსრ კავშირის უმაღლეს სასწავ-
 ლებელთა დებულებისა და იმ წესდებათა საფუძველზე, რომელთაც
 აღნიშნული დებულების შესაბამისად შემუშავებს თითოეული უმაღ-
 ლესი სასწავლებელი და დაამტკიცებს ის სამინისტრო, სახელმწიფო
 კომიტეტი ან უწყება, რომელსაც ექვემდებარება უმაღლესი სასწავ-
 ლებელი.

მუხლი 56. უმაღლეს სასწავლებელთა მთავარი ამოცანები

უმაღლეს სასწავლებელთა მთავარი ამოცანებია:

უმაღლესი განათლების მაღალკვალიფიციურ სპეციალისტთა მო-
 მზადება, რომლებიც დაუფლებული არიან მარქსისტულ-ლენინურ
 თეორიას, აქვთ ღრმა და მყარი თეორიული ცოდნა, პრაქტიკული
 ჩვევები სპეციალობაში, თანამედროვე ეკონომიკური აზროვნება,
 უნარი შესწევთ გამოიყენონ მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუციის
 მიღწევები, მონაწილეობა მიიღონ სოციალურ-ეკონომიკური და მეც-
 ნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების ღონისძიებათა შემუშა-
 ვებასა და განხორციელებაში, გასწიონ ორგანიზაციულ-მმართველო-
 ბითი, საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და აღმზრდელი მუშაობა:

სტუდენტთა აღზრდა კომუნისტური საზოგადოების იდეურად
 მტკიცე, მაღალი მოქალაქეობრივი და ზნეობრივი თვისებების აქტი-
 ურ მშენებლებად, კოლექტივისტებად, პატრიოტებად და ინტერნა-
 ციონალისტებად, რომლებიც მზად არიან დაიცვან სოციალისტური
 სამშობლო;

სწავლისა და შრომისადმი პასუხისმგებლური, შემოქმედებითი
 დამოკიდებულების, დისციპლინის, ორგანიზებულობის, მაღალი კულ-

ტურის, სოციალისტური საკუთრებისადმი მზრუნველი დამოკიდებულების აღზრდა, ეკოლოგიური აღზრდა;

სამართლებრივი აღზრდა, საზოგადოებრივი მოვალეობისადმი, სსრ კავშირის მოქალაქეთა უფლება-მოვალეობებისადმი შეგნებული დამოკიდებულების ჩამოყალიბება;

მაღალი ესთეტიკური გემოვნების ჩამოყალიბება;

სტუდენტთა ფიზიკური აღზრდა, მათი ჯანმრთელობის გაკაჟება;

სტუდენტთა ყოველმხრივი, ჰარმონიული განვითარების უზრუნველყოფა;

სპეციალისტთა მომზადების ხარისხის ამაღლების, სოციალურ-ეკონომიკური და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის ხელშემწყობ სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოთა შესრულება, აქტიური მონაწილეობა ამ სამუშაოთა შედეგების პრაქტიკულად დაწერგვაში;

სამეცნიერო-პედაგოგიური და სამეცნიერო კადრების მომზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება;

უმაღლესი განათლების პედაგოგიურ მუშაკთა და სახალხო მეურნეობის სხვა სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ამაღლება;

ძირითადი და დამხმარე სახელმძღვანელოების შექმნა.

მუხლი 67. უმაღლეს სასწავლებლებში შესვლის უფლება

საქართველოს სს რესპუბლიკაში უმაღლეს სასწავლებლებში შესვლის უფლებით სარგებლობენ საშუალო განათლების მქონე სსრ კავშირის მოქალაქენი, მიუხედავად იმ სასწავლებლის ტიპისა, სადაც განათლება მიიღეს.

უმაღლეს სასწავლებლებში მიღება წარმოებს სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს მიერ დამტკიცებული წესების შესაბამისად. უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელთადმი წაყენებული მოთხოვნები უნდა შეესაბამებოდეს სასწავლებლებში განხორციელებული ზოგადი საშუალო განათლების შინაარსსა და დონეს.

მუხლი 68. უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტთა პრაქტიკა და კურსდამთავრებულთა სტაჟირება

უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტთა პრაქტიკა სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის მნიშვნელოვანი შემადგენელი ნაწილია და ხორციელდება უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტთა პრაქტიკის დებულების შესაბამისად, რომელსაც ამტკიცებს სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტრო.

პრაქტიკული ჩვენების სრულყოფისათვის უმაღლეს სასწავლე-

ბელთა კურსდამთავრებულნი გადიან სტაჟირებას სპეციალობაში სახელმწიფო საბამის საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ადმინისტრაციის ხელმძღვანელობით და უმაღლეს სასწავლებელთა კონტროლით.

მუხლი 69. კვალიფიკაციის მინიჭება და დიპლომის გაცემა

უმაღლეს სასწავლებელთა კურსდამთავრებულებს ენიჭებათ კვალიფიკაცია მიღებული სპეციალობის შესაბამისად, ეძლევათ დიპლომი და დაწესებული ნიშნის სამკერდე ნიშანი.

უმაღლეს სასწავლებელთა კურსდამთავრებულებს, რომლებმაც დიდ წარმატებებს მიაღწიეს სწავლაში და თავი გამოიჩინეს სამეცნიერო და საზოგადოებრივ მუშაობაში, ეძლევათ წარჩინების დიპლომი.

მუხლი 70. სახალხო მეურნეობის სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ამაღლება

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად სახალხო მეურნეობის სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ამაღლება ხორციელდება გეგმის საფუძველზე კვალიფიკაციის ასამაღლებელ ინსტიტუტებში, უმაღლეს სასწავლებლებთან არსებულ კვალიფიკაციის ასამაღლებელ ფაკულტეტებზე, სამინისტროებთან და უწყებებთან, მოწინავე საწარმოებთან, სამეცნიერო-კვლევით და საპროექტო-საკონსტრუქტორო ორგანიზაციებთან, უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებთან არსებულ კვალიფიკაციის ასამაღლებელ კურსებზე, აგრეთვე სხვა დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დადგენილი წესით. სახალხო მეურნეობის სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ამაღლებას საერთო მეთოდურ ხელმძღვანელობას უწევს სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტრო.

სახალხო მეურნეობის უმაღლესი განათლების სპეციალისტთა კადრების გადამზადება მეცნიერებისა და ტექნიკის ახალი პერსპექტიული მიმართულებებით წარმოებს სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს მიერ ამ მიზნით უმაღლეს სასწავლებლებთან შექმნილ ფაკულტეტებზე.

კ ბ რ ი VIII

სკოლისგარეშე აღზრდა

მუხლი 71. არასასწავლო აღმზრდელიობითი მუშაობა

ბავშვებისა და ახალგაზრდობის კომუნისტური აღზრდის, მრავალმხრივი ინტერესებისა და ნიჭის განვითარების, შრომითი და საზო-

გადღებრივი საქმიანობის ჩვევების, პროფესიული ორიენტაციის, მომუშავეების, დამოუკიდებლობისა და პასუხისმგებლობის, ცოდნის მოთხოვნილების, მეცნიერების, ტექნიკის, ხელოვნების, ლიტერატურისადმი ინტერესის ჩანერგვის, სამხედრო-პატრიოტული აღზრდის, გონივრული დასვენება-გართობის ორგანიზაციის, ჯანმრთელობის გაკაყების მიზნით საქართველოს სს რესპუბლიკაში შეიქმნა და ვითარდება ფართოდ ხელმისაწვდომ სკოლისგარეშე დაწესებულებათა ქსელი, აგრეთვე ტარდება აღმზრდელი მუშაობა საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

სკოლისგარეშე აღმზრდელი მუშაობას ეწევიან სკოლისგარეშე დაწესებულებანი ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებთან, საშუალო სპეციალურ, პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებთან, ოჯახთან ერთად. სკოლისგარეშე აღმზრდელი მუშაობაში მონაწილეობენ სახელმწიფო საწარმოები, დაწესებულებები, ორგანიზაციები, კოლმეურნეობები, სხვა კოოპერაციული, პროფკავშირული, კომკავშირული ორგანიზაციები, შემოქმედებითი კავშირები, სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებანი.

მუხლი 72. სკოლისგარეშე დაწესებულებანი

სახელმწიფო ორგანოები, საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები, კოლმეურნეობები, სხვა კოოპერაციული, პროფკავშირული, კომკავშირული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები დადგენილი წესით ქმნიან პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლეებსა და სახლებს, საბავშვო და ახალგაზრდობის ბიბლიოთეკებს, კულტურის სასახლეებსა და სახლებს, სპორტის სასახლეებსა და პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების მოსწავლეთა ტექნიკის სახლებს, ნორჩ ტექნიკოსთა, ნატურალისტთა, ტურისტთა სადგურებსა და კლუბებს, საბავშვო რკინიგზებს, სპორტულ სკოლებს, პიონერთა ბანაკებს, შრომისა და დასვენების ბანაკებს და სხვა სკოლისგარეშე დაწესებულებებს.

იმ მიზნით, რომ საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით აღმზრდელი მუშაობა ფართოდ მოიცავდეს ბავშვებსა და ახალგაზრდობას, ვითარდება ბავშვთა და მოზარდთა ინტერესების მიხედვით კლუბების, ტექნიკური და მხატვრული შემოქმედების წრეების, სპორტული სექციების ქსელი და გამოიყენება სკოლისგარეშე აღზრდის სხვა ფორმები.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად სკოლისგარეშე დაწესებულებათა ნომენკლატურა მტკიცდება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ განსაზღვრული წესით.

საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით ბავშვთა და მოზარდთა კლუ-

ბების მუშაობის ორგანიზაციისა და მატერიალური უზრუნველყოფის წესს განსაზღვრავს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო. ბავშვებისა და მოზარდებისათვის ხელოვნების სხვადასხვა სახეობების მიზანდასახულად სწავლების მიზნით დადგენილი წესით იქმნება სამუსიკო, სამხატვრო და სხვა სკოლები.

მუხლი 73. სკოლისგარეშე აღზრდისათვის მუშაობის ორგანიზაცია

სახალხო დემუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები ხელმძღვანელობენ კლასგარეშე აღზრდას, კოორდინაციას უწევენ სკოლისგარეშე დაწესებულებათა მუშაობას, მიუხედავად მათი დაქვემდებარებისა, სრულყოფენ სკოლის, როგორც მიკრორაიონში მოსწავლეებთან აღმზრდელობითი მუშაობის ცენტრის, საქმიანობას; იღებენ ზომებს სკოლისგარეშე აღზრდის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განვითარებისათვის, თითოეულ რაიონში, ქალაქში საქმიანობის სხვადასხვა მიმართულების სკოლისგარეშე დაწესებულებათა კომპლექსის შექმნის, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით სათამაშო და სპორტული მოედნების ორგანიზაციისათვის; საცხოვრებელ მასივებში გამოყოფენ სადგომებს ბავშვებთან და ახალგაზრდობასთან მუშაობისათვის და უზრუნველყოფენ მათ მოწყობილობით. ასეთი სადგომები გათვალისწინებულია საცხოვრებელი კვარტალების დაპროექტებისა და განაშენიანების დროს.

საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა კუთვნილი კლუბები, კულტურის სასახლეები და სახლები, სტადიონები, საცურაო აუზები, სპორტული დარბაზები და სპორტული მოედნები დადგენილი წესით გადაეცემათ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, პროფესიულ-ტექნიკური და საშუალო სპეციალური სასწავლებლების მოსწავლეებს უფასო სარგებლობისათვის.

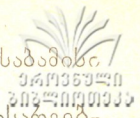
კ ა რ ი IX

მოსწავლეთა და სტუდენტთა უფლება-მოვალეობანი

მუხლი 74. მოსწავლეთა და სტუდენტთა უფლებანი

სსრ კავშირის კონსტიტუციისა და საქართველოს სსრ კონსტიტუციის შესაბამისად მოსწავლეები და სტუდენტები უზრუნველყოფილი არიან ყველა სახის უფასო განათლებით.

სწავლებისა და აღზრდისათვის რაც შეიძლება ხელშემწყობი პირობების შექმნის მიზნით სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კავშირის

ნონმდებლობით მოსწავლეებსა და სტუდენტებს ენიჭებათ შესაბამისი უფლებები და შეღავათები.

მოსწავლეებსა და სტუდენტებს უფლება აქვთ უფასოდ ისარგებლონ სასწავლო კაბინეტებითა და ლაბორატორიებით, აუდიტორიებით, ბიბლიოთეკებითა და სამკითხველო დარბაზებით, სხვა სასწავლო და სასწავლო-დამხმარე შენობებით, კლუბებით, კულტურის სახლებით, სასწავლო-ადმინისტრაციული დაწესებულებათა სხვა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო ობიექტებით, სპორტული ბაზებითა და ნაგებობებით, სპორტულ ინვენტარითა და სასწავლებლების სხვა მოწყობილობით.

მოსწავლეები და სტუდენტები დადგენილი წესით უზრუნველყოფილი არიან სტიპენდიებით, დახმარებით, საერთო საცხოვრებლებით, ინტერნატებით, სამედიცინო დახმარებით სასწავლებლებში, სარგებლობენ ტრანსპორტით შეღავათებიანი ან უფასო მგზავრობის უფლებით და სხვა სახის მატერიალური დახმარებით. მოსწავლეებსა და სტუდენტებს, როგორც წარმოებისაგან მოუწყვეტლივ სწავლობენ, აქვთ სამუშაო ადგილზე დამატებითი, შვებულების, შემცირებული სამუშაო კვირის უფლება და სხვა შეღავათები.

მოსწავლეთა და სტუდენტთა საწარმოო სწავლებისა და პრაქტიკის, საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერი შრომის ორგანიზაციისას უზრუნველყოფილია შრომის ჯანსაღი და უსაფრთხო პირობები.

მოსწავლეები და სტუდენტები თავიანთი საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მეშვეობით მონაწილეობენ სასწავლო პროცესის სრულყოფის, იდეურ-ადმინისტრაციული მუშაობის, საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერი შრომისა და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ორგანიზაციის, აკადემიური მოსწრების, დისციპლინის, სტიპენდიების დანიშვნის საკითხებისა და მოსწავლეთა და სტუდენტთა სწავლასთან, შრომასთან, ქცევის კულტურასთან, ყოფა-ცხოვრებასა და დასვენებასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხთა განხილვაში და დადგენილი წესით ამ საკითხებზე გადაწყვეტილებათა მიღებაშიც.

საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი სასწავლებლების კურსდამთავრებულები უზრუნველყოფილი არიან სამუშაოთი მიღებული პროფესიის (სპეციალობის) და კვალიფიკაციის შესაბამისად. საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების კურსდამთავრებულთ შრომით მოწყობაში ეხმარებიან სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები.

მოსწავლეთა და სტუდენტთა მოვალეობაა იყვნენ სოციალისტური სამშობლოს ღირსეული მოქალაქენი, იცოდნენ და დაიცვან სსრ კავშირის კონსტიტუცია, საქართველოს სსრ კონსტიტუცია, პატივი სცენ სსრ კავშირის გერბს, დროშასა და ჰიმნს, საქართველოს სსრ გერბს, დროშასა და ჰიმნს, თანამიმდევრულად გამოიმუშაონ კომუნისტური მრწამსი და მისი დაცვის უნარი, იყვნენ კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა ხალხის რევოლუციური, შრომითი და საბრძოლო ტრადიციების ერთგულნი, აღზარდონ თავიანთ თავში ამხანაგობისა და კოლექტივიზმის გრძნობა, აქტიური მონაწილეობა მიიღონ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში.

მოსწავლეები და სტუდენტები მოვალენი არიან:

სისტემატურად და ღრმად დაეუფლონ ცოდნასა და პრაქტიკულ ჩვევებს, განავითარონ თავიანთი ნიჭი, გამოიმუშაონ ცოდნის დამოუკიდებლად შევსებისა და პრაქტიკაში მისი გამოყენების უნარი.

მონაწილეობა მიიღონ საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერ შრომაში, თვითმომსახურებაში, დაიცვან სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულების შინაგანაწესი (მოსწავლეთა წესები), იყვნენ დისციპლინიანი და ორგანიზებული, ეწეოდნენ ჯანსაღ ცხოვრებას, აიმაღლონ თავიანთი კულტურული დონე;

გაუფრთხილდნენ და განამტკიცონ სოციალისტური საკუთრება, გაუფრთხილდნენ ბუნებას და დაიცვან მისი სიმდიდრენი, განუხრელად შეასრულონ საბჭოთა კანონები და პატივი სცენ სოციალისტური საერთო ცხოვრების წესებს, შეურიგებლად მოეკიდონ ანტისაზოგადოებრივ გამოვლინებებს;

გაიკაჟონ ჯანმრთელობა, მისდიონ ფიზიკურ კულტურას, მზად იყვნენ სოციალისტური სამშობლოს დასაცავად.

კ ა რ ი ა

პედაგოგიური კადრები. პედაგოგიური საქმიანობა. სახალხო განათლების მუშაკთა პროფესიული უზღვება-მოვალეობანი

მუხლი 76. პედაგოგიური საქმიანობა

საბავშვო სკოლამდელ და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში, პროფესიულ-ტექნიკურ, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებლებში, სხვა სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებებში აღმზრდელებად, მასწავლებლებად, პე-

დაგოგებად, საწარმოო სწავლების ოსტატებად და სხვა პედაგოგიური (საინჟინრო-პედაგოგიურ, სამეცნიერო-პედაგოგიურ) მუშაკებად. მუშაკებთან უფლებიან პირობებში რომელთაც აქვთ შესაბამისი განათლება და პროფესიული მომზადება.

პედაგოგიური ოსტატობის სრულყოფის, შემოქმედებითი ინიციატივის განვითარებისა და მინდობილი საქმისადმი პასუხისმგებლობის ამაღლების მიზნით სისტემატურად ტარდება საბავშვო სკოლამდელი დაწესებულებების, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, პროფესიულ-ტექნიკური, საშუალო სპეციალური სასწავლებლებისა და სხვა სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებების პედაგოგიურ მუშაკთა ატესტაცია.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად საატესტაციო პედაგოგიურ მუშაკთა კატეგორიების ნუსხა განისაზღვრება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დადგენილი წესით.

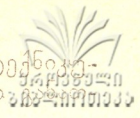
უმაღლესი სასწავლებლების პროფესორ-მასწავლებელთა შემადგენლობის ვაკანტურ თანამდებობებს იკავებენ დადგენილი წესის შესაბამისად ჩატარებული კონკურსით და განსაზღვრული ვადით, რომლის გასვლის შემდეგ ამ პირებს ხელახლა ირჩევენ.

თუ აღმოჩნდა, რომ ის პირნი, რომლებიც პედაგოგიურ მოღვაწეობას ეწევიან, არ შეესაბამებიან დაკავებულ თანამდებობას არასაკმარისი კვალიფიკაციის ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო, რაც ხელს უშლის პედაგოგიური და აღმზრდელობითი ფუნქციების შესრულებას, აგრეთვე თუ ისინი ჩაიდენენ ამორალურ საქციელს, რაც შეუთავსებელია პედაგოგიური საქმიანობის გაგრძელებასთან, ასეთი პირები თავისუფლდებიან პედაგოგიური სამუშაოდან სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ შრომის კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 77. პედაგოგიური კადრების მომზადება

სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებებისათვის პედაგოგიურ კადრებს ამზადებენ უნივერსიტეტებში, ინსტიტუტებში, სხვა უმაღლეს სასწავლებლებში, ცალკეულ სპეციალობათა მიხედვით კი — საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში.

პედაგოგიური კადრების მომზადების ამოცანაა უზრუნველყოს სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებათა მოთხოვნილებანი მაღალი დიფერული და პროფესიული დონის, მაღალი მოქალაქეობრივი მოვალეობის გრძნობის, ზნეობრივი სისპეტაკის, ფართო ერუდიციისა და კულტურის პედაგოგიურ მუშაკებზე, რომელთაც შესწევთ უნარი სამაგალითო იყვნენ ბავშვებისა და ახალგაზრდობისათვის, და რომ-

ლებიც მზად არიან სოციალიზმის სრულყოფის, მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების პირობებში გადაწყვიტონ სახალხო მშენებლობის წინაშე მდგომი ამოცანები.

მუხლი 78. სამეცნიერო-პედაგოგიური და სამეცნიერო კადრების მომზადება

სამეცნიერო-პედაგოგიური და სამეცნიერო კადრების მომზადების ძირითადი ფორმაა ასპირანტურა, რომელიც იქმნება უმაღლეს სასწავლებლებსა და სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებთან. ასპირანტურაში მიიღებიან უმაღლესი განათლების მქონე სსრ კავშირის მოქალაქენი.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად ასპირანტურის დებულება მტკიცდება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დადგენილი წესით.

მუხლი 79. პედაგოგიურ მუშაკთა კვალიფიკაციის ამაღლება და გადამზადება

პედაგოგიურ მუშაკთა კვალიფიკაციის ამაღლება და გადამზადება ხდება მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტებში, კვალიფიკაციის ასამაღლებელ ინსტიტუტებში, უმაღლეს სასწავლებლებთან არსებულ კვალიფიკაციის ასამაღლებელ ფაკულტეტებზე, მოწინავე საწარმოებთან არსებულ კვალიფიკაციის ასამაღლებელ კურსებზე, სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებში, აგრეთვე სხვა დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში.

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლებისა და სხვა სასწავლო-აღმზრდელითი დაწესებულებებისათვის ხელმძღვანელ პედაგოგიურ კადრებს ამზადებენ უმაღლესი განათლებისა და პედაგოგიური მუშაობის გამოცდილების მქონე პირთაგან.

პედაგოგიურ მუშაკთა კვალიფიკაციის ასამაღლებლად და გადამზადებლად, სასწავლო-აღმზრდელითი დაწესებულებებისათვის ხელმძღვანელი პედაგოგიური კადრების მოსამზადებლად და კვალიფიკაციის ასამაღლებლად მუშაობის ორგანიზაცია ეკისრებათ სსრ კავშირის და საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სახელმწიფო მართვის შესაბამის ორგანოებს, აგრეთვე სამინისტროებს, სახელმწიფო კომიტეტებს, უწყებებს, რომელთაც ექვემდებარებიან სასწავლო-აღმზრდელითი დაწესებულებანი.

მუხლი 80. პედაგოგიურ მუშაკთა პროფესიული უფლება-მოვალეობანი

პედაგოგიურ მუშაკთა პროფესიული უფლება-მოვალეობანი განისაზღვრება სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლებით, სსრ კავშირის კანონმდებლობის სხვა აქტებით, ამ კანონითა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობის სხვა აქტებით, შესაბამის სასწავლო-აღმზრდელით დაწესებულებათა დებულებებით, აღნიშნულ დაწესებულებებში მოქმედი წესდებებით, შინაგანაწესებით (შრომითი შინაგანაწესებით), სხვა დებულებებითა და წესებით.

მასწავლებელთა და სხვა პედაგოგიურ მუშაკთა პროფესიულ უფლებებს, პატივსა და ღირსებას იცავს კანონი.

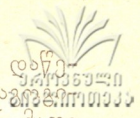
სახელმწიფო ორგანოები, პროფკავშირული, კომკავშირული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, შრომითი კოლექტივები, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებანი, აგრეთვე მოქალაქენი ყოველმხრივ ხელს უწყობენ მასწავლებელთა და სხვა პედაგოგიურ მუშაკთა როლის, ავტორიტეტისა და პრესტიჟის ამაღლებას.

მუხლი 81. სახალხო განათლების მუშაკთა შეღავათები და უპირატესობანი

სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობის შესაბამისად სახალხო განათლების მუშაკები სარგებლობენ განხანგრძლივებული შვებულებით, რომელსაც სახელმწიფო ანაზღაურებს, სოფლად, მუშათა დაბებში (ქალაქის ტიპის დაბებში) მათ უფასოდ ეძლევათ საცხოვრებელი ფართობი გათბობითა და განათებით, ისინი სარგებლობენ უპირატესობით საცხოვრებელი ფართობის მიღების, საპენსიო უზრუნველყოფის დროს და სხვა შეღავათებითა და უპირატესობებით.

მუხლი 82. პედაგოგიური და სახალხო განათლების სხვა მუშაკების მიერ პროფესიულ მოვალეობათა შესრულებისათვის საჭირო პირობების უზრუნველყოფა

საქართველოს სსრ, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოები, სახალხო დემუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები, სახალხო განათლების ორგანოები და დაწესებულებანი, სამინისტროები, სახელმწიფო კომიტეტები და უწყებები უზრუნველყოფენ, რომ პედაგოგიურ და სახალხო განათლების სხვა მუშაკებს ჰქონდეთ წარმატებით მუშაობისა და კვალიფიკაციის სის-

ტემატური ამბლები სავირო პირობები, ეძლეოდეთ კანონით დაწესებული შეღავათები და უპირატესობანი, იღებენ ზომებს პედაგოგიური კადრების დამკვიდრებისათვის; განუწყვეტლივ ზრუნავენ მათი შრომისა და სამუშაო დროის სწორად გამოყენებისათვის, რათა არ დაუშვან მათი მოცდენა უშუალო მოვალეობათა შესრულებისაგან, შრომისა და საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების, სამედიცინო უზრუნველყოფის, სანატორიულ-საკურორტო მკურნალობისა და დასვენებისათვის.

მუხლი 83. სახალხო განათლების მუშაკთა წახალისება განსაკუთრებული დამსახურებისათვის

მოზარდი თაობის სწავლებასა და აღზრდაში, მუშათა კადრებისა და სპეციალისტთა მომზადებაში განსაკუთრებული დამსახურებისათვის სახალხო განათლების მუშაკებს დადგენილი წესით წარადგენენ: სსრ კავშირის ორდენებითა და მედლებით დასაჯილდოებლად; სსრ კავშირის საპატიო წოდებათა და საქართველოს სსრ საპატიო წოდებათა, აფხაზეთის ასსრ საპატიო წოდებათა და აჭარის ასსრ საპატიო წოდებათა მისანიჭებლად; საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით; აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმების საპატიო სიგელებით დასაჯილდოებლად; სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით სახალხო განათლების მუშაკთათვის დაწესებული სახელობითი მედლებით, წარჩინების მედლებითა და ნიშნებით დასაჯილდოებლად.

პ ა რ ი XI

მშობელთა და მათ შემცველ პირთა უფლებამოსილება და მათ შინაგანად მოვალეობა

მუხლი 84. მშობელთა და მათ შემცველ პირთა უფლებანი

მშობლებსა და მათ შემცველ პირებს უფლება აქვთ: დადგენილი წესით მიაბარონ ბავშვები აღსაზრდელად და სასწავლებლად საბავშვო სკოლამდელ დაწესებულებებში, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში, საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში, საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში; მონაწილეობა მიიღონ ბავშვთა სწავლებისა და აღზრდის საკითხების განხილვაში, იმ სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებათა კლასგარეშე (არასასწავლო), სკოლისგარეშე აღმზრდელობით, გა-

მაჯანსაღებელ მუშაობაში, სადაც სწავლობენ და იზრდებიან მათი შვილები;

აირჩიონ და არჩეულ იქნენ მშობელთა კომიტეტებში, ლო-აღმზრდელობით დაწესებულებებთან არსებულ საბჭოებსა და საზოგადოებრივი თვითმომკმედების სხვა ორგანოებში.

მუხლი 85. მშობელთა და მათ შემცველელ პირთა მოვალეობანი

სსრ კავშირის კონსტიტუციისა და საქართველოს სსრ კონსტიტუციის შესაბამისად საქართველოს სსრ მოქალაქენი მოვალენი არიან იზრუნონ შვილების აღზრდისათვის, მოამზადონ ისინი საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომისათვის, აღზარდონ სოციალისტური საზოგადოების ღირსეულ წევრებად.

მშობლები და მათი შემცველი პირები მოვალენი არიან:

აღზარდონ შვილები მაღალი კომუნისტური ზნეობის, სამშობლოს სიყვარულის, ჰუმანიზმის, ამხანაგობის, კოლექტივიზმის, უფროსებისადმი პატივისცემის, სოციალისტური საკუთრების, ბუნებისადმი მზრუნველი დამოკიდებულების სულსკვეთებით; მიაჩვიონ წესრიგს, დისციპლინას, ორგანიზებულობას, საბჭოთა კანონებისა და სოციალისტური საერთო ცხოვრების წესების დაცვას; ჩაუნერგონ ბავშვებს პირადი ჰიგიენის, შრომითი ჩვევები, მოამზადონ ისინი საზოგადოებრივად სასარგებლო საქმიანობისათვის; იზრუნონ მათი ესთეტიკური და ფიზიკური განვითარების, ჯანმრთელობის გაკაყებისათვის;

მიაბარონ შვილები ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში სასკოლო ასაკის მიღწევისას, უზრუნველყონ, რომ მოსწავლეები დადიოდნენ სასწავლებლებში, უმიზეზოდ არ აცდენდნენ მეცადინეობას;

შექმნან საჭირო პირობები, რომ ბავშვებმა დროულად მიიღონ ზოგადი საშუალო და პროფესიული განათლება, ხელი შეუწყონ მათ მონაწილეობას საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერ შრომაში.

ბავშვთა აღზრდა ოჯახში ორგანულად უნდა შეეხამოს სკოლებსა და სხვა სასწავლებლებში, სკოლამდელ და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში მათ აღზრდას და განხორციელდეს პროფკავშირული, კომკავშირული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების აქტიური დახმარებით. შრომითი კოლექტივები მონაწილეობენ ოჯახის განმტკიცების, ბავშვთა აღზრდის გაუმჯობესების ხელშემწყობი პირობების შექმნაში, ეხმარებიან მშობლებსა და მათ შემცველ პირებს ამ საქმეში.

**მუხლი 86. პედაგოგიური ცოდნის გავრცელება
მოსახლეობაში**

სახალხო განათლების ორგანოები და დაწესებულებანი მეცნიერებისა და კულტურის ორგანოებთან და დაწესებულებებთან, პედაგოგიურ საზოგადოებებთან, სხვა საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან ერთად, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა ხელშეწყობით, უზრუნველყოფენ პედაგოგიური ცოდნის გავრცელებას მოსახლეობაში, პედაგოგიურ დახმარებას უწევენ მშობლებსა და მათ შემცველ პირებს ბავშვთა აღზრდაში.

პ ა რ ი XII

**სახალხო განათლების დაწესებულებათა სასწავლო-
მატერიალური ბაზა**

**მუხლი 87. სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებათა
შენობები**

სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებათა შენობებს აგებენ დადგენილი წესით დამტკიცებული პროექტების მიხედვით და იყენებენ მხოლოდ პირდაპირი დანიშნულებით.

**მუხლი 88. სახალხო განათლების დაწესებულებათა სასწავლო-
მატერიალური ბაზის განვითარება**

სახალხო განათლების დაწესებულებათა სასწავლო-მატერიალური ბაზის განვითარება და განმტკიცება ხდება სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრების, აგრეთვე ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გეგმებში გათვალისწინებულ კაპიტალურ დაბანდებათა ხარჯზე.

**მუხლი 89. საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების
მონაწილეობა სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულე-
ბათა სასწავლო-მატერიალური ბაზის განვითარებაში**

სახელმწიფო საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები, კოლმეურნეობები, სხვა კოოპერაციული, პროფკავშირული, კომკავშირული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები დადგენილი წესით მონაწილეობენ სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებათა სასწავლო-მატერიალური ბაზის განვითარებასა და განმტკიცებაში, სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებათა სასწავლო შენობების,

საერთო საცხოვრებლების, სხვა ნაგებობებისა და სადგომების
ნებლობაში, რემონტსა და მოწყობაში.

პ ა რ ი XIII

პასუხისმგებლობა სახალხო განათლების კანონმდებლობის დარღვევისათვის

მუხლი 90. პასუხისმგებლობა სახალხო განათლების
კანონმდებლობის დარღვევისათვის

თანამდებობის პირებსა და მოქალაქეებს, რომლებმაც დაარღვიეს
კანონმდებლობა ახალგაზრდობის საყოველთაო საშუალო განათლების
განხორციელების, ეკლესიისაგან სკოლის გამოყოფის შესახებ ან და-
უშვეს სახალხო განათლების დარღვევაში კანონმდებლობის სხვა დარღვე-
ვები, ეკისრებათ სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებ-
ლობით დაწესებული პასუხისმგებლობა.

პ ა რ ი XIV

უცხოელ მოქალაქეთა და მოქალაქეთა არმქონე პირთა უფლება — მიიღონ განათლება საქართველოს სს რესპუბლიკაში. საერთაშორისო ხელშეკრულებანი

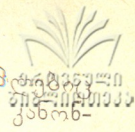
უცხოელ მოქალაქეთა და მოქალაქეთა არმქონე პირთა
უფლება — მიიღონ განათლება საქართველოს სს
რესპუბლიკაში

სსრ კავშირის ტერიტორიაზე მცხოვრებ უცხოელ მოქალაქეებსა
და მოქალაქეთა არმქონე პირებს უფლება აქვთ მიიღონ განათლება
საქართველოს სს რესპუბლიკაში საბჭოთა მოქალაქეების თანაბრად
სსრ კავშირის კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

მუხლი 92. საერთაშორისო ხელშეკრულებანი

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლე-
ბის კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად, თუ სსრ კავშირის
საერთაშორისო ხელშეკრულებით დადგენილია სხვა წესები, ვიდრე
ისინი, რომლებიც გათვალისწინებულია სსრ კავშირის სახალხო გა-
ნათლების კანონმდებლობით, მაშინ გამოიყენება საერთაშორისო
ხელშეკრულების წესები.

ასეთივე წესი გამოიყენება საქართველოს სსრ სახალხო განათლე-
ბის კანონმდებლობის მიმართ, თუ საქართველოს სსრ საერთაშორისო

ხელშეკრულებაში დადგენილია სხვა წესები, ვიდრე ისინი, რომლებიც გათვალისწინებულია საქართველოს სსრ სახალხო განათლების კანონმდებლობით.

**საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის
კ ა ნ ო ნ ი**

ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებებთან და სახალხო განათლების შესახებ საქართველოს სსრ კანონის ახალი რედაქციის დამტკიცებასთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ ზოგიერთ საკანონმდებლო აქტში ცვლილებათა შეტანის შესახებ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო ა დ გ ე ნ ს:

„ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებებთან და სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო განათლების კანონმდებლობის საფუძვლების ახალი რედაქციის დამტკიცებასთან დაკავშირებით სსრ კავშირის ზოგიერთ საკანონმდებლო აქტში ცვლილებათა შეტანის შესახებ“ სსრ კავშირის 1985 წლის 27 ნოემბრის კანონისა და სახალხო განათლების შესახებ საქართველოს სსრ კანონის ახალი რედაქციის დამტკიცებასთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო ადგენს:

შეტანილ იქნეს საქართველოს სსრ საკანონმდებლო აქტებში შემდეგი ცვლილებანი და დამატებანი:

მუხლი 1. ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ 1972 წლის 15 ივნისის კანონში (საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს უწყებები, 1972 წ., № 6, მუხ. 101; 1979 წ., № 9, მუხ. 225)

1) მე-10 მუხლში:

მუხლის სათაურში სიტყვები „საბავშვო დაწესებულებათა“ შეიცვალოს სიტყვებით „საბავშვო სკოლამდელი და სკოლისგარეშე დაწესებულებების, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების“;

მეორე ნაწილს სიტყვების „სკოლისგარეშე დაწესებულებების“ შემდეგ დაემატოს სიტყვა „ზოგადსაგანმანათლებლო“;

2) 32-ე მუხლის სათაურსა და პირველ ნაწილში სიტყვები „სადგომებისა და სამუშაო ადგილების“ შეიცვალოს სიტყვებით „და სხვა სადგომების, სამუშაო ადგილების, სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებათა შენობებისა და სადგომების, სხვა ნაგებობების“;

3) 63-ე მუხლის მეორე ნაწილის პირველი წინადადება ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით: „დედისა და ბავშვის ჯანმრთელობის

დაცვა უზრუნველყოფილია ქალთა კონსულტაციების, სამშენობლო-სახლების, ორსული ქალებისა და ბავშვიანი დედებისათვის სანატორიუმების, ჯანმრთელობის დაცვის სხვა დაწესებულებების, დასასვენებელი სახლების, საბავშვო ბაგების, ბაღებისა და სხვა სკოლამდელი საბავშვო დაწესებულებების ფართო ქსელით“;

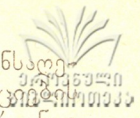
4) 66-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 66. ზრუნვა ბავშვთა და მოზარდთა ჯანმრთელობის განმტკიცებისა და დაცვისათვის

ჯანსაღი, ჰარმონიულად განვითარებული ახალგაზრდა თაობის აღზრდის მიზნით სახელმწიფო ორგანოები, საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები, კოლმეურნეობები, სხვა კოოპერაციული, პროფკავშირული და სხვაგვარი საზოგადოებრივი ორგანიზაციები დღეგენილი წესით უზრუნველყოფენ საბავშვო სკოლამდელი და სკოლისგარეშე დაწესებულებების, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, პროფესიულ-ტექნიკური და საშუალო სპეციალური სასწავლებლებისა და სხვა სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებების ფართო ქსელის განვითარებას. ამ სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებებში ბავშვებისა და მოზარდებისათვის უზრუნველყოფილია ჯანმრთელობის შენარჩუნება-განმტკიცებისა და ჰიგიენური აღზრდისათვის საჭირო პირობები: ბავშვთა/და მოზარდთა სასწავლო-შრომითი, სასწავლო-საწარმოო დატვირთვა, აგრეთვე მეცადინეობის სანიმუშო რეჟიმი განისაზღვრება სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებით.

სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო, საქართველოს სსრ, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროები, სახალხო დებუტატთა შესაბამისი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების ჯანმრთელობის დაცვის განყოფილებები (სამმართველოები), აგრეთვე სამინისტროები, სახელმწიფო კომიტეტები და უწყებები, რომელთა გამგებლობაშია ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებები, სამკურნალო-პროფილაქტიკურ და სანატორიულ-ჰიგიენურ მუშაობას ეწევიან საბავშვო სკოლამდელ დაწესებულებათა აღსაზრდელებს, საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, პროფესიულ-ტექნიკური და საშუალო სპეციალური სასწავლებლებისა და სხვა სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებების მოსწავლეებს შორის.

ბავშვთა და მოზარდთა ჯანმრთელობის დაცვასა და საბავშვო სკოლამდელ და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში, პროფესიულ-ტექნიკურ, საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებსა და სხვა სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებებში

ბებში ბავშვთა და მოზარდთა ჯანმრთელობის დაცვის, გამაჯანსაღებელ ღონისძიებათა ჩატარებას, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მონაწილეობით, კონტროლს უწევენ ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოები და დაწესებულებანი სახალხო განათლების სახელმწიფო მართვის ორგანოებთან და იმ სხვა სახელმწიფო ორგანოებთან ერთად, რომელთა გამგებლობაშია ეს სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებანი“;

5) 67-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„საბავშვო სკოლამდელ და ზოგიერთ სხვა სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებაში ბავშვთა შესანახად ძირითად ხარჯებს გაიღებენ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, აგრეთვე სახელმწიფო საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების, კოლმეურნეობების, სხვა კოოპერაციული, პროფკავშირული და სხვაგვარი საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მიერ ამ მიზნებისათვის გამოყოფილი სახსრებიდან.

ფიზიკური ან გონებრივი განვითარების მხრივ ნაკლის მქონე ბავშვებსა და მოზარდებს სახელმწიფო ხარჯზე ინახავენ სპეციალურ ბავშვთა სახლებში, საბავშვო სკოლამდელ დაწესებულებებში, საბავშვო სახლებში, სპეციალური დანიშნულების სხვა სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებებში ან საერთო დანიშნულების სასწავლო-აღმზრდელობით დაწესებულებასთან არსებულ სპეციალურ ჯგუფებში“;

6) 68-ე მუხლში:

მუხლის სათაური ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 68. კონტროლი მოსწავლეთა შრომით სწავლებაზე, საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერ შრომაზე, მოზარდთა საწარმოო სწავლებაზე პროფესიულ-ტექნიკურ და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში, მოზარდთა პროფესიულ სწავლებაზე წარმოებაში და მათ შრომის პირობებზე“;

პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მოსწავლეთა შრომითი სწავლება, მასთან დაკავშირებული საზოგადოებრივად სასარგებლო, ნაყოფიერი შრომა, მოზარდთა საწარმოო სწავლება პროფესიულ-ტექნიკურ და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში, მოზარდთა პროფესიული სწავლება წარმოებაში ნებადართულია იმ პროფესიების მიხედვით, რომლებიც შეესაბამება მათ ასაკს, ფიზიკურ და გონებრივ განვითარებას, ჯანმრთელობის მდგომარეობას, და ხორციელდება სისტემატური სამედიცინო კონტროლით“;

მუხლს პირველი ნაწილის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის ახალი ნაწილი:

„იმ პროფესიათა ნუსხა, რომელთა მიხედვით ხორციელდებოდა სწავლეთა შრომითი სწავლება, საზოგადოებრივად სასარგებლო, სწავლებელი შრომა, მოზარდთა საწარმოო სწავლება პროფესიულ-ტექნიკურ და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში, მათი პროფესიული სწავლება წარმოებაში, მტკიცდება დადგენილი წესით სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებით. ამ პროფესიების მიხედვით სწავლების ხელის შემშლელ სამედიცინო ჩვენებათა ნუსხას განსაზღვრავს სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო“:

ამ მუხლის მეორე ნაწილი ჩაითვალოს მესამე ნაწილად.

მუხლი 2. საქართველოს სსრ 1973 წლის 28 ივნისის კანონით დამტკიცებულ საქართველოს სსრ შრომის კანონთა კოდექსში (საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს უწყებები, 1973 წ., № 6, მუხ. 118; 1980 წ., № 10, მუხ. 287):

1) 173-ე მუხლის მეორე ნაწილში სიტყვები „უშუალოდ საწარმოშივე სწავლების გავლის შემდეგ“ შეიცვალოს სიტყვებით „წარმოებაში პროფესიული სწავლების გავლის შემდეგ“;

175-ე მუხლის სათაური და პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 175. სამუშაოზე და წარმოებაში პროფესიული სწავლებისათვის ახალგაზრდობის მიღების ჯავშანი.“

ყველა საწარმოსა და ორგანიზაციისათვის წესდება ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების კურსდამთავრებული ახალგაზრდობის, აგრეთვე თვრამეტ წლამდე ასაკის სხვა პირთა სამუშაოზე და წარმოებაში პროფესიული სწავლებისათვის მიღების ჯავშანი“;

3) 176-ე მუხლში სიტყვები „პროფესიულ-ტექნიკური და ტექნიკური სასწავლებლები“ შეიცვალოს სიტყვებით „პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები“;

4) 179-ე მუხლში:

მუხლის სათაურში სიტყვები „საწარმოო სწავლების“ შეიცვალოს სიტყვებით „წარმოებაში პროფესიული სწავლების“;

პირველ ნაწილში სიტყვები „და სხვა საწარმოო სწავლებას“ შეიცვალოს სიტყვებით „და წარმოებაში პროფესიული სწავლების სხვა ფორმებს“;

მეორე ნაწილში სიტყვები „საწარმოო სწავლებას“ შეიცვალოს სიტყვებით „წარმოებაში პროფესიულ სწავლებას“;

მესამე ნაწილში სიტყვები „საწარმოო სწავლების წარმატებით გავლა, ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული მომზადება“ შეიცვალოს სიტყვებით „წარმოებაში პროფესიული სწავლების წარმატებით“;

ტებით ვაკლა, ზოგადი საშუალო და პროფესიულ-ტექნიკური განათლება“;

5) 181-ე მუხლში სიტყვები „საწარმოო სწავლების“ შეიცვალოს სიტყვებით „წარმოებაში პროფესიული სწავლების“;

6) 182-ე მუხლის სათაურსა და ტექსტს სიტყვის „ზოგადსაგანმანათლებლო“ შემდეგ დაემატოს სიტყვა „სკოლებსა“;

7) 186-ე მუხლის სათაურსა და ტექსტს სიტყვის „ზოგადსაგანმანათლებლო“ შემდეგ შესაბამისად დაემატოს სიტყვა „სკოლებისა“ და „სკოლებსა“;

8) 187-ე მუხლში სიტყვები „საღამოს (ცვლიან) პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლო დაწესებულებებში“ შეიცვალოს სიტყვებით „სწავლების საღამოს (ცვლიანი) ფორმის საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში, სასწავლებლების საღამოს (ცვლიან) განყოფილებებზე“.

მუხლი 3. საქართველოს სსრ 1983 წლის 4 ივნისის კანონით დამტკიცებულ საქართველოს სსრ საბინაო კოდექსის 46-ე მუხლის პირველ ნაწილს (საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს უწყებები, 1983 წ., № 6, მუხ. 199) დაემატოს შემდეგი შინაარსის მეათე პუნქტი.

„10) მასწავლებლებს და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების სხვა პედაგოგიურ მუშაკებს“.

მუხლი 4. საქართველოს სსრ 1971 წლის 9 დეკემბრის კანონით დამტკიცებულ საქართველოს სსრ შრომა-გასწორების კოდექსში (საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს უწყებები, 1971 წ., № 12, მუხ. 202; 1982 წ. № 5, მუხ. 121; 1985 წ., № 9, მუხ. 325):

1) მე-7 მუხლის პირველ ნაწილში სიტყვები „ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიულ-ტექნიკური სწავლება“ შეიცვალოს სიტყვებით „ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული მომზადება“;

2) მე-40 მუხლის პირველ ნაწილში სიტყვები „ზოგადსაგანმანათლებლო ან პროფესიულ-ტექნიკური სწავლების“ შეიცვალოს სიტყვებით „ზოგადი განათლების ან პროფესიული მომზადების“;

3) X თავის სათაური და მე-60, 62-ე, 63-ე, 64-ე, 65-ე მუხლები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„თავი მეათე
თავისუფლებაღკვეთილ პირთა ზოგადი საშუალო, პროფესიულ-ტექნიკური განათლება, წარმოებაში პროფესიული სწავლება“

„მუხლი 60. თავისუფლებაღკვეთილ პირთა ზოგადი საშუალო, პროფესიულ-ტექნიკური განათლება, წარმოებაში პროფესიული სწავლება“

შრომა-გასწორების დაწესებულებებში ხორციელდება ახალგაზრდა მსჯავრდებულთა ზოგადი საშუალო განათლება.

ორმოც წელს გადაცილებული მსჯავრდებულნი და პირველი და მეორე ჯგუფის ინვალიდი მსჯავრდებულნი ზოგადსაგანმანათლებლო სწავლებაში შეიძლება ჩაბმულ იქნენ მათი სურვილით.

მსჯავრდებულთ წაახალისებენ ზოგადსაგანმანათლებლო სწავლებაში ჩაბმისათვის, რასაც მხედველობაში მიიღებენ მათი გამოსწორებისა და ხელახლა აღზრდის ხარისხის განსაზღვრისას“.

მუხლი 62. თავისუფლებააღკვეთილ პირთა პროფესიულ-ტექნიკური განათლება ან წარმოებაში პროფესიული სწავლება.

შრომა-გასწორების დაწესებულებებში პროფესიის არმქონე თავისუფლებააღკვეთილი პირებისათვის ხორციელდება პროფესიულ-ტექნიკური განათლება ან წარმოებაში პროფესიული სწავლება.

პირველი და მეორე ჯგუფის ინვალიდი მსჯავრდებულები პროფესიულ-ტექნიკურ განათლებაში ან წარმოებაში პროფესიულ სწავლებაში შეიძლება ჩაბმულ იქნენ მათი სურვილით.

შრომა-აღმზრდელით კოლონიებში პროფესიულ-ტექნიკური განათლება ან წარმოებაში პროფესიული სწავლება ხორციელდება მსჯავრდებულთა სამუშაო დღის განმავლობაში.

მუხლი 63. თავისუფლებააღკვეთილ პირთა საწარმოო კვალიფიკაციის ამაღლება

შრომა-გასწორების დაწესებულებებში შეიძლება მოეწყოს თავისუფლებააღკვეთილ პირთა საწარმოო კვალიფიკაციის ამაღლება, აგრეთვე მათთვის მოცემული შრომა-გასწორების დაწესებულების საწარმოსათვის აუცილებელი ახალი სპეციალობის სწავლება.

მსჯავრდებულთ წაახალისებენ პროფესიულ-ტექნიკურ სწავლებაში ჩაბმის, წარმოებაში პროფესიული სწავლებისა და თავიანთი საწარმოო კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის, რასაც მხედველობაში მიიღებენ მათი გამოსწორებისა და ხელახალი აღზრდის ხარისხის განსაზღვრისას.

მუხლი 64. მსჯავრდებულთა განთავისუფლება მუშაობისაგან გამოცდებთან დაკავშირებით

შრომა-გასწორების დაწესებულებებში მსჯავრდებულები გამოცდების ჩასაბარებლად თავისუფლდებიან მუშაობისაგან სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ შრომის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვადით. ამ პერიოდისათვის მათ ხელფასი არ ერიცხებათ, კვება უფასო აქვთ.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების შრომა-გასწორების კანონმდებლობის საფუძვლების 31-ე მუხლის შესაბამისად ის მსჯავრდებულები, რომლებიც სასჯელს იხდიან ყველა სახეობის კოლონია-

დასახლებებში, გამოცდების ჩაბარების დროისათვის, მატერიალურად უზრუნველყოფილი არიან სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილი წესითა და პირობებით.

გამოცდების ჩასაბარებლად მსჯავრდებულებს მუშაობისაგან თავისუფლებს შრომა-გასწორების დაწესებულების უფროსი შრომა-გასწორების დაწესებულებათა შინაგანაწესით დადგენილი წესით.

მუხლი 65. თავისუფლებადაკვეთილ პირთა ზოგადი საშუალო, პროფესიულ-ტექნიკური განათლებისა და წარმოებაში პროფესიული სწავლების ორგანიზაცია

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების შრომა-გასწორების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად თავისუფლებადაკვეთილ პირთა ზოგადი საშუალო, პროფესიულ-ტექნიკური განათლებისა და წარმოებაში პროფესიული სწავლების ორგანიზაცია ხორციელდება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დადგენილი წესით“;

4) 125-ე მუხლის მეორე ნაწილში სიტყვები: „პროფესიულ-ტექნიკური და ზოგადსაგანმანათლებლო სწავლების“ შეიცვალოს სიტყვებით „ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული მომზადების“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს
პრეზიდიუმის თავმჯდომარე პ. ბილაშვილი

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს
პრეზიდიუმის მდივანი ი. ლაშქარაშვილი

თბილისი

1986 წლის 29 ნოემბერი.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР И МИНИСТЕРСТВА ЮСТИЦИИ ГРУЗИНСКОЙ ССР

**Об организации изучения и пропаганды новой редакции Закона
о народном образовании в учреждениях просвещения республики
19 февраля 1987 года.**

Коллегии отмечают, что в связи с принятием основных направлений реформы общеобразовательной и профессиональной школы и в свете постановлений партии и правительства по конкретным вопросам реформы, внесены изменения и дополнения в действующее законодательство в этой сфере, создана соответствующая юридическая база для успешного осуществления школьной реформы.

27 ноября 1986 года Верховный Совет СССР утвердил новую редакцию Основ законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании, что повлекло изменение в ряде законодательных актов.

Соответствующие изменения нашли отражение и в Законе ГССР о народном образовании, утвержденном Верховным Советом ГССР, и в некоторых законодательных актах республики.

Основы законодательства Союза ССР и союзных республик и Закон ГССР о народном образовании являются логичным итогом закрепления в нормативном порядке всей целенаправленной работы по совершенствованию системы народного образования и будут активно способствовать подготовке образованной, творчески мыслящей и вооруженной глубокими знаниями молодежи, охране прав и интересов лиц, принимающих участие в процессе воспитания и обучения.

Принимая во внимание важность глубокого понимания и осмысления работниками просвещения, учащимися общеобразовательных школ республики Закона о народном образовании в новой редакции, коллегии Минпроса ГССР и Министерство юстиции ГССР постановляют:

1. Поручить управлению учебников Минпроса ГССР (т. Глонти Н.) до 1 апреля т. г. все учреждения системы просвещения республики обеспечить текстом Закона ГССР о народном образовании.

2. Министерством просвещения Абхазской и Аджарской

АССР, отделам народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, Управлению народного образования г. Тбилиси:

— разработать и осуществить конкретные мероприятия по пропаганде и разъяснению Закона о народном образовании в новой редакции на местах;

— провести собрания сотрудников органов и учреждений народного образования, ученических коллективов с широким обсуждением основных положений Закона, их политической и общественной значимости;

— при разъяснении положений Закона о народном образовании учащимся, опираться на опыт, накопленный общеобразовательной школой в деле изучения и пропаганды документов партии и правительства, действительно использовать такие формы, как диспуты, лекции, общественные чтения, встречи, конференции и др.;

— предусмотреть пропаганду и разъяснение Закона о народном образовании в трудовых коллективах, среди родительской общественности, опираясь на советы содействия семье и школе, родительские общества, комитеты, другие органы общественного самоуправления, активно использовать в этом направлении систему педагогизации родителей;

— вести работу по разъяснению и пропаганде Закона о народном образовании на основе развития и совершенствования всего процесса реализации основных направлений реформы общеобразовательной и профессиональной школы, выполнения установок и решений XXVII съезда КПСС и XXVII съезда КП Грузии.

3. Органам юстиции и судам оказать необходимую практическую помощь учреждениям просвещения на местах в планировании и осуществлении мероприятий по разъяснению законодательства о народном образовании.

4. Редакциям республиканской педагогической печати освещать ход работы по пропаганде и изучению новой редакции Закона о народном образовании в системе просвещения.

5. Развернуть широкую пропаганду законодательства о народном образовании средствами массовой информации, обеспечить разработку наглядных пособий по этой теме (т. Миканадзе Г.).

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на Управление воспитательной работы Минпроса

(т. Заркуа Э.) и Управление правовой пропаганды Минюста /
(т. Миканадзе Г.).

7. Настоящее постановление разослать Министерству просвещения и Министерству юстиции Абхазской и Аджарской АССР, отделу народного образования и отделу юстиции Юго-Осетинского облисполкома, Управлению народного образования г. Тбилиси, всем учреждениям народного образования и народным судам районов и городов республики.

Министр просвещения ГССР Н. Васадзе.
Министр юстиции ГССР А. Шушанашвили.

ЗАКОН

ГРУЗИНСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О внесении изменений в Закон Грузинской ССР о народном образовании в связи с Основными направлениями реформы общеобразовательной и профессиональной школы

Верховный Совет Грузинской Советской Социалистической Республики постановляет:

Статья 1. Внести в Закон Грузинской ССР от 28 июня 1975 года «О народном образовании» (Ведомости Верховного Совета Грузинской ССР, 1975 г., № 6, ст. 139; 1979 г., № 13, ст. 350) изменения и дополнения, вытекающие из Закона СССР от 27 ноября 1985 года «О внесении изменений в Основы законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании в связи с Основными направлениями реформы общеобразовательной и профессиональной школы», утвердив новую редакцию указанного Закона Грузинской ССР.

Статья 2. Поручить Президиуму Верховного Совета Грузинской ССР определить порядок применения статьи 26 Закона Грузинской ССР о народном образовании.

Статья 3. Поручить Совету Министров Грузинской ССР привести решения Правительства Грузинской ССР в соответствие с Законом Грузинской ССР о народном образовании в новой редакции.

**Председатель Президиума Верховного
Совета Грузинской ССР П. Гиладшвили.
Секретарь Президиума Верховного
Совета Грузинской ССР Т. Лапкарашвили.**

Тбилиси.

«29» ноября 1986 года.

ЗАКОН ГРУЗИНСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ О НАРОДНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Великая Октябрьская Социалистическая революция создала политические и социально-экономические условия для развития народного образования, науки и культуры в нашей стране. За короткий исторический период во всех сферах духовной жизни советского общества утвердилась социалистическая идеология. Под руководством Коммунистической партии Советского Союза успешно решается задача формирования нового человека — активного строителя коммунизма. Впервые в истории человечества сложилась подлинно демократическая система народного образования. Последовательно претворяются ленинские идеи о народном образовании и коммунистическом воспитании.

Победа социализма в СССР, в состав которого входит на основе добровольного объединения и равноправия с другими союзными республиками Грузинская Советская Социалистическая Республика, обеспечила быстрое и всестороннее развитие страны, неуклонный рост материального благосостояния, образовательного и культурного уровня советского народа, позволила создать благоприятные условия для дошкольного воспитания детей, последовательно осуществить всеобщее среднее образование молодежи, широко развить профессионально-техническое, среднее специальное и высшее образование.

В Советском государстве все граждане имеют реальную возможность получения образования, им предоставляется право на выбор профессии, рода занятий и работы в соответствии с призванием, способностями, профессиональной подготовкой, образованием и с учетом общественных потребностей.

Целью народного образования в СССР в условиях планомерного и всестороннего совершенствования социализма, дальнейшего продвижения советского общества к коммунизму на основе ускорения социально-экономического развития страны является подготовка высокообразованных, творчески мыслящих, вооруженных глубокими знаниями, всесторонне, гармонично развитых граждан, убежденных борцов за коммунизм, воспитанных на идеях марксизма-ленинизма, в духе непримиримости к буржуазной идеологии и морали, любви к Родине, гордости за принадлежность к социалистическому Отечеству, дружбы и братства народов, сознательного отношения к труду, ответственности,

организованности и дисциплины, соблюдения Конституции СССР, Конституции Грузинской ССР и советских законов, уважения правил социалистического общежития, активно участвующих в общественной и государственной жизни.

На современном этапе важнейшее значение приобретает повышение качества обучения и воспитания, формирование коммунистического мировоззрения, коренное улучшение подготовки молодого поколения к труду, постепенное введение в стране всеобщего профессионального образования, обеспечение всех участков коммунистического строительства квалифицированными рабочими кадрами и специалистами, постоянное повышение их профессионального уровня. Успешное решение этих больших и ответственных задач призвано способствовать ускорению социально-экономического развития страны на базе научно-технического прогресса, достижению высшего мирового уровня производительности труда, развитию и все более полному удовлетворению духовных потребностей советских людей, совершенствованию социалистических общественных отношений.

Образование в нашей стране является подлинно всенародным делом. Государство, семья, общественные организации, трудовые коллективы совместными усилиями обеспечивают коммунистическое воспитание и образование подрастающего поколения. Особая роль в этом деле принадлежит педагогическим работникам, деятельность которых основывается на идейной убежденности, высоком сознании своей профессиональной и общественной ответственности, педагогическом мастерстве, эрудиции и культуре. Труд учителя, воспитателя, других педагогических работников — благородное и почетное дело. Они формируют духовный мир юной личности, им общество вверяет самое дорогое — детей, молодежь.

Значительный вклад в развитие народного образования вносит советская наука, достижения которой широко используются в формировании всесторонне развитого человека как главной производительной силы и высшей ценности общества.

Советское законодательство о народном образовании призвано активно служить совершенствованию дела народного образования в стране, дальнейшему укреплению социалистической законности в этой области общественных отношений.

РАЗДЕЛ I

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Задачи советского законодательства о народном образовании

Законодательства Союза ССР и Грузинской ССР о народном образовании регулируют общественные отношения в области народного образования в целях наиболее полного удовлетворения запросов советских людей и потребностей социалистического общества в образовании и коммунистическом воспитании детей и молодежи как граждан Советского государства, активных строителей коммунизма, формирования всесторонне, гармонично развитой личности, обеспечения народного хозяйства квалифицированными рабочими кадрами и специалистами.

Статья 2. Законодательства Союза ССР и Грузинской ССР о народном образовании

Законодательства Союза ССР и Грузинской ССР о народном образовании состоят из Основ законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании и издаваемых в соответствии с ними других актов законодательства Союза ССР о народном образовании, настоящего Закона и иных актов законодательства Грузинской ССР о народном образовании.

Статья 3. Право граждан Грузинской ССР на образование

Граждане Грузинской ССР имеют право на образование. Это право обеспечивается бесплатностью всех видов образования, осуществлением всеобщего среднего образования молодежи, широким развитием профессионально-технического, среднего специального и высшего образования на основе связи обучения с жизнью, производством; развитием заочного и вечернего образования; предоставлением государственных стипендий и льгот учащимся и студентам; бесплатной выдачей школьных учебников; возможностью обучения в школе на родном языке; созданием условий для самообразования.

В соответствии с законодательствами Союза ССР и Грузинской ССР о труде организуется бесплатное профессиональное обучение, повышение трудовой квалификации и переподготовка кадров.

Статья 4. Основные принципы народного образования в Грузинской ССР

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании, основными принципами народного образования в Грузинской ССР являются:

1) равенство всех граждан СССР в получении образования независимо от происхождения, социального и имущественного положения, расовой и национальной принадлежности, пола, языка, отношения к религии, рода и характера занятий, места жительства и других обстоятельств;

2) всеобщее среднее образование молодежи;

3) профессиональное образование молодежи;

4) государственный и общественный характер всех учебно-воспитательных учреждений;

5) бесплатность всех видов образования, содержание части детей дошкольного возраста и учащихся на полном государственном обеспечении, предоставление стипендий и льгот учащимся и студентам, бесплатная выдача школьных учебников, оказание различных видов материальной помощи;

6) свобода выбора языка обучения; обучение на родном языке или языке другого народа СССР;

7) единство системы народного образования и преемственность образования во всех типах учебных заведений, обеспечивающие возможность перехода от низших ступеней обучения к высшим;

8) единство обучения и коммунистического воспитания; сотрудничество учебно-воспитательных учреждений, семьи, общественных организаций, трудовых коллективов в воспитании детей и молодежи;

9) связь обучения и воспитания подрастающего поколения с жизнью, практикой коммунистического строительства, общественно полезным, производительным трудом; политехническое, трудовое воспитание и обучение;

10) научный характер образования, его постоянное совершенствование на основе новейших достижений науки, техники, культуры;

11) гуманистический, высоко нравственный характер образования и воспитания;

12) советский характер образования, исключающий влияние религии;

13) совместное обучение лиц обоего пола.

Средние общеобразовательные школы, профессионально-технические, средние специальные, высшие учебные заведения и другие учебно-воспитательные учреждения, осуществляя возложенные на них задачи, постоянно совершенствуют качество обучения и воспитания детей и молодежи с учетом требований социально-экономического и научно-технического прогресса.

Статья 5. Система народного образования в Грузинской ССР

В Грузинской ССР в соответствии с Конституцией СССР и Конституцией Грузинской ССР существует и совершенствуется единая система народного образования, которая обеспечивает общеобразовательную и профессиональную подготовку граждан, служит коммунистическому воспитанию, духовному и физическому развитию молодежи, готовит ее к труду и общественной деятельности.

Система народного образования в Грузинской ССР включает:

- дошкольное воспитание;
- общее среднее образование;
- профессионально-техническое образование;
- среднее специальное образование;
- высшее образование;
- внешкольное воспитание.

Статья 6. Компетенция Союза ССР в области народного образования

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании, ведению Союза ССР в лице его высших органов государственной власти и управления в области народного образования подлежат:

- 1) установление общих принципов руководства и системы управления народным образованием в СССР;
- 2) установление общесоюзных планов развития народного образования и планов подготовки квалифицированных рабочих кадров и специалистов для народного хозяйства;
- 3) руководство органами народного образования Союза ССР, управление учебно-воспитательными, научно-исследовательскими и другими учреждениями, организациями и предприятиями союзного подчинения системы народного образования;

4) установление типов учебных заведений и других учреждений народного образования, утверждение положений (уставов) о них, установление возраста приема в учебные заведения, определение сроков обучения в них;

5) организация, реорганизация и ликвидация высших учебных заведений, а также средних специальных, профессионально-технических учебных заведений, общеобразовательных школ союзного подчинения;

6) установление порядка определения штатов, нормирования и оплаты труда работников учебных заведений и других учреждений народного образования;

7) установление общих принципов учебно-методического руководства всеми учебно-воспитательными учреждениями, утверждение учебных планов и определение порядка утверждения учебных программ;

8) установление общесоюзных планов развития учебно-материальной базы учебных заведений и других учреждений народного образования;

9) установление видов и норм материальной помощи обучающимся и воспитывающимся в учебно-воспитательных учреждениях;

10) государственный контроль в области народного образования и установление порядка его осуществления;

11) установление единой системы статистического учета и отчетности в области народного образования;

12) решение других вопросов народного образования общесоюзного значения в соответствии с Конституцией СССР, Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании и другими актами законодательства Союза ССР.

Статья 7. Компетенция Грузинской ССР в области народного образования

Ведению Грузинской ССР в лице ее высших органов государственной власти и управления в области народного образования подлежат:

1) установление республиканских планов развития народного образования и планов подготовки квалифицированных рабочих кадров и специалистов для народного хозяйства;

2) руководство органами народного образования Грузинской ССР, управление учебно-воспитательными, научно-исследовательскими и другими учреждениями, организациями и предприятиями республиканского подчинения системы народного образования;

3) организация, реорганизация и ликвидация средних специальных, профессионально-технических учебных заведений, общеобразовательных школ республиканского подчинения в порядке, установленном законодательством;

4) осуществление в установленном порядке учебно-методического руководства учебно-воспитательными учреждениями республиканского и местного подчинения;

5) установление республиканских планов развития учебно-материальной базы учреждений народного образования республиканского и местного подчинения;

6) утверждение в установленном порядке учебников, учебных пособий и учебных программ по отдельным дисциплинам;

7) установление республиканских планов развития научно-исследовательской работы в области педагогических наук и применение в практике их достижений;

8) осуществление государственного контроля за деятельностью учебных заведений и других учреждений народного образования на территории Грузинской ССР;

9) установление и присвоение почетных званий Грузинской ССР работникам народного образования;

10) решение других вопросов народного образования, если они не отнесены к компетенции Союза ССР.

Статья 8. Компетенция Абхазской АССР и Аджарской АССР в области народного образования

Ведению Абхазской АССР и Аджарской АССР в лице их высших органов государственной власти и управления в области народного образования подлежат:

1) установление республиканского (Абхазской АССР, Аджарской АССР) плана развития народного образования;

2) руководство органами народного образования автономной республики;

3) управление учебно-воспитательными, научно-исследовательскими и другими учреждениями, организациями и пред-

приятиями системы народного образования республиканского (Абхазской АССР, Аджарской АССР) подчинения;

4) осуществление государственного контроля за деятельностью учебных заведений и других учреждений народного образования на территории соответственно Абхазской АССР, Аджарской АССР;

5) решение других вопросов народного образования, если они не отнесены к компетенции Союза ССР и Грузинской ССР.

Статья 9. Руководство народным образованием в Грузинской ССР

Руководство народным образованием в Грузинской ССР в соответствии с Конституцией СССР, конституциями Грузинской ССР, Абхазской АССР и Аджарской АССР осуществляют высшие органы государственной власти и управления Союза ССР, Грузинской ССР, Абхазской АССР и Аджарской АССР, местные Советы народных депутатов и их исполнительные комитеты.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании, органы государственного управления народным образованием СССР — Министерство просвещения СССР, Государственный комитет СССР по профессионально-техническому образованию, Министерство высшего и среднего специального образования СССР — осуществляют единую государственную политику в области народного образования, в подготовке для народного хозяйства квалифицированных рабочих кадров и специалистов. Органы государственного управления народным образованием СССР в соответствии с положениями о них, утверждаемыми Советом Министров СССР, руководят общим средним, профессионально-техническим, средним специальным и высшим образованием, дошкольным и внешкольным воспитанием в Грузинской ССР, как правило, через входящие в их системы союзно-республиканские министерства и государственные комитеты Грузинской ССР и управляют непосредственно подчиненными им учебно-воспитательными, научно-исследовательскими и другими учреждениями, организациями и предприятиями.

Другие министерства, государственные комитеты, ведомства, центральные органы кооперативных и иных общественных организаций осуществляют руководство подведомственными им учебно-воспитательными учреждениями.

Органы государственного управления народным образованием СССР разрабатывают общие положения по учебной, воспи-

тательной, методической, научной работе, обязательно для учебно-воспитательных учреждений независимо от их ведомственной подчиненности, а также для министерств, государственных комитетов и ведомств, в ведении которых эти учебно-воспитательные учреждения находятся, контролируют деятельность учебно-воспитательных учреждений, осуществляют другие полномочия по руководству народным образованием в соответствии с законодательством Союза ССР.

Органы государственного управления народным образованием Грузинской ССР — Министерство просвещения Грузинской ССР, Государственный комитет Грузинской ССР по профессионально-техническому образованию, Министерство высшего и среднего специального образования Грузинской ССР — в соответствии с положениями о них, утверждаемыми Советом Министров Грузинской ССР, руководят общим средним, профессионально-техническим, средним специальным и высшим образованием, дошкольным и внешкольным воспитанием, как правило, через входящие в их системы министерства и республиканские управления Абхазской АССР и Аджарской АССР, через соответствующие управления и отделы исполнительного комитета Совета народных депутатов Юго-Осетинской автономной области и отделы исполнительных комитетов районных, городских, районных в городах Советов народных депутатов, управляют непосредственно подчиненными им учебно-воспитательными, научно-исследовательскими и другими учреждениями, организациями и предприятиями.

Статья 10. Полномочия местных Советов народных депутатов в области руководства народным образованием

Полномочия местных Советов народных депутатов Грузинской ССР в области руководства народным образованием определяются законодательством Союза ССР, Грузинской ССР, Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов:

руководят подчиненными им учебно-воспитательными учреждениями, принимают меры к развитию и правильному размещению их сети, укреплению учебно-материальной базы этих учреждений, а также к вводу в действие до начала учебного года зданий учебных заведений, расположенных на территории Советов;

обеспечивают всеобщее среднее образование и переход ко-

всеобщему профессиональному образованию молодежи; руководят дошкольным и внешкольным воспитанием; оказывают действие семье в воспитании детей и подростков;

оказывают помощь учебно-воспитательным учреждениям в подборе и расстановке педагогических кадров;

организуют и контролируют: бесплатную выдачу учащимся школьных учебников, бесплатное медицинское обеспечение; общественное питание, а также хозяйственное обеспечение школ, детских дошкольных, внешкольных и других учебно-воспитательных учреждений;

принимают меры к укреплению связи обучения и воспитания с жизнью, производством, определяют в установленном порядке профили трудовой подготовки школьников; организуют их трудовое обучение на надлежащей производственной и учебно-материальной базе с учетом потребностей народного хозяйства в кадрах, а также наклонностей и способностей учащихся; организуют общественно-полезный, производительный труд учащихся, связанный с обучением и трудовым воспитанием, работу по их профессиональной ориентации;

принимают меры по обеспечению комплектования учащихся средних общеобразовательных школ, средних профессионально-технических училищ и средних специальных учебных заведений в соответствии с планами приема в них, контролируют выполнение этих планов; содействуют трудоустройству выпускников средних общеобразовательных школ в соответствии с планами трудоустройства молодежи, оканчивающей средние общеобразовательные школы, и закреплению кадров молодых рабочих и специалистов;

оказывают помощь в работе средним профессионально-техническим училищам, средним специальным и высшим учебным заведениям, расположенным на территории Советов;

осуществляют учет детей школьного возраста;

распределяют в установленном порядке фонд всеобщего обучения и осуществляют контроль за его использованием;

координируют деятельность государственных предприятий, учреждений, организаций, колхозов, иных кооперативных и других общественных организаций по оказанию помощи учебно-воспитательным учреждениям;

осуществляют другие полномочия по руководству народным образованием в соответствии с законодательством Союза ССР, Грузинской ССР, Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 11. Подведомственность учебно-воспитательных учреждений

Учебно-воспитательные учреждения находятся в ведении органов государственного управления народным образованием и других государственных органов. Отдельные виды учебно-воспитательных учреждений могут находиться в ведении колхозов, иных кооперативных и других общественных организаций.

Статья 12. Условия открытия учебно-воспитательных учреждений

Учебно-воспитательные учреждения открываются в установленном порядке с учетом потребности в них и только при наличии соответствующих зданий, учебного и другого необходимого оборудования, обеспеченности педагогическими (инженерно-педагогическими, научно-педагогическими) кадрами.

Статья 13. Руководство учебно-воспитательным учреждением

Руководство учебно-воспитательным учреждением осуществляет, соответственно, заведующий, директор, ректор, который опирается в своей работе на педагогический коллектив и общественные организации.

Для обеспечения коллегиального рассмотрения вопросов учебной, воспитательной, методической, научной работы в учебно-воспитательном учреждении образуется педагогический совет (совет высшего учебного заведения) из числа педагогических работников, представителей общественности и представителей трудовых коллективов предприятий, учреждений и организаций.

Общественные организации и трудовой коллектив учебно-воспитательного учреждения принимают участие в разработке и осуществлении мероприятий, направленных на совершенствование обучения, воспитания и культурно-бытового обслуживания учащихся и студентов, а также в решении других вопросов деятельности учебно-воспитательного учреждения.

Статья 14. Научные основы народного образования в Грузинской ССР

Народное образование в Грузинской ССР развивается и совершенствуется в соответствии с требованиями социально-эко-

номического прогресса, на основе достижений науки, техники, культуры с учетом перспектив их развития. Педагогическая наука осуществляет разработку проблем народного образования во взаимосвязи с другими отраслями науки.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании, головным научным учреждением, ведущим и координирующим исследования в области педагогической науки, является Академия педагогических наук СССР, которая выполняет свои задачи во взаимодействии с Академией наук СССР, другими научными, а также учебно-воспитательными учреждениями.

Исследование проблем высшего, среднего специального и профессионально-технического образования осуществляют также соответствующие научно-исследовательские учреждения и высшие учебные заведения.

Органы народного образования республики совместно с Академией наук Грузинской ССР, научно-исследовательскими учреждениями организуют внедрение достижений науки, техники, культуры в работу учебно-воспитательных учреждений.

Статья 15. Участие предприятий, учреждений, организаций, их трудовых коллективов в развитии народного образования

Государственные предприятия, учреждения, организации, колхозы, иные кооперативные, профсоюзные, комсомольские организации, творческие союзы, другие общественные организации, средства массовой информации принимают активное участие в развитии народного образования, а также в профессиональном обучении, повышении квалификации трудящихся, содействуют рабочим, колхозникам и служащим в получении образования, способствуют улучшению идейно-политического, трудового, нравственного, правового, эстетического и физического воспитания детей и молодежи, профессиональной ориентации учащихся общеобразовательных школ, работе учебных заведений по подготовке квалифицированных рабочих кадров и специалистов.

Трудовые коллективы предприятий, учреждений, организаций участвуют в развитии народного образования в соответствии с Законом СССР «О трудовых коллективах и повышении их роли в управлении предприятиями, учреждениями, организациями», Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании, настоящим Законом и другими актами законодательства.

Статья 16. Организация правового воспитания и обучения учащихся и студентов

Министерство просвещения Грузинской ССР, Государственный комитет Грузинской ССР по профессионально-техническому образованию, Министерство высшего и среднего специального образования Грузинской ССР, а также другие министерства, государственные комитеты и ведомства Грузинской ССР, в подчинении которых находятся учебные заведения, организуют работу по правовому воспитанию и обучению учащихся и студентов. Указанная работа проводится с участием Министерства юстиции Грузинской ССР.

Статья 17. Охрана здоровья учащихся и студентов

В соответствии с законодательством Союза ССР и Грузинской ССР во всех учебно-воспитательных учреждениях обеспечиваются необходимые условия для сохранения и укрепления здоровья учащихся и студентов.

Контроль за соблюдением установленных норм учебно-трудовой нагрузки, режимов, условий учебы, труда, отдыха и за проведением оздоровительных мероприятий в учебно-воспитательных учреждениях Грузинской ССР осуществляется органами и учреждениями здравоохранения совместно с органами государственного управления народным образованием и другими государственными органами, в ведении которых находятся эти учебно-воспитательные учреждения, при участии общественных организаций.

Статья 18. Самообразование граждан

В целях содействия самообразованию граждан, повышению их общеобразовательного, профессионального и культурного уровня организуются народные университеты, лектории, курсы и другие общественные формы распространения политических и научных знаний.

Органы и учреждения народного образования оказывают помощь в организации самообразования граждан.

Самообразованию граждан содействуют также органы и учреждения культуры, печать, телевидение, радио и другие средства массовой информации.

РАЗДЕЛ II

ДОШКОЛЬНОЕ ВОСПИТАНИЕ

Статья 19. Детские дошкольные учреждения

В целях обеспечения наиболее благоприятных условий для воспитания детей дошкольного возраста и оказания необходимой помощи семье планомерно развивается сеть детских яслей, детских садов, детских яслей-садов общего назначения и других детских дошкольных учреждений.

Для целенаправленного воспитания и обучения детей, имеющих недостатки в физическом или умственном развитии, создаются детские дошкольные учреждения специального назначения.

Для детей, нуждающихся в длительном лечении, организуются оздоровительные санаторные дошкольные учреждения.

Статья 20. Положение о детских дошкольных учреждениях

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании детские дошкольные учреждения осуществляют свою деятельность на основе Положения, утверждаемого в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

Статья 21. Задачи дошкольного воспитания

Детские дошкольные учреждения в тесном сотрудничестве с семьей осуществляют всестороннее, гармоничное развитие и воспитание детей, охраняют и укрепляют их здоровье, обеспечивают физическое и эстетическое воспитание, развивают познавательные интересы и способности, воспитывают у детей любовь к природе, родному краю, к Родине, почтительное отношение к старшим, доброту, товарищество и коллективизм, другие высокие нравственные качества, прививают детям культуру поведения, трудолюбие, самостоятельность, первоначальные практические навыки, приучают их к организованности и дисциплине, подготавливают к обучению в школе.

Дети в Грузинской ССР воспитываются в духе миролюбивых устремлений Советской Отчизны и уважения к народам мира.

Статья 22. Организация детских дошкольных учреждений

Детские дошкольные учреждения организуются исполнительными комитетами районных, городских, районных в городах, поселковых и сельских Советов народных депутатов, а также с их разрешения государственными предприятиями, учреждениями и организациями, колхозами, иными кооперативными и другими общественными организациями.

Статья 23. Педагогическое руководство детскими дошкольными учреждениями

Педагогическое руководство и обеспечение педагогическими работниками детских дошкольных учреждений, независимо от их ведомственной подчиненности, осуществляют Министерство просвещения СССР, Министерства просвещения Грузинской ССР, Абхазской АССР, Аджарской АССР и их местные органы.

Статья 24. Медицинское обслуживание детских дошкольных учреждений

Лечебно-профилактическую и санитарно-гигиеническую работу с детьми в детских дошкольных учреждениях осуществляют в установленном порядке Министерство здравоохранения СССР, министерства здравоохранения Грузинской ССР, Абхазской АССР, Аджарской АССР, их местные органы, а также министерства, государственные комитеты и ведомства, имеющие в своем ведении учреждения здравоохранения.

Обеспечение детских дошкольных учреждений, независимо от их ведомственной подчиненности, медицинскими работниками осуществляют соответствующие органы здравоохранения.

РАЗДЕЛ III

ВСЕОБЩЕЕ СРЕДНЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ. ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Статья 25. Всеобщее среднее образование

В целях дальнейшего повышения уровня образования, сознательности и культуры населения, подготовки молодежи к жизни

ни, труду и общественной деятельности, в Грузинской ССР всеместно осуществляется всеобщее среднее образование молодежи в соответствии с потребностями социально-экономического развития и научно-технического прогресса, с учетом перспективы коммунистического строительства. Советское государство создает необходимые условия для всеобщего среднего образования подрастающего поколения.

Всеобщее среднее образование осуществляется в средних общеобразовательных школах, средних профессионально-технических училищах и средних специальных учебных заведениях, в которых на всей территории Грузинской ССР обеспечиваются строгая преемственность обучения и воспитания, единое в своей основе содержание и единый уровень общего среднего образования. Учебные заведения, их педагогические коллективы несут ответственность за качество обучения и воспитания учащихся.

Получение среднего образования — долг и обязанность каждого молодого гражданина Грузинской ССР.

Статья 26: Профессиональное образование

В целях последовательного перехода ко всеобщему профессиональному образованию молодежи развивается и совершенствуется профессиональное образование в средних профессионально-технических училищах, а также в средних специальных и высших учебных заведениях; в средних общеобразовательных школах проводится на политехнической основе трудовое обучение в сочетании с овладением определенной профессией.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании аттестация и присвоение квалификации лицам, овладевшим профессией (специальностью), проводится в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

Разряды, классы, категории, а также квалификация (специальность), присвоенные лицам, окончившим учебные заведения, обязательны для всех предприятий, учреждений и организаций.

Статья 27. Язык обучения

Учащимся общеобразовательной школы предоставляется возможность обучаться на родном языке или языке другого на-

рода СССР. Родители или лица, их заменяющие, имеют право выбирать для детей по желанию школу с соответствующим языком обучения. Кроме языка, на котором ведется преподавание, учащиеся по желанию могут изучать язык другого народа СССР.

В учебных заведениях, где преподавание ведется не на русском языке, для изучения, наряду с родным, русского языка, добровольно принятого советскими людьми в качестве средства межнационального общения, создаются необходимые условия, обеспечивающие свободное владение этими языками, единый уровень общеобразовательной подготовки с учетом национальных особенностей населения Грузинской ССР.

В целях более широкого ознакомления с культурой народов мира и расширения возможностей углубления профессиональных знаний, в учебных заведениях также осуществляется преподавание иностранных языков.

РАЗДЕЛ IV

ОБЩЕЕ СРЕДНЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Статья 28. Средние общеобразовательные школы

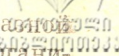
Средняя общеобразовательная школа является единой, трудовой политехнической школой, осуществляющей общее среднее образование и коммунистическое воспитание детей и молодежи.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании единство средней общеобразовательной школы обеспечивается общностью принципов организации учебно-воспитательного процесса, единым в своей основе содержанием и единым уровнем общего среднего образования на всей территории Союза ССР при всестороннем учете национальных особенностей населения Грузинской ССР.

Средняя общеобразовательная школа осуществляет трудовое воспитание и обучение учащихся в сочетании с общественно полезным, производительным трудом.

Политехническое обучение в средней общеобразовательной школе обеспечивается содержанием и организацией всего учебно-воспитательного процесса, ознакомлением учащихся в теории и на практике с основами современного производства.

Обучение и воспитание учащихся средней общеобразовательной школы осуществляется в процессе учебных занятий,

общественно полезного, производительного труда, разнообразной
веклассной и внешкольной работы. Основной формой органи-
зации учебно-воспитательного процесса в школе является урок.

Статья 29. Возраст, с которого начинается обучение детей в школе

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании обучение детей в школе начинается с 6-летнего возраста. Порядок введения обучения с указанного возраста определяется Советом Министров СССР.

Статья 30. Подготовительные классы

В целях подготовки к школе детей, которые будут обучаться не на родном языке, и детей, не воспитывающихся в детских дошкольных учреждениях, в школах в необходимых случаях **организуются подготовительные классы** в порядке, устанавливаемом законодательством Грузинской ССР.

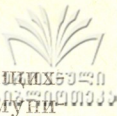
Статья 31. Устав средней общеобразовательной школы

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании средние общеобразовательные школы осуществляют свою деятельность на основе Устава средней общеобразовательной школы, утверждаемого Советом Министров СССР.

Статья 32. Главные задачи средней общеобразовательной школы

Главными задачами средней общеобразовательной школы являются:

осуществление общего среднего образования детей и молодежи, отвечающего современным требованиям социально-экономического и научно-технического прогресса, вооружение учащихся глубокими и прочными знаниями основ наук, обеспечение компьютерной грамотности и привитие навыков пользования электронно-вычислительной техникой, воспитание стремления к непрерывному совершенствованию знаний, умения самостоятельно пополнять их и применять на практике;

идейно-политическое воспитание, формирование у учащихся марксистско-ленинского мировоззрения, воспитание коммунистической убежденности, любви к Родине, советского патриотизма и социалистического интернационализма, готовности к защите социалистического Отечества, правильного понимания внутренней и международной политики КПСС и Советского государства, происходящих в стране и мире событий;

трудовое воспитание и обучение, профессиональная ориентация учащихся в сочетании с общественно полезным, производительным трудом, обеспечивающие сознательный выбор профессии, подготовку к активной трудовой и общественной деятельности; экономическое воспитание;

воспитание у учащихся высоких нравственных качеств, гуманизма, товарищества и коллективизма, ответственности, организованности и дисциплины, культуры поведения и быта, бережного отношения к социалистической собственности, природе, памятникам истории и культуры;

правовое воспитание, привитие учащимся уважения к советским законам и правилам социалистического общежития, формирование сознания необходимости их соблюдения;

эстетическое воспитание, развитие потребности и способности участвовать в создании прекрасного в жизни, труде и искусстве;

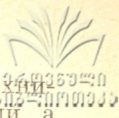
Физическое воспитание, укрепление здоровья учащихся.

Средняя общеобразовательная школа, осуществляя возложенные на нее задачи, обеспечивает всестороннее, гармоничное развитие учащихся.

Статья 33. Трудовое воспитание и обучение учащихся

Трудовое воспитание и обучение в школе, включающие в себя систематическое участие школьников в общественно полезном, производительном труде, проводятся с учетом их возрастных и индивидуальных особенностей, способностей, состояния здоровья и при наличии необходимых условий завершаются овладением одной из массовых профессий.

Общественно полезный, производительный труд, организуемый в целях трудового воспитания, обучения и профессиональной ориентации учащихся, осуществляется в общеобразовательных школах, межшкольных учебно-производственных комбинатах, школьных и межшкольных учебных и учебно-производст-

венных мастерских, мастерских средних профессионально-технических училищ, в учебных цехах и на участках предприятий, а также в ученических производственных бригадах и в иных формах. В этих же целях в период летних каникул школьники могут участвовать на добровольных началах, с согласия родителей, под контролем школы и органов здравоохранения в посильном общественно полезном, производительном труде в народном хозяйстве.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании условия и организация общественно полезного, производительного труда учащихся определяются в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР.

Статья 34. Взаимоотношения общеобразовательных школ и базовых предприятий, организаций

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании за каждой средней и неполной средней общеобразовательной школой закрепляется базовое предприятие, организация. Взаимоотношения общеобразовательных школ и базовых предприятий, организаций регулируется Положением, утверждаемым Советом Министров СССР.

Статья 35. Внеклассная работа в общеобразовательной школе

В общеобразовательной школе в тесной связи со всем учебно-воспитательным процессом, при активном участии комсомольской и пионерской организаций, общественности и родителей проводится во внеучебное время внеклассная работа: организуются факультативные занятия по углубленному изучению отдельных учебных предметов, отраслей знаний, кружки, секции, студии, коллективы художественной самодеятельности, музеи, клубы, а также используются другие формы внеклассной работы. Трудовые коллективы предприятий, учреждений, организаций, учреждения культуры, спорта, профсоюзные и комсомольские организации, добровольные общества, творческие союзы, средства массовой информации содействуют проведению внеклассной работы.

Статья 36. Обеспечение территориальной доступности общеобразовательной школы

Территориальная доступность общеобразовательной школы для учащихся обеспечивается оптимальным школьным транспортом, организацией бесплатного проезда учащихся в сельской местности в школу и из школы, благоустроенных интернатов при школах.

В зависимости от местных условий, создаются отдельно начальные школы в составе I—IV классов, неполные средние школы в составе I—IX классов и средние школы в составе I—XI классов при сохранении единства и преемственности всех ступеней обучения в средней общеобразовательной школе.

Статья 37. Обеспечение подвоза учащихся в сельской местности

Исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов с участием соответствующих министерств, государственных комитетов и ведомств обеспечивают регулярный бесплатный подвоз учащихся общеобразовательных школ в сельской местности к школам и обратно, используя для этого маршрутные автобусы, пригородные и местные поезда, а также специально оборудованный для перевозок детей транспорт колхозов, совхозов, леспромхозов и других предприятий и организаций.

Статья 38. Фонд всеобщего обучения

В общеобразовательных школах создаются фонды всеобщего обучения для оказания в необходимых случаях материальной помощи учащимся, их оздоровления, проведения культурных мероприятий и других предусмотренных законодательством расходов.

Положение о фонде всеобщего обучения утверждается Советом Министров Грузинской ССР.

Статья 39. Родительские комитеты при общеобразовательных школах

В целях содействия школе и семье в коммунистическом воспитании детей и подростков, осуществления общего среднего образования молодежи и подготовки ее к жизни, труду и общественной деятельности при общеобразовательных школах создаются общешкольные и классные родительские комитеты.

Статья 40. Отдельные виды общеобразовательных школ. Школы-интернаты, интернаты при школах. Детские дома

В целях расширения общественного воспитания, создания более благоприятных условий для всестороннего развития учащихся, а также оказания помощи семье в воспитании детей создаются в установленном порядке при наличии учебно-материальной базы общеобразовательные школы с продленным днем или группами продленного дня, школы и классы с углубленным изучением отдельных учебных предметов, отраслей знаний, видов искусства и спорта, школы-детские сады, общеобразовательные школы-интернаты, интернаты при школах.

Дети-сироты, дети и подростки, лишившиеся попечения родителей, воспитываются в организуемых для них детских домах и общеобразовательных школах-интернатах и содержатся на полном государственном обеспечении.

Для детей и подростков, нуждающихся в длительном лечении, организуются общеобразовательные оздоровительные санаторно-лесные школы, санаторные школы-интернаты, санаторные детские дома. С такими детьми и подростками учебные занятия проводятся также в больницах, санаториях и на дому.

Для детей и подростков, имеющих недостатки в физическом или умственном развитии, препятствующие обучению в обычной общеобразовательной школе, а также нуждающихся в особых условиях воспитания, организуются специальные общеобразовательные школы, школы-интернаты и детские дома, которые обеспечивают обучение, воспитание, лечение этих детей и подростков и подготовку их к общественно полезному труду.

Статья 41. Порядок приема в школы-интернаты и детские дома

В соответствии с законодательством Союза ССР прием детей и подростков в школы-интернаты и детские дома производится в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

Статья 42. Шефство над общеобразовательными школами и детскими домами

Государственные предприятия, учреждения и организации, колхозы, иные кооперативные, профсоюзные, комсомольские и другие общественные организации осуществляют шефство над общеобразовательными школами, школами-интернатами и дет-

скими домами. В установленном порядке они оказывают им по-
мощь в укреплении материальной базы, проведении различных
внеклассных и внешкольных мероприятий, организации лагерей
труда и отдыха, способствуют улучшению трудового воспитания
и профессиональной ориентации учащихся.

Статья 43. Средние общеобразовательные школы для работающей молодежи

Для лиц, работающих в народном хозяйстве и не имеющих
среднего образования, организуются средние общеобразователь-
ные вечерние (сменные) и заочные школы, а также применяет-
ся экстернатная форма получения общего среднего образования.

Предприятия, учреждения и организации, их трудовые кол-
лективы, общественные организации обязаны содействовать во-
влечению работающей молодежи в вечерние (сменные) и заоч-
ные школы, создавать необходимые условия для нормальной
деятельности этих школ и занятий учащихся, для совмещения
работы с обучением.

Статья 44. Специальные средние общеобразовательные школы для лиц, работающих в народном хозяйстве и не имеющих среднего образования

Для лиц, работающих в народном хозяйстве и имеющих не-
достатки зрения, слуха и речи, организуются специальные
средние общеобразовательные вечерние (сменные) и заочные
школы или специальные классы в средних общеобразовательных
школах для работающей молодежи.

Статья 45. Свидетельство о неполном среднем образовании

Лицам, окончившим неполную среднюю общеобразователь-
ную школу, выдается свидетельство о неполном среднем обра-
зовании, а добившимся больших успехов в учебе при пример-
ном поведении — свидетельство с отличием.

Свидетельство о неполном среднем образовании дает право
на продолжение обучения в средней общеобразовательной шко-
ле, на поступление в среднее профессионально-техническое учи-
лище или в среднее специальное учебное заведение.

**Статья 46. Аттестат об общем среднем образовании и
свидетельство о присвоении квалификации по профессии**

Лицам, окончившим среднюю общеобразовательную школу, выдается аттестат об общем среднем образовании, а овладевшим в период обучения в школе определенной профессией (удостоверение) о присвоении квалификации (разряда, класса, категории) по профессии.

**Статья 47. Награждение золотыми и серебряными медалями и
похвальными грамотами лиц, окончивших среднюю
общеобразовательную школу**

Лица, окончившие среднюю общеобразовательную школу и достигшие особых успехов в учении и труде при примерном поведении, награждаются золотыми и серебряными медалями, а достигшие особых успехов в изучении отдельных предметов — похвальными грамотами.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании Положение о золотой и серебряной медалях утверждается Советом Министров СССР, а Положение о похвальной грамоте — Министерством просвещения СССР.

РАЗДЕЛ V

ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Статья 48. Средние профессионально-технические училища

Профессионально-техническое образование молодежи осуществляется в профессионально-технических учебных заведениях единого типа — средних профессионально-технических училищах, обеспечивающих планомерную подготовку квалифицированных рабочих кадров.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании в средних профессионально-технических училищах обеспечиваются единство принципов организации учебно-воспитательного процесса, единое в своей основе содержание и единый уровень общего среднего

образования, единые требования к подготовке квалифицированных рабочих кадров на всей территории Союза ССР.

В средних профессионально-технических училищах с учетом уровня образования и трудовой подготовки учащихся, сложности получаемых ими профессий устанавливаются дифференцированные сроки обучения, организуются соответствующие отделения и группы.

Обучение в средних профессионально-технических училищах осуществляется по дневной и вечерней формам.

Статья 49. Положение о среднем профессионально-техническом училище

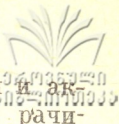
В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании средние профессионально-технические училища осуществляют свою деятельность на основе Положения о среднем профессионально-техническом училище, утверждаемого Советом Министров СССР.

Статья 50. Главные задачи средних профессионально-технических училищ

Главными задачами средних профессионально-технических училищ являются:

подготовка для народного хозяйства технически образованных молодых квалифицированных рабочих кадров в соответствии с требованиями социально-экономического и научно-технического прогресса, обладающих современным экономическим мышлением, глубокими и прочными знаниями основ наук, производства, современной вычислительной техники, высоким профессиональным мастерством, способных успешно осваивать новую технику и технологию, активно участвовать в их создании; осуществление профессионального и общего среднего образования молодежи;

идейно-политическое воспитание, формирование у учащихся марксистско-ленинского мировоззрения, воспитание коммунистической убежденности, советского патриотизма и социалистического интернационализма, готовности к защите социалистического Отечества, правильного понимания внутренней и международной политики КПСС и Советского государства, происходящих в стране и мире событий;

воспитание будущих молодых рабочих сознательными и активными членами развитого социалистического общества, рачительными хозяевами своей страны с присущими рабочему классу революционной идеологией, моралью, интересами, коллективистской психологией, высокими нравственными качествами, культурой труда, поведения и быта;

воспитание бережного отношения к социалистической собственности, природе, памятникам истории и культуры;

правовое воспитание, привитие учащимся уважения к советским законам и правилам социалистического общежития, формирование сознания необходимости их соблюдения;

эстетическое воспитание, развитие потребности и способности участвовать в создании прекрасного в жизни, труде и искусстве;

физическое воспитание, укрепление здоровья учащихся.

Средние профессионально-технические училища, осуществляя возложенные на них задачи, обеспечивают всестороннее, гармоничное развитие учащихся.

Статья 51. Внеучебная работа в средних профессионально-технических училищах

В средних профессионально-технических училищах организуются факультативные занятия, создаются первичные организации Всесоюзного общества изобретателей и рационализаторов и других добровольных обществ, кружки, секции, студии, музеи, коллективы художественной самодеятельности, клубы, а также используются иные формы внеучебной работы. Комсомольские, профсоюзные организации, творческие союзы и другие общественные организации, трудовые коллективы предприятий, учреждений, организаций, учреждения культуры, спорта, средства массовой информации активно участвуют во внеучебной работе, проводимой в средних профессионально-технических училищах, в общежитиях учащихся.

Статья 52. Взаимоотношения средних профессионально-технических училищ и базовых предприятий, объединений, организаций

Средние профессионально-технические училища специализируются на подготовке квалифицированных рабочих кадров

Госкомитет
по высшему и
среднему
профессиональному
образованию
СССР

для соответствующих отраслей народного хозяйства и создаются в установленном порядке на базе предприятий, объединений, организаций; средние профессионально-технические училища могут проводить свою работу также на базе соответствующих учреждений.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании взаимоотношения средних профессионально-технических училищ и базовых предприятий, объединений, организаций регулируются Положением, утверждаемым Советом Министров СССР.

Статья 53. Право на поступление в средние профессионально-технические училища

Правом на поступление в средние профессионально-технические училища в Грузинской ССР пользуются граждане СССР, имеющие неполное среднее или общее среднее образование.

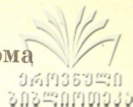
Прием в средние профессионально-технические училища производится в соответствии с правилами, утверждаемыми Государственным комитетом СССР по профессионально-техническому образованию.

Статья 54. Производственная практика учащихся средних профессионально-технических училищ

Производственная практика учащихся средних профессионально-технических училищ является важной составной частью профессиональной подготовки квалифицированных рабочих кадров. Производственная практика проводится на передовых предприятиях, в объединениях, организациях, цехах, на участках и рабочих местах, оснащенных современной техникой, с прогрессивной технологией и высоким уровнем организации труда.

Производственная практика осуществляется в соответствии с Положением о производственной практике учащихся средних профессионально-технических училищ, утверждаемым в установленном порядке Государственным комитетом СССР по профессионально-техническому образованию.

Статья 55. Присвоение квалификации, выдача диплома и аттестата

Лицам, окончившим средние профессионально-технические училища и получившим в этих училищах или до поступления в них общее среднее образование, выдается соответственно диплом о присвоении квалификации (разряда, класса, категории) по профессии и получении общего среднего образования или диплом о присвоении квалификации (разряда, класса, категории) по профессии, а особо отличившимся — диплом с отличием.

Лицам, не получившим по каким-либо причинам общего среднего образования в средних профессионально-технических училищах или до поступления в них, выдается аттестат о присвоении квалификации (разряда, класса, категории) по профессии, а особо отличившимся — аттестат с отличием.

Статья 56. Профессионально-техническое образование работающей молодежи. Профессиональное обучение на производстве

Профессионально-техническое образование лиц, работающих в народном хозяйстве и желающих получить новую рабочую профессию или повысить квалификацию, и молодежи, поступающей на производство после окончания общеобразовательной школы, но не имеющей профессии, осуществляется в средних профессионально-технических училищах по вечерней (сменной) форме обучения.

Профессиональное обучение лиц, указанных в части первой настоящей статьи, проводится на курсах, в учебно-курсовых комбинатах и в других формах профессионального обучения рабочих на производстве, а также может организовываться на базе средних профессионально-технических училищ. Лицам, прошедшим профессиональное обучение на производстве и сдавшим квалификационные экзамены, выдается в установленном порядке свидетельство единой формы о присвоении квалификации (разряда, класса, категории) по профессии.

Предприятия, учреждения и организации создают необходимые условия и учебно-производственную базу для проведения профессионального обучения рабочих на производстве и осуществляют контроль за их обучением.

РАЗДЕЛ VI

СРЕДНЕЕ СПЕЦИАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Статья 57. Средние специальные учебные заведения

Среднее специальное образование осуществляется в техникумах, училищах и других учебных заведениях, отнесенных в установленном порядке к средним специальным учебным заведениям.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании в средних специальных учебных заведениях на всей территории Союза ССР обеспечиваются единство принципов организации учебно-воспитательного процесса, единое в своей основе содержание и единый уровень общего среднего образования, единые требования к подготовке квалифицированных специалистов со средним специальным образованием.

Подготовка специалистов в средних специальных учебных заведениях осуществляется по дневной, вечерней и заочной формам обучения.

В средних специальных учебных заведениях с учетом уровня образования и сложности получаемой специальности устанавливаются дифференцированные сроки обучения. Для лиц, окончивших средние профессионально-технические училища по профессии, соответствующей специальности, избранной для обучения в среднем специальном учебном заведении, могут устанавливаться сокращенные сроки обучения.

Статья 58. Положение о средних специальных учебных заведениях. Уставы средних специальных учебных заведений

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании средние специальные учебные заведения осуществляют свою деятельность на основе Положения о средних специальных учебных заведениях СССР, утверждаемого Советом Министров СССР, и уставов, которые разрабатываются в соответствии с указанным Положением каждым средним специальным учебным заведением и утверждаются министерством, государственным комитетом или ведомством, в подчинении которого находится среднее специальное учебное заведение.

Статья 59. Главные задачи средних специальных учебных заведений

Главными задачами средних специальных учебных заведений являются:

подготовка квалифицированных специалистов со средним специальным образованием в соответствии с требованиями социально-экономического и научно-технического прогресса, имеющих глубокие и прочные знания основ наук, современное экономическое мышление, необходимые теоретическую подготовку и практические навыки по специальности, способных участвовать в создании и применении новой техники и технологии, умеющих работать с электронно-вычислительной техникой, владеющих навыками управления первичными звеньями производства и проведения общественно-политической и воспитательной работы; осуществление профессионального и общего среднего образования молодежи;

идейно-политическое воспитание, формирование у учащихся марксистско-ленинского мировоззрения, воспитание коммунистической убежденности, советского патриотизма и социалистического интернационализма, готовности к защите социалистического Отечества, правильного понимания внутренней и международной политики КПСС и Советского государства, происходящих в стране и мире событий;

воспитание высоких нравственных качеств, ответственности, организованности, дисциплины, творческого отношения к труду, гуманизма, товарищества и коллективизма, культуры поведения и быта, бережного отношения к социалистической собственности, памятникам истории и культуры; экологическое воспитание;

правовое воспитание, привитие учащимся уважения к советским законам и правилам социалистического общежития, формирование сознания необходимости их соблюдения;

эстетическое воспитание, развитие потребности и способности участвовать в создании прекрасного в жизни, труде и искусстве;

физическое воспитание, укрепление здоровья учащихся.

Средние специальные учебные заведения, осуществляя возложенные на них задачи, обеспечивают всестороннее, гармоничное развитие учащихся.

Статья 60. Внеучебная работа в средних специальных учебных заведениях

В средних специальных учебных заведениях организуются факультативные занятия, создаются первичные организации до-

бровольных обществ, кружки, секции, студии, музеи, коллективы художественной самодеятельности, клубы, а также используются иные формы внеучебной работы. Комсомольские, профсоюзные организации, творческие союзы и другие общественные организации, трудовые коллективы предприятий, учреждений, организаций, учреждения культуры, спорта, средства массовой информации активно участвуют во внеучебной работе.

Статья 61. Право на поступление в средние специальные учебные заведения

Правом на поступление в средние специальные учебные заведения в Грузинской ССР пользуются граждане СССР, имеющие неполное среднее или среднее образование.

Прием в средние специальные учебные заведения производится в соответствии с правилами, утверждаемыми Министерством высшего и среднего специального образования СССР.

Статья 62. Практика учащихся средних специальных учебных заведений

Практика учащихся средних специальных учебных заведений является важной составной частью учебно-воспитательного процесса. Во время практики учащиеся получают навыки работы в качестве специалистов, а по техническим, сельскохозяйственным и другим специальностям, кроме того, — одну из рабочих профессий, квалификацию (разряд, класс, категорию), которая присваивается в установленном порядке.

Практика осуществляется в соответствии с Положением о практике учащихся средних специальных учебных заведений, утверждаемым Министерством высшего и среднего специального образования СССР.

Статья 63. Присвоение квалификации и выдача диплома

Лицам, окончившим средние специальные учебные заведения, присваивается квалификация в соответствии с полученной специальностью, выдаются диплом и нагрудный знак установленного образца.

Лицам, окончившим средние специальные учебные заведения, добившимся больших успехов в учебе и проявившим себя в общественной работе, выдается диплом с отличием.

РАЗДЕЛ VII

ВЫСШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Статья 64. Высшие учебные заведения

Высшее образование осуществляется в университетах, институтах, академиях, заводах-вузах и других учебных заведениях, отнесенных в установленном порядке к высшим учебным заведениям.

Подготовка специалистов в высших учебных заведениях осуществляется по дневной, вечерней и заочной формам обучения.

В высших учебных заведениях могут устанавливаться сокращенные сроки обучения для лиц, окончивших средние специальные учебные заведения по специальности, соответствующей специальности, избраной для обучения в высшем учебном заведении.

Статья 65. Положение о высших учебных заведениях. Уставы высших учебных заведений

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании высшие учебные заведения осуществляют свою деятельность на основе Положения о высших учебных заведениях СССР, утверждаемого Советом Министров СССР, и уставов, которые разрабатываются в соответствии с указанным Положением каждым высшим учебным заведением и утверждаются министерством, государственным комитетом или ведомством, в подчинении которого находится высшее учебное заведение.

Статья 66. Главные задачи высших учебных заведений

Главными задачами высших учебных заведений являются: подготовка высококвалифицированных специалистов с высшим образованием, владеющих марксистско-ленинской теорией, имеющих глубокие и прочные теоретические знания, практические навыки по специальности, современное экономическое мышление, способных использовать достижения научно-технической революции, участвовать в разработке и осуществлении

мер по ускорению социально-экономического и научно-технического прогресса, вести организационно-управленческую, общественно-политическую и воспитательную работу;

воспитание студентов идейно убежденными, активными строителями коммунистического общества с высокими гражданскими и нравственными качествами, коллективистами, патриотами и интернационалистами, готовыми к защите социалистического Отечества;

воспитание ответственного, творческого отношения к учебе и труду, дисциплины, организованности, высокой культуры, бережного отношения к социалистической собственности; экологическое воспитание;

правовое воспитание, формирование сознательного отношения к общественному долгу, правам и обязанностям граждан СССР;

формирование высоких эстетических вкусов;

физическое воспитание, укрепление здоровья студентов;

обеспечение всестороннего, гармоничного развития студентов;

выполнение научно-исследовательских работ, способствующих повышению качества подготовки специалистов, социально-экономическому и научно-техническому прогрессу, активное участие во внедрении в практику результатов этих работ;

подготовка и повышение квалификации научно-педагогических и научных кадров;

повышение квалификации педагогических работников и других специалистов народного хозяйства с высшим образованием;

создание учебников и учебных пособий.

Статья 67. Право на поступление в высшие учебные заведения

Правом на поступление в высшие учебные заведения в Грузинской ССР пользуются граждане СССР, имеющие среднее образование, независимо от типа учебного заведения, в котором оно получено.

Прием в высшие учебные заведения производится в соответствии с правилами, утверждаемыми Министерством высшего и среднего специального образования СССР. Требования, предъявляемые к лицам, поступающим в высшие учебные заведения,

должны соответствовать содержанию и уровню общего среднего образования, осуществляемого в учебных заведениях.

Статья 68. Практика студентов и стажировка выпускников

Практика студентов высших учебных заведений является важной составной частью учебно-воспитательного процесса и осуществляется в соответствии с Положением о практике студентов высших учебных заведений, утверждаемым Министерством высшего и среднего специального образования СССР.

Для совершенствования практических навыков выпускники высших учебных заведений проходят стажировку по специальностям под руководством администрации соответствующих предприятий, учреждений и организаций и под контролем высших учебных заведений.

Статья 69. Присвоение квалификации и выдача диплома

Лицам, окончившим высшие учебные заведения, присваивается квалификация в соответствии с полученной специальностью, выдаются диплом и нагрудный знак установленного образца.

Лицам, окончившим высшие учебные заведения, добившимся больших успехов в учебе и проявившим себя в научной и общественной работе, выдается диплом с отличием.

Статья 70. Повышение квалификации специалистов народного хозяйства

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании повышение квалификации специалистов народного хозяйства осуществляется на плановой основе в институтах повышения квалификации, на факультетах повышения квалификации при высших учебных заведениях, на курсах повышения квалификации при министерствах и ведомствах, передовых предприятиях, научно-исследовательских и проектно-конструкторских организациях, высших и средних специальных учебных заведениях, а также в других учреждениях и организациях в порядке, определяемом Советом Министров СССР. Общее методическое руководство повышением квалификации специалистов народного хозяйства осуществ-

ляет Министерство высшего и среднего специального образования СССР.

Переподготовка кадров специалистов народного хозяйства с высшим образованием по новым перспективным направлениям науки и техники проводится на создаваемых в этих целях Министерством высшего и среднего специального образования СССР факультетах при высших учебных заведениях.

РАЗДЕЛ VIII

ВНЕШКОЛЬНОЕ ВОСПИТАНИЕ

Статья 71. Внешкольная воспитательная работа

В целях коммунистического воспитания, развития разносторонних интересов и способностей, привития навыков трудовой и общественной деятельности, профессиональной ориентации, воспитания самостоятельности и ответственности, потребности в знаниях, интереса к науке, технике, искусству, литературе, военно-патриотического воспитания, организации разумного досуга и отдыха, укрепления здоровья детей и молодежи, в Грузинской ССР создана и развивается сеть широкодоступных внешкольных учреждений, а также проводится воспитательная работа по месту жительства.

Внешкольная воспитательная работа осуществляется внешкольными учреждениями совместно с общеобразовательными школами, средними специальными, профессионально-техническими учебными заведениями, семьей. В проведении внешкольной воспитательной работы участвуют государственные предприятия, учреждения, организации, колхозы, иные кооперативные, профсоюзные, комсомольские организации, творческие союзы, другие общественные организации, средства массовой информации.

Статья 72. Внешкольные учреждения

Государственные органы, предприятия, учреждения и организации, колхозы, иные кооперативные, профсоюзные, комсомольские и другие общественные организации создают в установленном порядке дворцы и дома пионеров и школьников, детские и юношеские библиотеки, дворцы и дома культуры, дворцы спорта и дома техники учащихся профессионально-технических

учебных заведений, станции и клубы юных техников, натуралистов, туристов, детские железные дороги, спортивные школы, пионерские лагеря, лагеря труда и отдыха и другие внешкольные учреждения.

В целях широкого охвата детей и молодежи воспитательной работой по месту жительства, развивается сеть детских и подростковых клубов по интересам, кружков технического и художественного творчества, спортивных секций и применяются другие формы внешкольного воспитания.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании номенклатура внешкольных учреждений утверждается в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

Порядок организации работы и материального обеспечения детских и подростковых клубов по месту жительства определяется Советом Министров Грузинской ССР.

Для целенаправленного обучения детей и подростков различным видам искусства создаются в установленном порядке музыкальные, художественные и другие школы.

Статья 73. Организация работы по внешкольному воспитанию.

Исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов осуществляют руководство внешкольным воспитанием, координируют работу внешкольных учреждений независимо от их подчиненности, совершенствуют деятельность школы как центра воспитательной работы с учащимися в микрорайоне; принимают меры к развитию материально-технической базы внешкольного воспитания, созданию в каждом районе, городе комплекса внешкольных учреждений с различными направлениями деятельности, организации по месту жительства игровых и спортивных площадок; выделяют в жилых массивах помещения для работы с детьми и молодежью и обеспечивают их оборудованием. Такие помещения предусматриваются при проектировании и застройке жилых кварталов.

Клубы, дворцы, дома культуры, стадионы, плавательные бассейны, спортивные залы и спортивные площадки, принадлежащие предприятиям, учреждениям и организациям, предоставляются в установленном порядке учащимся общеобразователь-

ных школ, профессионально-технических и средних специальных учебных заведений в бесплатное пользование.

РАЗДЕЛ IX

ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ УЧАЩИХСЯ И СТУДЕНТОВ

Статья 74. Права учащихся и студентов

В соответствии с Конституцией СССР и Конституцией Грузинской ССР учащимся и студентам обеспечивается бесплатное образование всех видов.

В целях создания наиболее благоприятных условий для обучения и воспитания учащимся и студентам законодательством Союза ССР и Грузинской ССР предоставляются соответствующие права и льготы.

Учащиеся и студенты имеют право пользоваться бесплатно учебными кабинетами и лабораториями, аудиториями, библиотеками и читальными залами, другими учебными и учебно-вспомогательными помещениями, клубами, домами культуры, иными культурно-бытовыми объектами учебно-воспитательных учреждений, спортивными базами и сооружениями, спортивным инвентарем и другим оборудованием учебных заведений.

Учащиеся и студенты в установленном порядке обеспечиваются стипендиями, пособиями, общежитиями, интернатами, медицинской помощью в учебных заведениях, пользуются правом на льготный или бесплатный проезд на транспорте и другими видами материальной помощи. Обучающиеся без отрыва от производства имеют право на дополнительные отпуска по месту работы, сокращенную рабочую неделю и другие льготы.

При организации производственного обучения и практики, общественно полезного, производительного труда учащихся и студентов им обеспечиваются здоровые и безопасные условия труда.

Учащиеся и студенты через свои общественные организации участвуют в обсуждении, а в установленном порядке и в

принятии решений по вопросам совершенствования учебного процесса, идейно-воспитательной работы, организации общественно-полезного, производительного труда и научно-исследовательской деятельности, успеваемости, дисциплины, назначения стипендий и другим вопросам, связанным с учебой, трудом, культурой поведения, бытом и отдыхом учащихся и студентов.

Лица, окончившие средние профессионально-технические училища, средние специальные и высшие учебные заведения, обеспечиваются работой в соответствии с полученной профессией (специальностью) и квалификацией. Лицам, окончившим средние общеобразовательные школы, исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов оказывают содействие в трудоустройстве.

Статья 75. Обязанности учащихся и студентов

Долг и обязанность учащихся и студентов — быть достойными гражданами социалистической Родины, знать и соблюдать Конституцию СССР, Конституцию Грузинской ССР, уважать Герб, Флаг и Гимн СССР, Герб, Флаг и Гимн Грузинской ССР, последовательно вырабатывать коммунистические убеждения и умение отстаивать их, быть верным революционным, трудовым и боевым традициям коммунистической партии и советского народа, воспитывать в себе чувство товарищества и коллективизма, активно участвовать в общественной жизни.

Учащиеся и студенты обязаны:

систематически и глубоко овладевать знаниями и практическими навыками, развивать свои способности, вырабатывать умение самостоятельно пополнять знания и применять их на практике;

участвовать в общественно-полезном, производительном труде, самообслуживании, соблюдать правила внутреннего распорядка учебно-воспитательного учреждения (правила для учащихся), быть дисциплинированными и организованными, вести здоровый образ жизни, повышать свой культурный уровень;

беречь и укреплять социалистическую собственность, беречь природу и охранять ее богатства, неукоснительно соблюдать советские законы и уважать правила социалистического общежития, нетерпимо относиться к антиобщественным проявлениям;

укреплять здоровье, заниматься физической культурой, готовить себя к защите социалистического Отечества.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ КАДРЫ. ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ. ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ РАБОТНИКОВ НАРОДНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Статья 76. Занятие педагогической деятельностью

К работе в детских дошкольных и внешкольных учреждениях, общеобразовательных школах, профессионально-технических, средних специальных и высших учебных заведениях, иных учебно-воспитательных учреждениях в качестве воспитателей, учителей, преподавателей, мастеров производственного обучения и других педагогических (инженерно-педагогических, научно-педагогических) работников допускаются лица, имеющие соответствующее образование и профессиональную подготовку.

В целях совершенствования педагогического мастерства, развития творческой инициативы и повышения ответственности за порученное дело систематически проводится аттестация педагогических работников детских дошкольных учреждений, общеобразовательных школ, профессионально - технических, средних специальных учебных заведений и других учебно-воспитательных учреждений.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании перечень категорий педагогических работников, подлежащих аттестации, устанавливается в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

Вакантные должности профессорско-преподавательского состава высших учебных заведений замещаются по конкурсу в установленном порядке на определенный срок с последующим переизбранием лиц, занимающих эти должности.

Лица, занимающиеся педагогической деятельностью, в случае обнаружившегося несоответствия занимаемой должности вследствие недостаточной квалификации либо состояния здоровья, препятствующих выполнению педагогических и воспитательных функций, а также в случае совершения аморального поступка, не совместимого с продолжением педагогической деятельности, освобождаются от педагогической работы в порядке, установленном законодательством Союза ССР и Грузинской ССР о труде.

Статья 77. Подготовка педагогических кадров

Подготовка педагогических кадров для учебно-воспитательных учреждений осуществляется в университетах, институтах, других высших учебных заведениях, а по отдельным специальностям — в средних специальных учебных заведениях.

Подготовка педагогических кадров призвана обеспечить потребности учебно-воспитательных учреждений в педагогических работниках высокого идейного и профессионального уровня с чувством высокого гражданского долга, нравственной чистотой, обладающих широкой эрудицией и культурой, способных быть примером для детей и молодежи, готовых решать задачи, стоящие перед народным образованием в условиях совершенствования социализма, ускорения научно-технического прогресса.

Статья 78. Подготовка научно-педагогических и научных кадров

Основной формой подготовки научно-педагогических и научных кадров является аспирантура, организуемая при высших учебных заведениях и научно-исследовательских учреждениях.

В аспирантуру принимаются граждане СССР, имеющие высшее образование.

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании Положение об аспирантуре утверждается в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР.

Статья 79. Повышение квалификации и переподготовка педагогических работников

Повышение квалификации и переподготовка педагогических работников осуществляется в институтах усовершенствования учителей, институтах повышения квалификации, на факультетах повышения квалификации при высших учебных заведениях, на курсах повышения квалификации при передовых предприятиях, в научно-исследовательских учреждениях, а также в других учреждениях и организациях.

Подготовка руководящих педагогических кадров для общеобразовательных школ, средних профессионально-технических училищ и других учебно-воспитательных учреждений осуществляется из числа лиц с высшим образованием и опытом педагогической работы.

Организация работы по повышению квалификации и подготовке педагогических работников, подготовке и повышению квалификации руководящих педагогических кадров для учебно-воспитательных учреждений возлагается на соответствующие органы государственного управления народным образованием СССР и Грузинской ССР, а также на министерства, государственные комитеты, ведомства, в подчинении которых находятся учебно-воспитательные учреждения.

Статья 80. Профессиональные права и обязанности педагогических работников

Профессиональные права и обязанности педагогических работников определяются Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании, другими актами законодательства Союза ССР, настоящим Законом и другими актами законодательства Грузинской ССР, положениями о соответствующих учебно-воспитательных учреждениях, уставами, правилами внутреннего (внутреннего трудового) распорядка, другими положениями и правилами, действующими в указанных учреждениях.

Профессиональные права, честь и достоинство учителей и других педагогических работников охраняются законом.

Государственные органы, профсоюзные, комсомольские и другие общественные организации, трудовые коллективы, средства массовой информации, а также граждане оказывают всемерное содействие повышению роли, авторитета и престижа учителей и других педагогических работников.

Статья 81. Льготы и преимущества для работников народного образования

В соответствии с законодательством Союза ССР и Грузинской ССР работники народного образования пользуются удлиненными отпусками, оплачиваемыми за счет государства, бесплатно жилой площадью с отоплением и освещением в сельской местности, рабочих поселках (поселках городского типа), преимуществами в предоставлении жилой площади, пенсионном обеспечении и другими льготами и преимуществами.

Статья 82. Обеспечение условий для выполнения педагогическими и другими работниками народного образования профессиональных обязанностей

Советы Министров Грузинской ССР, Абхазской АССР и Аджарской АССР, исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов, органы и учреждения народного образования, министерства, государственные комитеты и ведомства обеспечивают создание педагогическим и другим работникам народного образования необходимых условий для успешной работы и систематического повышения квалификации, предоставление установленных законом льгот и преимуществ, принимают меры по закреплению педагогических кадров; проявляют постоянную заботу о правильном использовании их труда и рабочего времени, не допуская отвлечения этих лиц от исполнения прямых обязанностей, об улучшении условий труда и быта, медицинском обеспечении, санаторно-курортном лечении и отдыхе.

Статья 83. Поощрения работников народного образования за особые заслуги

За особые заслуги в обучении и воспитании подрастающего поколения, в подготовке рабочих кадров и специалистов, работники народного образования представляются в установленном порядке:

- к награждению орденами и медалями СССР;
- присвоению почетных званий Союза ССР и почетных званий Грузинской ССР, почетных званий Абхазской АССР и почетных званий Аджарской АССР;
- награждению Почетными грамотами Президиума Верховного Совета Грузинской ССР, Президиумов Верховных Советов Абхазской АССР, Аджарской АССР;
- награждению именными медалями, медалями и знаками отличия, установленными для работников народного образования законодательствами Союза ССР и Грузинской ССР.

РАЗДЕЛ XI

ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ РОДИТЕЛЕЙ И ЛИЦ, ИХ ЗАМЕНЯЮЩИХ, ПО ВОСПИТАНИЮ И ОБУЧЕНИЮ ДЕТЕЙ

Статья 84. Права родителей и лиц, их заменяющих

Родители и лица, их заменяющие, имеют право: определять в установленном порядке детей на воспитание

и обучение в детские дошкольные учреждения, общеобразовательные школы, средние профессионально-технические училища, средние специальные учебные заведения;

принимать участие в обсуждении вопросов обучения и воспитания детей, в проведении внеклассной (внеучебной), внешкольной воспитательной, оздоровительной работы в учебно-воспитательных учреждениях, где обучаются и воспитываются их дети;

избирать и быть избранными в родительские комитеты, советы и другие органы общественной самодеятельности при учебно-воспитательных учреждениях.

Статья 85. Обязанности родителей и лиц, их заменяющих

В соответствии с Конституцией СССР и Конституцией Грузинской ССР граждане Грузинской ССР обязаны заботиться о воспитании детей, готовить их к общественно полезному труду, растить достойными членами социалистического общества.

Родители и лица, их заменяющие, обязаны:

воспитывать детей в духе высокой коммунистической нравственности, любви к Родине, гуманизма, товарищества, коллективизма, уважения к старшим, бережного отношения к социалистической собственности, природе; приучать к порядку, дисциплине, организованности, соблюдению советских законов и правил социалистического общежития; прививать детям правила личной гигиены, трудовые навыки, подготавливать к общественно полезной деятельности; заботиться об их эстетическом и физическом развитии, укреплении здоровья;

определять детей в общеобразовательную школу по достижении ими школьного возраста, обеспечивать посещение учебных заведений учащимися, не допускать пропусков ими занятий без уважительных причин;

создавать необходимые условия для своевременного получения детьми общего среднего и профессионального образования, способствовать их участию в общественно полезном, производительном труде.

Воспитание детей в семье органически сочетается с их воспитанием в школах и других учебных заведениях, дошкольных и внешкольных учреждениях и осуществляется при активной помощи профсоюзных, комсомольских и других общественных организаций. Трудовые коллективы участвуют в создании усло-

вий, способствующих укреплению семьи, улучшению воспитания детей, помогают родителям и лицам, их заменяющим, в этом деле.

Статья 86. Распространение педагогических знаний среди населения

Органы и учреждения народного образования совместно с органами и учреждениями науки и культуры, педагогическими обществами, другими общественными организациями при содействии средств массовой информации обеспечивают распространение педагогических знаний среди населения, оказывают педагогическую помощь в воспитании детей родителям и лицам, их заменяющим.

РАЗДЕЛ XII

УЧЕБНО-МАТЕРИАЛЬНАЯ БАЗА УЧРЕЖДЕНИЙ НАРОДНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Статья 87. Здания учебно-воспитательных учреждений

Здания учебно-воспитательных учреждений сооружаются по проектам, утверждаемым в установленном порядке, и используются только по прямому назначению.

Статья 88. Развитие учебно-материальной базы учреждений народного образования

Развитие и укрепление учебно-материальной базы учреждений народного образования осуществляются за счет средств государственного бюджета, а также капитальных вложений, предусматриваемых в планах экономического и социального развития.

Статья 89. Участие предприятий, учреждений и организаций в развитии учебно-материальной базы учебно-воспитательных учреждений

Государственные предприятия, учреждения и организации, колхозы, иные кооперативные, профсоюзные, комсомольские и другие общественные организации в установленном порядке

принимают участие в развитии и укреплении учебно-материальной базы учебно-воспитательных учреждений, в строительстве, ремонте, оборудовании учебных зданий, общежитий и других сооружений и помещений учебно-воспитательных учреждений.

РАЗДЕЛ XIII

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА О НАРОДНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Статья 90. Ответственность за нарушение законодательства о народном образовании

Должностные лица и граждане, допустившие нарушения законодательства об осуществлении всеобщего среднего образования молодежи, об отделении школы от церкви или другие нарушения законодательства в области народного образования, несут ответственность, установленную законодательством Союза ССР и Грузинской ССР.

РАЗДЕЛ XIV

ПРАВО ИНОСТРАННЫХ ГРАЖДАН И ЛИЦ БЕЗ ГРАЖДАНСТВА НА ПОЛУЧЕНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ В ГРУЗИНСКОЙ ССР. МЕЖДУНАРОДНЫЕ ДОГОВОРЫ

Статья 91. Право иностранных граждан и лиц без гражданства на получение образования в Грузинской ССР

Иностранцы граждане и лица без гражданства, проживающие на территории СССР, имеют право на получение образования в Грузинской ССР наравне с советскими гражданами в соответствии с порядком, установленным законодательством Союза ССР.

Статья 92. Международные договоры

В соответствии с Основами законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании, если международным договором СССР установлены иные правила, чем те, которые содержатся в законодательстве Союза ССР о народном образовании, то применяются правила международного договора.

1609259220
1979.11.10.00

Такой же порядок применяется в отношении законодательства о народном образовании Грузинской ССР, если в международном договоре Грузинской ССР установлены иные правила, чем предусмотренные законодательством Грузинской ССР о народном образовании.

ЗАКОН

ГРУЗИНСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О внесении изменений в некоторые законодательные акты Грузинской ССР в связи с Основными направлениями реформы общеобразовательной и профессиональной школы и утверждением новой редакции Закона Грузинской ССР о народном образовании

В соответствии с Законом СССР от 27 ноября 1985 года «О внесении изменений в некоторые законодательные акты СССР в связи с Основными направлениями реформы общеобразовательной и профессиональной школы и утверждением новой редакции Основ законодательства Союза ССР и союзных республик о народном образовании» и в связи с утверждением новой редакции Закона Грузинской ССР о народном образовании, Верховный Совет Грузинской Советской Социалистической Республики постановляет:

Внести в законодательные акты Грузинской ССР следующие изменения и дополнения:

Статья 1. В Законе Грузинской ССР о здравоохранении от 15 июня 1972 года (Ведомости Верховного Совета Грузинской ССР, 1972 г., № 6, ст. 101; 1979 г., № 9, ст. 225):

1) в статье 40:

в названии статьи слова «детских учреждений» заменить словами «детских дошкольных и внешкольных учреждений, общеобразовательных школ»;

часть вторую после слов «внешкольных учреждений» дополнить словом «общеобразовательных»;

2) в названии и части первой статьи 32 слова «помещений и рабочих мест» заменить словами «и других помещений, рабочих мест, зданий и помещений учебно-воспитательных учреждений, иных сооружений»;

3) в части второй статьи 63 слова «санаториев и домов отдыха для беременных женщин и матерей с детьми, яслей, садов и других детских учреждений» заменить словами «санаториев, других учреждений здравоохранения, домов отдыха для беременных женщин и матерей с детьми, детских яслей, садов и иных детских дошкольных учреждений»;

4) статью 66 изложить в следующей редакции:

«Статья 66. Забота об укреплении и охране здоровья детей и подростков.

В целях воспитания здорового, гармонично развитого молодого поколения государственные органы, предприятия, учреждения и организации, колхозы, иные кооперативные, профсоюзные и другие общественные организации обеспечивают в установленном порядке развитие широкой сети детских дошкольных и внешкольных учреждений, общеобразовательных школ, профессионально-технических и средних специальных учебных заведений и других учебно-воспитательных учреждений. Детям и подросткам в этих учебно-воспитательных учреждениях обеспечиваются необходимые условия для сохранения и укрепления здоровья и гигиенического воспитания. Учебно-трудовая, учебно-производственная нагрузка, а также примерный режим занятий детей и подростков определяются по согласованию с Министерством здравоохранения СССР.

Министерство здравоохранения СССР, Министерства здравоохранения Грузинской ССР, Абхазской АССР и Аджарской АССР, отделы (управления) здравоохранения исполнительных комитетов соответствующих Советов народных депутатов, а также министерства, государственные комитеты и ведомства, имеющие в своем ведении учреждения здравоохранения, организуют лечебно-профилактическую и санитарно-гигиеническую работу с воспитанниками детских дошкольных учреждений, учащимися средних общеобразовательных школ, профессионально-технических и средних специальных учебных заведений и других учебно-воспитательных учреждений.

Контроль за охраной здоровья детей и подростков и проведением оздоровительных мероприятий в детских дошкольных учреждениях, общеобразовательных школах, профессионально-технических, средних специальных учебных заведениях и в других учебно-воспитательных учреждениях осуществляют органы и учреждения здравоохранения совместно с органами государ-

ственного управления народным образованием и другими государственными органами, в ведении которых находятся эти учебно-воспитательные учреждения, при участии общественных организаций»;

5) части первую и вторую статьи 67 изложить в следующей редакции:

«Основные расходы по содержанию детей в детских дошкольных и некоторых других учебно-воспитательных учреждениях производятся за счет государственного бюджета, а также средств, выделяемых на эти цели государственными предприятиями, учреждениями, организациями, колхозами, иными кооперативными, профсоюзными и другими общественными организациями.

Дети и подростки, имеющие недостатки в физическом или умственном развитии, содержатся в специальных домах ребенка, других учебно-воспитательных учреждениях специального назначения или специальных группах при учебно-воспитательных учреждениях общего назначения за государственный счет»;

6) в статье 68:

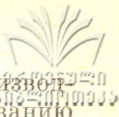
в названии статьи слова «за трудовым и производственным обучением» заменить словами «за трудовым обучением, общественно полезным, производительным трудом школьников, производственным обучением подростков в профессионально-технических и средних специальных учебных заведениях, профессиональным обучением подростков на производстве»;

часть первую изложить в следующей редакции:

«Трудовое обучение, связанный с ним общественно полезный, производительный труд школьников, производственное обучение подростков в профессионально-технических и средних специальных учебных заведениях, профессиональное обучение подростков на производстве разрешаются по тем профессиям, которые соответствуют их возрасту, физическому и умственному развитию и состоянию здоровья и осуществляются под систематическим медицинским контролем»;

дополнить статью после части первой новой частью следующего содержания:

«Перечень профессий, по которым осуществляются трудовое обучение, общественно полезный, производительный труд школьников, производственное обучение подростков в профессионально-технических и средних специальных учебных заве-

Денях, профессиональное обучение подростков на производстве, утверждается в установленном порядке по согласованию с Министерством здравоохранения СССР. Перечень медицинских показаний, препятствующих обучению по этим профессиям, определяется Министерством здравоохранения СССР;

часть вторую этой статьи считать частью третьей.

Статья 2. В Кодексе законов о труде Грузинской ССР, утвержденном Законом Грузинской ССР от 28 июня 1973 года (Ведомости Верховного Совета Грузинской ССР, 1973 г., № 6, ст. 118, 1980 г., № 10, ст. 287):

1) в части второй статьи 173 слова «обучение непосредственно на производстве» заменить словами «профессиональное обучение на производстве»;

2) название и часть первую статьи 175 изложить в следующей редакции:

«Статья 175. Броня приема молодежи на работу и профессиональное обучение на производстве.

Для всех предприятий и организаций устанавливается броня приема на работу и профессиональное обучение на производстве молодежи, окончившей общеобразовательные школы, профессионально-технические учебные заведения, а также лиц моложе восемнадцати лет»;

3) в статье 176 слова «профессионально-технические и технические училища» заменить словами «профессионально-технические учебные заведения»;

4) в статье 179:

в названии статьи слова «производственного обучения» заменить словами «профессионального обучения на производстве»;

в части первой слова «и другое производственное обучение» заменить словами «и другие формы профессионального обучения на производстве»;

в части второй слова «производственное обучение» заменить словами «профессиональное обучение на производстве»;

в части третьей слова «производственного обучения, общеобразовательная и профессиональная подготовка» заменить словами «профессионального обучения на производстве, общее среднее и профессионально-техническое образование»;

5) в статье 181 слова «производственного обучения» заменить словами «профессионального обучения на производстве»;

6) название и текст статьи 182, название статьи 186 после

слова «общеобразовательных» дополнить словами «школах»;

7) в статье 187 слова «вечерних (сменных) профессионально-технических учебных заведений» заменить словами «средних профессионально-технических училищах по вечерней (сменной) форме обучения, на вечерних (сменных) отделениях училищ».

Статья 3. Часть первую статьи 46 Жилищного кодекса Грузинской ССР, утвержденного Законом Грузинской ССР от 4 июля 1983 года (Ведомости Верховного Совета Грузинской ССР, 1983 г., № 6, ст. 199), дополнить пунктом десятым следующего содержания:

«10). Учителям и другим педагогическим работникам общеобразовательных школ и профессионально-технических учебных заведений».

Статья 4. В Исправительно-трудовом кодексе Грузинской ССР, утвержденном Законом Грузинской ССР от 9 декабря 1971 года (Ведомости Верховного Совета Грузинской ССР, 1971 г., № 12, ст. 202; 1982 г., № 5, ст. 124; 1985 г., № 9, ст. 325):

1) в части первой статьи 7 слова «общеобразовательное и профессионально-техническое обучение» заменить словами «общеобразовательная и профессиональная подготовка»;

2) в части первой статьи 40 слова «общеобразовательного или профессионально-технического обучения» заменить словами «общего образования или профессиональной подготовки»;

3) название главы десятой и статьи 60, 62, 63, 64, 65 изложить в следующей редакции:

«Глава десятая.

Общее среднее образование, профессионально-техническое образование, профессиональное обучение на производстве лиц, лишенных свободы.

Статья 60. Общее среднее образование лиц, лишенных свободы.

В исправительно-трудовых учреждениях осуществляется общее среднее образование осужденных из числа молодежи.

Осужденные старше сорока лет и инвалиды первой и второй группы к общеобразовательному обучению привлекаются по их желанию.

Общеобразовательное обучение осужденных поощряется и учитывается при определении степени их исправления и перевоспитания».

«Статья 62. Профессионально-техническое образование или профессиональное обучение на производстве лиц, лишенных свободы.

В исправительно-трудовых учреждениях осуществляется профессионально-техническое образование или профессиональное обучение на производстве осужденных, не имеющих профессии.

Осужденные инвалиды первой и второй группы к профессионально-техническому образованию или профессиональному обучению на производстве привлекаются по их желанию.

Профессионально-техническое образование или профессиональное обучение на производстве в воспитательно-трудовых колониях осуществляется в пределах продолжительности рабочего дня осужденных.

Статья 63. Повышение производственной квалификации лиц, лишенных свободы.

В исправительно-трудовых учреждениях может быть организовано повышение производственной квалификации лиц, лишенных свободы, а также обучение их новым специальностям, необходимым для производства данного исправительно-трудового учреждения.

Профессионально-техническое образование, профессиональное обучение осужденных на производстве и повышение ими своей производственной квалификации поощряется и учитывается при определении степени их исправления и перевоспитания.

Статья 64. Освобождение от работы осужденных в связи с экзаменами.

В исправительно-трудовых учреждениях для сдачи экзаменов осужденные освобождаются от работы на срок, предусмотренный законодательством Союза ССР и Грузинской ССР о труде. Заработная плата им за этот период не начисляется, питание бесплатно.

В соответствии со статьей 31 Основ исправительно-трудового законодательства Союза ССР и союзных республик материальное обеспечение осужденных, отбывающих наказание в колониях-поселениях всех видов, осуществляется на время сдачи экзаменов в порядке и на условиях, определяемых Советом Министров СССР.

Освобождение осужденных от работы для сдачи экзаменов производится начальником исправительно-трудового учрежде-

ния в порядке, установленном Правилами внутреннего распорядка исправительно-трудовых учреждений.

Статья 65. Организация общего среднего образования, профессионально-технического образования и профессионального обучения на производстве лиц, лишенных свободы.

В соответствии со статьей 31 Основ исправительно-трудового законодательства Союза ССР и союзных республик организация общего среднего образования, профессионально-технического образования и профессионального обучения на производстве лиц, лишенных свободы, осуществляется в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР»;

4) в части второй статьи 125 слова «профессионально-технического и общеобразовательного обучения» заменить словами «общеобразовательной и профессиональной подготовки».

**Председатель Президиума Верховного
Совета Грузинской ССР П. Гиладшвили.**

**Секретарь Президиума Верховного
Совета Грузинской ССР Г. Лашкарашвили.**

Тбилиси.

«29» ноября 1986 года.

7.37/3

15

უ ი ნ ა ბ რ ს ი

СОДЕРЖАНИЕ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და საქართველოს სსრ იუსტიციის სამინისტროს კოლავიების დადგენილება

რესპუბლიკის სახალხო განათლების დაწესებულებებში სახალხო განათლების კანონის ახალი რედაქციის შესწავლისა და პროპაგანდის ორგანიზაციის შესახებ

საქართველოს საგზოთა სოციალისტური რესპუბლიკის კანონი 3

ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებებთან დაკავშირებით სახალხო განათლების თაობაზე საქართველოს სსრ კანონში ცვლილებათა შეტანის შესახებ 5

ПОСТАНОВЛЕНИЕ КОЛЛЕГИЙ МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР И МИНИСТЕРСТВА ЮСТИЦИИ ГРУЗИНСКОЙ ССР

Об организации изучения и пропаганды новой редакции Закона о народном образовании в учреждениях просвещения республики 59

ЗАКОН ГРУЗИНСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О внесении изменений в Закон Грузинской ССР о народном образовании в связи с Основными направлениями реформы общеобразовательной и профессиональной школы 63